

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 38 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 704.

A kulturcsárda.

Budapest, május 29.

Helyben vagyunk már! — mondta a paraszt, mikor kocsisztul, gazdástul befordult az árokba. És helyben van immár a parlament is, mert a kalapja se látszik ki az árokból. Napok óta dülöngözik a kultuszvita kongregációk és szabadkőművesek között s eddig is elég csinos szikrákat csiholtak a szenvedélyek a képviselőkből, de mára aztán teljes lett a felfordulás. Ma már ilyen gyönyörű kedveskedések röpködtek a levegőben: „Disznó!” „Leczkéztesse a nagyapját!” „Ne fészkelődjék!” stb. A kulturparlamentből kulturcsárda lett.

Nagyon érdekes alakulás ez. Különkülön minden egyes szónok azt hangoztatja, hogy ne keverjük a vallási kérdéseket a kultuszvitába, kiméljük egymás vallási meggyőződését, ne szaporítsuk a magyar politika nyavalyáit egy új kulturharc eshetőségeivel, de mialatt minden szónok ezt hangoztatja s minden szónok meglátja más szemében a szálkát, azalatt mindegyik szemében ott van a felekezeti gerenda s mindegyik izzóbbra fűti a kulturháborúságot. Ilyen tüskés beszédek s ilyen felekezeti csóvák nem voltak a levegőben az egyházpolitikai harcok óta. Molnár apát megint elemében van, Huszár Károly egy Kapisztrán-paródia mulatságos fanatizmusával száguldja be a csatateret és Rakovszky István olyan gögösen leczkézteti a szabadelvűségét, mintha a nagy

munkapárt az ő háta mögött ülne s csak az ő intését lesné, hogy mikor indítsa meg a keresztesháborút minden szabadelvű ember ellen. És a parlament viselkedése nem olyan, hogy ráczáfolna Rakovszky gögijére. Egy-egy hang tiltakozik ellene a munkapártból is, a Kossuth-pártból is, a Justh-pártból is, de éppen csak egyesek s nem egy kompakt többség, nem a parlament szabadelvű felháborodása.

Polónyi vetése gyorsan érik. Csak néhány hete, hogy leplezetlenül állt ki antiszemita agitátornak s az a fenyegetése, hogy majd befűt ő zsidóknak és szabadelvűeknek, most már több a fenyegetésnél. A kultuszminister akadémiikus beszéde, melybe, mint minden akadémiikus hitvallásba, mindenki azt magyarázhatja bele, ami neki tetszik, legalább is nem vágta el a klerikális előrenyomulás lehetőségét. Gróf Tisza István forrókását kerülgető beszéde, mely úgy védte a szabadelvűséget, hogy a néppártnak se fájjon tulságosan, szintén nem volt alkalmas, hogy a megindult békerontást megállíthassa. Apponyi Albert diplomatikus nyilatkozataihoz Sággy Gyula és Baross János nem olyan kísérő zenével szolgáltak, hogy a néppárt ne használhatná fel antiszemita indulónak. És az a körülmény, hogy a radikális szabadelvűségével tüntető Justh-párt összes tagjai közül éppen Kelemen Samut küldte ki a fenyegetett szabadelvűség védelmére: szintén nem mondható a legszerencsésebb taktiká-

nak. Így tehát minden párt hozzájárult, az egyik a beszéddel, a másik a hallgatással, hogy mindig bátrabban tobzódhassék a klerikális agitáció. Mert Várady Zsigmondok és Kelemen Samuk, ha még oly jól beszélnek is, nem fogják megakadályozhatni, hogy Polónyi sutytyomban, Rakovszky pedig nyíltan szíthassa a békebontó tüzeket. Egy Bánffy Dezső valamikor ilyen szituációban aratta volna legnagyobb diadalát. Mert egy miniszterelnök, aki ilyen kótyagos időben erőteljes hitvallást tesz a szabadelvűség mellett: learathatja az összes pártok s az egész szabadelvű közvélemény tapsait.

Hát miért hallgat ilyenkor a miniszterelnök? Most teljesedik be az első esztendő a választások után és a miniszterelnöknek akkor még jóformán az volt az egyetlen programja, hogy az ő kormánya szabadelvű lesz s az ő többsége, ha megadja a nemzet, a nagy szabadelvű tradíciókat fogja ápolni. A munkapárt többség lett. S ha eleinte nem is tartotta dicséretnek, hogy a régi szabadelvűpárt második, bővített kiadásának mondották, lassankint megjött a hangja és bizonyos büszkeséggel hirdette, hogy a szabadelvűségben mindenesetre a szabadelvűpárt örökösének vallja magát. Hát mért nem védi most ezt az örökséget? Hát mért közömbös neki, hogy a szabadelvűségre rágyújtják a házat? A munkapárt sok súlyos és kellemetlen feladat előtt áll. Ha másért nem, a közvélemény jóindulatának megnyeréseért

Egy pillanat.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

(Utánnyomás tílos.)

Csendes téli estén mesélte el egyszer valaki

— Harmincz esztendő voltam már és még mindig nem nőtt be a fejem lágya, szerettem az asszonyokat. Amikor rám jött a boldog óra, mértföldeket futkostam egy szoknya után s akárhányszor csomagot sem vittem magammal, úgy indultam Párisba. Persze, mindig a legutolsó perczben. Elég volt, hogy azt kérdezzék:

— Nem kísérne el?

És én elkísértem. A legtöbbször minden elismerés nélkül, pusztán csak reménykedve, hogy egy alkalmas pillanat megjutalmaz a kutyahüségemért s én abban a pillanatban kárprótlást találok hosszú esztendők keserűségéért.

Bolondultam az asszonyok után. Nekem ők voltak az élet, a napsugár, a virágrózsák, de bennük találtam meg a jégesapot, a ködöt is. Nem tudtam színészkedni s a teljes lelkenem közeledtem mindenkihez.

Már pedig okos ember nem leplezi le soha magát, hanem nyitva hagyja a lelke palotájában egy kis ajtót, amelyen keresztül elmenekülhet.

Nagyon megszerettem egyszer valakit. Ugy éreztem, hogy üres a lelkem, ha nem látom s tékozló milliomos vagyok, mikor két nap is elmulik anélkül, hogy a közelében lennék.

A mese, meg a formája a régi. Tiszteséges asszony volt, az ura kissé könnyelmű, szeretőtartó. De az én bálványom telve kötelességérzettel, veleszületett tisztelettel. Talán nem is vett komolyan. Az lehetetlenség, hogy egy asszony észre ne vegyen két dolgot: kinek tetszik, ki szerelmes belé? A szemük, ez az okos, hideg acél, meg sem rezdül, mikor az agyuk (amit mi igazságtalanul nevezünk tyukésznek) már feldolgozott minden benyomást.

Én mégis megelégedtem annyival, hogy mellette lehetek, a szerelmi vallomásaimat halkan, szavak nélkül öntöm lángoló dishirambusokba, a legkétségbeesettebb tekintetem láttára pedig azt kérdezi közönyösen:

— Mit gondol, szép idő következik-e a jövő héten?

— Oh mindenesetre, ahogy parancsolni méltóztatik.

Nem tudtam én játszani, színészkedni vele szemben, sokkal magasabb lénynek tekintettem. S ha már-már kimondtam, ami a szívemen feküdt, mindig közbejött valami. Egyszer a szemét láttam tulvilági tiszta

fénvben ragyogni, máskor meg a hajviselete volt olyan egyszerű, hogy ilyen tiszteletet parancsoló hajviselet nem tűr el semmi bizalmaskodást.

Minden jutalmam az volt, hogy néha megdicsért.

— Maga olyan jó ember s úgy szeretem, mintha a testvérem volna.

Ezt is megköszöntem szépen, de csak magamban. Az arczkifejezésem nagyon bárgyu lehetett, mint általában ha vele beszéltem.

Nem tudtam neki hazudni s ezzel rontottam el a dolgomat. Mert a nők nem kívánják a nyíltságot, szükséges, hogy az ember titokzatos maradjon, lényegtelen apróságok éljenek benne, azok misztikus körben és úgy tűnjenek föl, mintha nagy horderejű események állanának a hátuk mögött, holott olyan egyszerűek, hogy szóra sem érdemesek.

Egyszer különösen kívánta a társaságomat. A megszokott nyugalma oda lett, minduntalan igazgatnia kellett az arczába csapódó haját.

Szórakozottan kérdezősködött olyan dolgok után, amelyek iránt azelőtt sosem érdeklődött, aztán hirtelen felém fordult. Színtelen égette a lehelle az arczomat, olyan közel volt.

— Miért nem nősül meg?

— Én? rémültem meg.

is kötelessége volna legalább a szabadelvűség ügyében férfiasan a sarkára állni. És nem teszi. A miniszterelnöknek ilyen zavaros, szomorú vitában egyetlen szava nincs. A nagy többség, erélyes irányítás hiányában, nem tudja, merre forduljon, Rakovszkyval érezen-e, vagy Várady Zsigmonddal? S mialatt a szabadelvűség tábora szervezetlenül figyel egy erős, határozott jeladásra, azalatt Rakovszky István kompromittálja a kultuszminisztert, mintha az ő emberük volna, azalatt a néppárt magához édesgeti minden párt klerikális rétegeit, azalatt a fekete árvíz kiönt a parlament korlátain s kiárad a vidékre, az egész országba. Az egyes pártokban hajba kapnak a testvérek, Cserny Károly összevész Várady Zsigmonddal, Kovácsy Kálmán Sággy Gyulával, Förster Auréllal, mindenki a szomszédjával és a néppárt gyönyörködve áll a nagyszerű gyujtogatás látványosságáig el. Csak az az illetékes, határozott, döntő felszólalás késik, mely ennek a nemzetrontó gyujtogatásnak végét vehetné, mely a hecczlegények kezéből kiütné a csóvát, mely a szabadelvű közvéleményt kábultságából fölverné.

A kulturharcz: — az hiányzik még ennek a nemzetnek. S a szabadelvűség elárulása: — az hiányzik még ennek a parlamentnek végzetéből. Ha a többség és vezérei tovább is könnyelműen engednek terjedni a felekezeti békebontás tüzeit, ha kényelemből vagy taktikából romokba engedi dűlni a szabadelvűséget, akkor meg kell telnie a pohárnak. Az összeomló szabadelvűség maga alá fogja temetni árulóit.

Budapest, május 29.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, kedden tartandó ülésében folytatja a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének általános tárgyalását. Holnapra várják gróf Andrássy Gyula felszólalását.

Választójogi gyűlés Szarvason. Az általános választójogi ligája a jövő vasárnap Szarvason népgyűlést tart, amelyre Justh Gyulát is odavárják.

Felelni sem tudtam hamarjában. Hát igaz is, miért nem nősülök én meg?

— Azért — mondtam később, soha meg nem érthető bátorsággal, mert akit szeretni tudnék a halálomig, az már másé.

Valami halvány mécs-derengés támadt bennem, hogy most érkeztünk el ahhoz a ponthoz, amely megindítja a szavamat. Hiszen eddig csupán a tekintetem beszélt. De hamar vége lett ennek is.

— Ne is házasodjék meg, kár volna azért a leányéletért, amit magához fűzne. A férfiak képtelenek az örök szerelemre, mikor kimondják az örökké szót, akkor már azt kutatják, hány nap múlva ér az véget?

En akkor még nem tudtam, mi bántja, alig is jártam emberek közé. Fölöttem zavartalanul hömpölygött szennyes áradatával az élet, semmit sem vettem belőle észre. Pedig akkor már sokat beszéltek a férjnek valamilyen botrányáról. Egy uri leány volt belekeverve, tudott róla a hitves is, szomorú jelenetek játszódtak le köztük. Nagyon későn tudtam meg mindent. A férj nyílt arczal, esküdözött, tagadott s a feleség hitt, mert jól esett hinni. Az eszét elbolondította, ha a lelke nyugtalan is maradt.

De a benső viharok fel-feltörték s mikor sziklafalakat döngettek már, egyszer felém fordult.

— Ugy-e, jó barátom volt mindig?

Mozgalmas vasárnap.

— Nyulik a költségvetési vita. —

A politika hírei.

Budapest, május 29.

A politikának vasárnap mozgalmas napja volt. Sátoraljaujhelyen Kossuth Lajos szobrát leplezték le aktuális beszédek kíséretében, Hódmezővásárhelyen a Justh-párt az általános, egyenlő és titkos választójogot propagálta. Békéscsabán Kristóffy tábora s a volt miniszter ellenjelöltjei bontottak zászlót.

A képviselőházban ma folytatták a kultuszvitát s egyelőre még beláthatatlan a költségvetés letárgyalásának időpontja. Minden jel szerint, az idén aligha lesz vakácziója a parlamentnek.

Hireink itt következnek:

Audienziák a királynál.

Szombaton délután hivatalosan értesítették a magyar kormányt, hogy ő felsége, mint az eredetileg is tervben volt, június 1-én utazik Bécsbe, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ennélfogva, mint irányadó helyről közlik, a legközelebbi napok egyikén — előreláthatólag szerdán — *bucsikihallgatáson jelenik meg* a királynál Gödöllőn.

Gróf Aehrenthal közös külügyminiszternek tervbevett budapesti útja elmarad, mert a külügyminiszternek még e hét folyamán alkalma lesz Schönbrunnban ő felségénél kihallgatáson megjelenni.

Gróf Héderváry Kossuthnál.

Kossuth Ferenczet, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt illusztris, nagynevű elnökét vasárnap a sátoraljaujhelyi ünnepségen sajnálatos rosszullet fogta el. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma a képviselőházban értesült erről a megdöbbenő, de, istennek hála, szerencsésen végződött inéziósról, s délután fél kettőkor meglátogatta lakásán a beteg pártvezért. A miniszterelnök hosszabb ideig maradt Kossuthnál, aki meghatva fogadta a nem várt, de annál méltánylandóbb deklarációt.

Lukács László Bécsben.

Lukács László pénzügyminiszter vasárnap este Budapestről Bécsbe utazott.

Mint felhivatalosan jelentik, Lukács mi-

— A sirig az akarok lenni.

— Vallja akkor meg, hogy mi bántja? Napok óta felhőket látok a homlokán; ha megosztja velem a titkát, maga is megkönnyebbül.

Szemben volt velem, éreztem, milyen tüzesen lázas az egész teste, az ajaka vonaglott, a szeme szikrázott.

A keze közel volt az enyémhez, egy hajszál az egész és összeér az enyémmel.

— Ugy-e, megmondja?

És én, hatemeletes számár, megvallottam, mi bánt.

— Egy barátomért jótálltam százezer korona erejéig. Senki sem tudja, merre van, talán már Amerika felé jár, ez végtelenül lesujtana.

Az asszony, akit reménytelenül imádtam már két éve, akkor felhuzta az orrát, egyszerre elhúzódott tőlem.

— Csak az a baja? Azt hittem, hogy más.

Ha akkor felhasználom a pillanatot és elhítem vele azt, amit ő maga gondolt, hogy a reménytelen szerelmem keserít el, talán másképpen történik minden. De nekem a pénz fölötti aggodalmairól kellett nyilatkoynom. Nem is sokat találkoztunk azután, úgy nézett rajtam keresztül, mintha üveg volnék.

niszter a tegnapi napot magánügyben töltötte Bécsben s ma délben visszaérkezett Budapestre.

Nem lesz újabb indemnitás.

A kultusztárca költségvetésének tárgyalása egyre tart és terjed is. A helyzet olyan alakulásnak indul, hogy nem valószínű, hogy a képviselőház június végéig végezhesen a költségvetéssel. Most a pünkösdi szüneten is kurtitának; négy napban állapítják meg. E szerint a képviselőház szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden szünetel. Ez a megszorítás is aligha segít azon, hogy július elsejére ne kerüljön az államháztartás ex-lexbe, miután az ellenzék az appropriációknál beható vitát szándékozik provokálni. Ennélfogva politikai körökben úgy vélekedtek, hogy a kormány újabb indemnitást fog kérni. Erre vonatkozóan ma Hegedüs Lóránt, a pénzügyi tárca előadója így nyilatkozott:

— Ahogy mi a vita folyását nézzük, a kultuszbudget tárgyalása eltarthat még 10 napig, azután jön az igazságügyi és a pénzügyi tárca, ez se tarthat soká. A költségvetés letárgyalása után a kormány az appropriácionális javaslatot nyújtja be, a melyik épp egy bizalmi javaslat, mint az indemnitásról szóló javaslat. Így teljesen egyre megy, ha az appropriációt, vagy újabb indemnitási javaslatot tárgyalat a kormány.

A költségvetés elintézése után a kormány e közé s a véderőjavaslatok közé több apróbb javaslatot szándékozik ékeini, így a Pool-szerződést is, jóllehet az ellenzék az utóbbinál is vitára készül. Július dereka előtt tehát alig van kilátás arra, hogy a véderőjavaslatok a plénumban napirendre kerüljenek.

Kovácsy és Förster afférje.

Rakovszky István mai klerikális beszéde alatt Kovácsy Kálmán, a szintizta liberális pap-képviselő néhány megjegyzést tett, ami azonban Förster Aurélnak sehogyszem volt inyére. A két Kossuth-párti képviselő összetűzött s félhangon egymásnak ugyancsak odamondogattak. Kovácsy Försternek egy kijelentését akként értelmezte, hogy őt disznónak ezimezte. Erre a luteránus lelkész egész testében felindulva, halotthalványan kiszaladt a folyosóra és az izgalomtól reszkette rontott neki az utána siető Försternek:

— Pap vagyok, de férfi is vagyok. Nem engedem magam töleket terrorizálni, hanem veszek magammal olyan elégtételt, amilyent csak tudok. Én liberális vagyok, az maradok és neki negyeli mindenkinek, aki nem az.

Képviselők és újságírók csoportja fogta körül a fölháborodott pap-képviselőt. Förster odafordult és úgy látszott, hogy nekirohan Kovácsynak. Már-már verekedésre került a dolog, amikor Palugyay Mór és Zlinszky István közbevetették magukat és megakadályozták a tettelegességet. Förster erre magából kikelve, így kiáltott Kovács felé:

— Tudd meg, hogy én nem neveztelek disznónak, én csak azt mondtam, hogy disznóság, amit te művelsz. Becsületszavamra mondom, hogy nem neveztelek disznónak.

— Azt mondtad, én jól hallottam — felelt most Kovácsy — és meg fogom torolni. Nem fogtok engem a pártból kiterroizálni. Ha mindnyájan a fejetekre álltok, én akkor is a pártban maradok, mert én függetlenségi vagyok és liberális.

Förster erre újra megismételte, amit az előbb mondott.

— Becsületszavamra jelentem ki újra, hogy én nem neveztelek disznónak.

Palugyay és Zlinszky erre karonfogták Förstert és magukkal vitték.

— Hadd, kérlek — mondták neki — ezt majd másképp fogjuk elintézni.

Kovácsy erre szintén sarkon fordult és még mindig rendkívül izgatottan otthagya a csoportot.

Este a Kossuth-pártkörben élénken tárgyalták a délelőtti kinos incidenset. Megjelent a klubban Kossuth Ferenc is, akit lelkes szeretettel és örömmel fogadtak, látván, hogy a vasárnapi hirtelen rosszullet nyomai teljesen eltűntek s a kiváló államférfiu egészen jól érzi magát. Kossuth elmondta,

hogy a kora délután meglátogatta őt a miniszterelnök, értesülvén, hogy gyöngékedik; Hédeváry háromnegyed órát töltött nála barátságos beszélgetéssel.

Majd szóba került a képviselőházi affér, amelyek csak egyik szereplője, Förster Aurél volt jelen. Előadta a dolgot Kossuthnak, majd hozzáfűzte:

— Én igazán nem értem Kovácsyt. Senki sem bántja s ő minden áron üldözött akar lenni. Igazán eszem ágába sem jutott megsérteni.

Kossuth azon a nézeten volt, hogy az ügyet simán és békésen el lehet intézni s magára vállalta, hogy majd ő beszél a temperamentumban tulpezsgő Kovácsyval. A pártelnök közel egy órai ott tartózkodás és kedélyes társalgás után nyolcz óra tájban eltávozott a klubból.

A katonai perrend 487. szakasza.

Félhivatalosan jelentik: A közös haderő katonai bünvádi perrendtartásának magyar törvényjavaslatában az életbeléptetésre vonatkozó rendelkezéseket, amelyeket a javaslat 487. szakasza foglal magában, az ellenzéki sajtó egy része oly színben iparkodik feltüntetni, mintha az ott megszabott életbeléptetési határidők hosszúsága lerontaná a magyar államnyelv javára a javaslat 80. szakaszában kimondott rendelkezések jelentőségét. Ennek a véleménynek alaptalanságát — mint illetékes helyről közlik — nem nehéz kimutatni, ha a jelzett 487. szakaszban említett határidőket közelebbről megvizsgáljuk.

A javaslat a perrendtartás életbeléptetését a kihirdetés után legkésőbb két évre rendeli el. A két éves végső határidő, amely esetleg megrövidíthető, de meg nem hosszabbítható, éppenséggel nem hosszú, ha összehasonlítjuk azokkal az időtartamokkal, amelyek hasonló tartalmu és jelentőségű magyar törvények kihirdetése és életbeléptetése között lefolytak. Így az 1878-ban kihirdetett magyar polgári büntetőtörvénykönyv (1878. évi V. tez.) 1880. szeptember 1-én, az 1896-ban kihirdetett magyar polgári bünvádi perrendtartás (1896. évi XXXIII. tez.) 1900. január 1-én lépett életbe s az új polgári perrendtartás (1911. évi I. tez.) életbeléptetésére végső határidőként 1914. január 1-e, tehát négy évi határidő van tervbevéve. Ami pedig a közös haderő katonai bünvádi perrendtartásáról szóló javaslat nyelvi rendelkezéseit illeti, az idézett 487. szakasz 2. bekezdése szerint a magyar államnyelv javára szóló rendelkezéseknek Magyarországon *legalább* egy hadosztálybírósnál és a hozzája tartozó dandárbírósnál a perrendtartással *egyidejűleg minden kivétel nélkül* hatályba kell lépniök. De a magyarországi összes többi hadosztály (tengernagyi) bíróságoknál és a hozzájuk tartozó dandár- (matrózkari) bíróságoknál is a katonai bünvádi perrendtartás hatályba lépésének időpontjától kezdve ugyancsak általában azonnal magyar államnyelven kell a 80. szakasz rendelkezéseit értelmében végezni a kihallgatásokat, a tárgyalásokat és a kihirdetéseket, amennyiben ez nehézségek és jelentékeny késedelem nélkül lehetséges. A magyar államnyelv tehát a törvény életbeléptetésével egyidejűleg azonnal feltétlenül érvényesülni fog addig a határig, ameddig ezt a közös haderő tényleges viszonyai ez idő szerint megengedik és a magyar nyelvnek csak az egész vonalon behozására enged a javaslat a kihallgatások és kihirdetések tekintetében *legfeljebb* nyolcz évi, a tárgyalások tekintetében pedig *legfeljebb* tizenkét évi határidőt. Ily külön határidőknek felvétele elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozott, mert ez idő szerint a közös haderőben a katonai igazgatástól független okokból még nincs annyi magyarul tudó igazságügyi tiszt, amennyi az új eljárásban a kérdéses nyelvhasználati rendelkezéseknek teljes hatályba léptetésére szükséges. De a katonai igazgatásnak komoly törekvése, hogy ezt a tényleges viszonyokban rejlt hiányt minál rövidebb idő alatt megszüntesse s ezáltal lehetővé tegye, hogy a magyar államnyelvre vonatkozó kérdéses rendelkezések fokozatos életbeléptetése lehetőleg még a javaslatban megszabott végső határidők eltelte előtt az egész vonalon befejezést nyerjen. A végső határidő gyanánt engedett nyolcz évi és tizenkét évi időtartam a fennfoglalt körülmények között hosszúnak nem mondható, mert nem szabad elfelednünk, hogy a magyar államnyelv teljes hatályba léptetéséhez bizonyos számú magasabb rendfokozatu, magyarul tudó igazságügyi tisztre is szükség lesz, ilyenek pedig, figyelembe véve az előléptetési viszonyokat, csak egy-néhány év eltelte után állhatnak majd rendelkezésre.

A javaslat a magyar államnyelvre vonatkozó rendelkezések komolyságát veszélyeztette volna, ha nem számolt volna a tényleges viszonyokkal s oly rövid határidőket szabott volna meg, amelyeknek betartása leküzdhetetlen gyakorlati nehézségekbe ütköznék.

Justh Gyula Hódmezővásárhelyen.

Hódmezővásárhelyen vasárnap impozáns választójogi gyűlés volt, amelyen résztvettek: Justh Gyula, a függetlenségi párt elnöke, továbbá a kerület képviselője, Kun Béla, Vertán Etele, Faragó Antal és Bikády Antal képviselők, a Választójog Szövetsége részéről Goda Géza, dr. Vámos Henrik, dr. Friedl Ödön, a szociáldemokraták részéről dr. Ormos Ede és Klárik Ferencz. A fáklyás-zenés, lobogós fogadtatás után szombaton este a Kossuth-terem huszezer ember részvételével rögtönzött népgyűlés, majd este az Iparegyletben több száz terített vacsora volt, amelyen Justh Gyula is felszólt s a többi között ezeket mondta:

— A vallási villongásokat ne vigye bele senki a politikába. Volt már egyszer ilyen törkvés az országban, ott volt a nyolczvanas évek elején az antiszemitizmus, amely mint párt lépett fel. Ugyan ki szállt akkor szembe vele? Egyedül a függetlenségi és 48-as párt. Az akkori szabadelvűpárttól ugyanis az antiszemitizmus odáig fejlődhetett volna, mint Oroszországban: a pogromig. Fiatal, kezdő politikusi voltam akkor, — mondta Justh — de megbuktattam Makón az antiszemita párt jelöltjét, Széll Györgyöt. Ma pedig mit látunk? Olyanok, akik függetlenségieknek vallják magukat, nyíltan belá akarják vinni a vallási villongást Magyarországra közéletébe. Ezek elfelejtik, hogy az antiszemitizmus nem egyeztethető össze a függetlenségi elvekkel. Olyanok izgatnak a felekezetiesség mellett, akik szinto lopva jöttek be a függetlenségi pártba és most a régi, hithű függetlenségiekre akarják rákötöznélni ósdi, középkori felfogásukat.

Oriási hatása volt e bátor nyilatkozatnak. A közönség percekig ünnepelte Justh Gyulát.

A voltaképpeni népgyűlés vasárnap délután folyt le a Kossuth-terem összegyűlt hatalmas tömeg előtt. Kovács József volt 48-as honvéd, függetlenségi párti elnök lelkes megnyitójá után Justh Gyula mondta el beszédét. Mindenekelőtt kegyeletes szavakkal elmentálta Bánffy, megköszönte Hódmezővásárhely díszpolgárává történt megválasztását, majd kifejtette az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog elengedhetetlen szükségét. Különösen a titkosságról és községenkénti szavazásról beszélt részletesen.

— Azt mondják — mondta többek közt — hogy a titkos szavazás nem egyeztethető össze a nép jellemzőségeivel. És azok mondják ezt, akik a legtürelmesebb eszközökkel törekednek arra, hogy a népet a maga jellemében megingsásk és valójából kiforgassák. Hiszen borzasztó visszapillantani azokra a kegyetlen barbár eszközökre, amelyeket a választásokon ellenünk alkalmaztak. Ennek egyetlen orvosszere a szavazás titkossága. Nincs olyan állam, ahol általános volna a szavazati jog titkosság nélkül. Ez természetesen dolog. Mert ha nyílt volna a szavazás, minden munkás munkaadó kedve szerint szavazna és a községenkénti választás esetén nyílt szavazás mellett az utolsó községen borzasztó pressziót fejtenének ki. Csak titkos szavazással, a fuvardíj és az ellátási költségek eltérítésével érhető el, hogy szegény ember is lehessen képviselő.

Justh elismerte a nők választójogát is, csak kérte őket, hogy ezekben a nehéz időkben ne tolják előtérbe ezt a kérdést, mert a mai parlamenttől azt ugy sem kaphatják meg. Aztán foglalkozott a katonai javaslatokkal és kijelentette, hogy ha a közös szolgálati nyelv megmarad, sutba dobhatják az összes katonai javaslatokat.

A frenetikus éljenzés lecsillapulta után Kun Béla, majd Szappanos István beszélt. Klárik Ferencz a szociáldemokrata párt nevében nyilatkozott s tiltakozott a hadügyi terhek fokozása ellen. Szavait így fejezte be:

— Szociáldemokrata vagyok tiszta meggyőződéssel, de szeretem a hazát. Szeretem azt a földet, ahol születtem, amelynek nyelvét beszélem, ahová ifjúkori kedves emlékeim fűznek, ahol szívem és kedveseim sírhalma van. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.) De nem szeretem azt a rendszert, amely ma ebben a hazában milliókat csak mostohagyermeknek tekint, azért, hogy tízezer embernek vagyona a törvény keretein belül gyarapodjék. Ez a haza nem igazi haza, hanem az az igazi haza, amiről Petőfi Sándor, koszosur költőnk beszélt, ahol az alkotmány jogot ad. Küzdünk azért a nagy igazságért, hogy aki adójával, vérével fenntartja ezt az országot, azok az alkotmány száncain belül legyenek. (Zajos tetszés.) A szociáldemokratapárt nevében kijelentem, hogy ez a párt minden erejével, minden súlyával, energiájának teljességével résztvesz a harcban és küzdelemben. És, ha benn a parlamentben meglesz a küzdelem másik formája, akkor hitem szerint ebből a hatalmas párttal küzdelemből az általános, egyenlő és titkos választói jog kerül ki. (Zajos helyeslés és tetszés.)

Dr. Goda Géza a Választójog Országos Szövetségének nevében hangoztatta, hogy azt a politikát, amit folytatnak, amelyért szövetségre léptek, senki meg nem gyanusíthatja azzal, hogy ez nemzetietlen politika és senkisémondhatja erről azt, hogy a magyar nemzet szupremáciájának kárára lehet, mert, amit Kossuth Lajos tanított, az nem lehet a nemzet kárára.

A választójog érdekében beszéltek még Papp Elek, Vertán Etele, Bikády Antal és Faragó Antal képviselők, valamint Nagy György, aki határozati javaslatot terjesztett elő az általános, egyenlő és titkos választójog sürgetéséről, a küldöttségek szónokai, végül Schwimmer Róza, aki politikai jogokat kívánt a nőknek.

A gyűlést banket követte a Fekete Sas-vendéglőben, ahol Kun Béla köszöntötte fel Justh Gyulát. Justh Gyula válaszában kikelt az ellen, hogy a kormány valóságos detektiv-hadjáratot rendez a 48-as képviselők madátuma ellen. Utána még többen beszéltek. Végül a Szózatot énekelték. A vendégek a délutáni vonattal visszautaztak Budapestre.

A békéscsabai korteskedés.

Vasárnap érkeztek Békéscsabára az egyes pártok képviselőjelöltjei s kiküldöttjei. A különböző pártok zászlókkal vonultak ki a budapesti vonat elé. Délután 2 órakor Szegő Gábor dr. mondotta alig 100 főnyi hallgatóság előtt programbeszédét, amelyben az általános választójog hívének vallotta magát. Utána Kalmár Antal dr., Markos Gyula volt képviselő és Wagner Ignác dr. beszéltek.

A parasztpárt gyűlése már impozánsabb volt. Sok ezer ember előtt Fényes Samu dr. ismertette Kristóffy József programját. Elmondotta, hogy miért kell a népnek az általános választói jog. Szóló Kristóffy tartja a legjobb hazafinak. A parasztpárt akkor lesz igazán nagy, ha Kristóffy kerül az élére. Utána Szokolczay Árpád dr. mondott nagyhatású beszédet. Majd Hodzsa Milán volt képviselő, Csizmadia Sándor, Vágó Béla és Bazovszky Lajos beszéltek. Amint a szónokok beszédeiket befejezték, Achim András gyászba öltözött özvegye lépett az emelvényre, kezében lobogtatta férje véres zsebkendőjét és arra kérte elhunyt férje híveit, hogy a zászlót, amely férje kezébe volt, adják Kristóffy kezébe, akinél méltóbb vezetője nem lehet a parasztpártnak. Ez volt Achim utolsó kívánsága.

Ez a gyűlés még be sem fejeződött és a Kossuth-terem megkezdődött egy harmadik népgyűlés, amelyen Ursziny János dr. pártonkívüli jelölt mondotta el programbeszédét. Fábry Károly volt képviselő nyitotta meg a gyűlést s hangoztatta, hogy a 67. és 48. összefogott Kristóffy ellen és Békéscsaba szegénye lenne, ha Kristóffy megválasztanák. Utána Ursziny János beszélt s ismertette programját. A politikában a higgadság és a mértékletesség elvét fogja vallani. Hammersberg László a Kossuth-párt nevében beszélt Ursziny mellett s erős kritikában részesítette Kristóffy politikai működését. Beszélt azután még Baross János orsz. képviselő is, akit azonban nem szívesen hallgattak.

A választás június 2-án lesz. Valószínű, hogy pótválasztásra kerül majd a sor Kristóffy és Ursziny között.

Kristóffy nyilatkozata.

Kristóffy József a következő nyilatkozatot teszi közzé:

— Az egész sajtót bejárta az a hír, hogy nekem a csabai mandátumot az ottani parasztpárt nevében Pollák Arnold koresmáros ajánlotta fel s Pollák tőlem hater koronát felvett. Ezen valótlansággal szemben a következők száraz tényállás előadására szoritkozom: Folyó hó 21-én megjelentek nálam dr. Biró Emil és Andó András (Achim sógora) csabai polgárok s az ottani parasztpárt végrehajtó-bizottságának nevében és megbízásából azt a bizalmas kérdést intézték hozzám, vajjon hajlandó volnék-e a mandátumot vállalni arra az esetre, ha a parasztpárt engem jelölne. Erre kijelenttem, hogy én a szokott értelemben nem lépek fel, Csabára nem utazom le, még csak programbeszédet sem mondok s korteskedésre pénzt nem adok. Am ha a nép mégis megválaszt, tudni fogom kötelességemet, Ennek dacára a parasztpárt nagygyűlése egyhangulag jelölt s ennek folytán folyó hó 22-én este Darabos János pártelnök vezetése alatt egy harmincztagu küldöttség keresett fel s forma

szert is felajánlotta a mandátumot. A küldöttségnek ugyanazt válaszoltam, amit az előbbi két megbízottnak, annak a hozzáadásával, hogy ebbeli álláspontomat egy nyílt levélben a csabai közönségnek is tudomására hozom. A küldöttség tagjai között volt Pollák Arnold is, akit először akkor láttam, de velem külön nem tárgyaltam, sem neki pénzt nem adtam. Ez a való tényállás.

Kristóffy apodiktikus nyilatkozatával szemben a féléhivatalos „Magy. Táv. Ir.“ békéscsabai tudósítója a következőket közli:

— Miután ama híremet, hogy Pollák Arnold Kristóffy Józseftől választási czélokra 6000 koronát kapott, megczáfolták, kijelenthetem, hogy Pollák Arnold ma tanuk előtt kijelentette, hogy ő ezzel a pénzzel a parasztpárt vezetésének beszámolt és az erről szóló nyugta a kezében van.

Szeged, Pozsony, Szucsány.

A báró Bánffy Dezső halálával megüresedett szegedi első választókerület a legközelebbi napokban Jeszenszky Sándor, a miniszterelnökség államtitkárát fogja jelölni nemzeti munkapárti programmal, aki azonban értesülésünk szerint nem fogadja el a jelöltséget.

Pozsonyban eddig a munkapárti dr. Taucher Béla ellenjelölt nélkül áll.

Szucsányban báró Révay László függetlenségi és 48-as programmal veszi föl a küzdelmet a kerületben. Ellene a nemzetiségiek nem állítanak jelöltet. A munkapárt jelöltje dr. Láng Mihály.

Bánffy politikai végrendelete.

A „Reichspost“ szombati számában tudvalevően feltűnést keltő cikket közölt dr. Funder Frigyesnek, a lap főszerkesztőjének tollából. A cikk a most elhunyt báró Bánffy Dezsőnek politikai végrendeletét ismertette, amelyet Bánffy egy magyar politikusként követítésével bíztott dr. Funderra és kikötötte azt, hogy csak halála után hozza nyilvánosságra. Több magyar lap vasárnapi számában élénk kommentárral kísérte ezt a közlést és legtöbbjük általában kétségbe vonta a politikai végrendelet valóságát. A „Reichspost“ ma délután megjelenő hétfői számában foglalkozik ezekkel a támadásokkal és álláspontját minden irányban teljesen fenntartja. Dr. Funder ismételtén kijelenti, hogy a közlemény autentikus és a magyar lapok kétkelkedésével szemben a teljes bizonyítást ajánlja föl. Kijelenti, hogy az erre illetékes magyar sajtókörök által kiküldendő megbízott vagy megbízottak előtt hajlandó fölmutatni azokat a bizonyítékokat, melyek szerinte kétségbe vonhatatlanul igazolják, hogy amit a „Reichspost“ szombati számában ilyen cím alatt közölt, valóban báró Bánffy Dezső politikai végrendelete volt.

Staresevicsek tüntetése.

Vasárnap Zágrábban a Staresevic-párt nyilvános gyűlése helyett, amelyet a rendőrség beállított, a Staresevic-párti vezetés bizalmas ülést tartott ezen ellenzéki pártok szónokai is résztvettek. Dr. Pavelics Antal képviselő a politikai helyzetről és annak szükségességéről beszélt, hogy az összes független pártok szövetkezzenek Magyarországnak horvátországi tulkapásai ellen. Több szónok a fennálló rezsim ellenében a nemzeti erők koncentrációját ajánlotta. Ezután ilyen értelemben határozati javaslatot fogadtak el. A gyűlés a horvát nemzeti himnusz eléneklésével végződött. Az utczán néhányan, akik a gyűlésen részt vettek, lármát csaptak úgy, hogy a rendőrök szólították fel őket, hogy csendben legyenek. A Staresevic-párt lapjának egyik munkatársát az alkalommal letartóztatták, de igazolás után rögtön szabadlábra helyezték.

Budapest, május 29.

Bosznia új tartományfőnöke audiencián. Pctiorek boszniai tartományi főnök ma Budapestre érkezett és holnap Gödöllőn magánküldetésen jelenik meg a királynál.

Perczel Dezső Budapesten. Perczel Dezső titkos tanácsos, aki több hétig külföldön időzött, ma visszatért Budapestre és ismét átvette az országgyűlési nemzeti munkapárt elnöksége ügyeinek vezetését.

Klerikális-liberális harc.

— Dolgoznak Rakovszkyék. —

A képviselőház ülése.

Budapest, május 29.

A feketék nem nyugszanak. Ma Rakovszky Istvánt, a klerikális néppárt vezérét küldték csatasorba, hogy a liberális törekvéseket, a szabad eszmék képviselőit támadja, gunyolja, provokálja. És Rakovszky ennek a gyűlöletes feladatnak derekasan meg is felelt. Antiszemita izü csipkelődései közben oly lendületet vett, hogy még Apponyit is *lesamuzta*. Beszéde során egyébként egy sereg összekocczanás is tartott. Így Sándor Pállal is összeakadt, aki azonban erőlyesen letorkolta, ráreccsentvén:

— Tanítsa az öregapját!

Ezenfelül Várady Zsigmondnak is alkalmat adott aposztrofálása révén, hogy szabadelvűségéről hitet tegyen. Kivüle még Kovácsy Kálmánnak volt egy kis szóhárcza Zboray Miklóssal, a néppárti egyik főterroristájával, aki öblös hangon nem eok nobilitásról tett tanuságot. A liberális lutheránus papnak egyébként a Kossuth-párti Förster Auréllal is volt afférja, amely azonban egész erejével a folyosón tört ki.

Rakovszky sötét, gonosz, méregkeverő dikeziója előtt Siegesku József munkapárti képviselő fejezte ki bizalmát gróf Zichy János kultuszminiszter iránt.

Részletes tudósítáunk a következő:

Jelentések.

Kabos Ferencz alelnök feltizenegy órakor megnyitja a gyűlést.

A malt ülés jegyzőkönyvét felolvasták és hitelesítik.

Elnök bemutatja báró Dániel Ernő levelét, a melyben hat heti szabadságot kér. A Ház megadja a szabadságot. — Szutrélyi Lipót bácsalmási képviselőt igazolják.

Gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter benyújtja a jogi oktatás szabályozásáról szóló törvényjavaslatot.

A közoktatásügyi bizottsághoz utasítják.

Következett a közoktatási tárca költségvetésének tárgyalása.

A kultuszvita.

Siegesku József köszönettel veszi tudomásul, hogy a miniszter az egyetemi tanárokat az ötödik rangosztályba emelte. Meg van elégedve a miniszter programjával. A Kisfaludy-Társaság kebelében fennálló Shakespeare-bizottságot a miniszter figyelmébe ajánlja. A katolikus autonómia megvalósításánál a görög-katolikusok ügyére hívja föl a miniszter figyelmét. A zsidókérdéssel kapcsolatosan rámutat arra, hogy a neológok és orthodoxok között állandó a surlódás. Ebben a kérdésben rendet kell teremteni. A görög-katolikus kanonokok helyzetének javítását kéri a minisztertől. A középiskola kérdésével kapcsolatosan rámutat arra, hogy az ijesztő számú öngyilkosságnak oka nem a tanítási rendszerben, hanem a helytelen szülői nevelésben keresendő. A tanárokat meg kell becsülni, hogy sikeresen végezhesék áldásos munkásságukat. Tanítóképző intézeteink fölveszik a versenyt Európa bármely államának hasonló intézeteivel. Az állami és felekezeti tanítóképzők tanítási rendszerét egyenlővé kell tenni. Nagy haladást lát a miniszternek új vizsgálati szabályzatában. A nemzetiségi tanítóképzők nivójának emelését sürgeti. Ebben az irányban is haladást lát. Mint román ember bizvást mondhatja, hogy igazságérzettel nem lehet állítani, hogy Magyarországon erőszakosan magyarosítanak s hogy nem becsülik meg a nemzetiségek nyelvét, vallását és kulturáját. (Igaz! Ugy van!) A magyarok és a románok békés egyetértésének szükségét hangsúlyozta. A jelek azt mutatják, hogy az ez irányban indított akció sikerrel jár. A román nép megunta már a sérelmi politikát. A román „mérsekelt“ pártja tért át. Ilyen párt nincs. Egy olyan műkedvelő társaság, amely állandóan memorandumokkal ostromolta a politikusokat. Elismeri, hogy ez a társaság óriási erőfeszítéssel dolgozott, de csak naiv politikusokat tévesztett meg. Gróf Tisza István egy kézlegyintéssel leterítette ezt a „mérsekelt“ pártot s most már meg van a békés egyetértés lehetősége. Közel látja az időt, amikor minden román belátja, hogy „A nagy világon ekivül nincsen számodra hely, áldjon vagy verjen sors keze, itt élned, halnod kell.“ A költségvetést elfogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

A néppárti vezér.

Rakovszky István néppárti volt a következő felszólaló. Örömmel vette tudomásul, hogy a mi-

niszter keresztény kulturpolitikát kíván folytatni, mert a pozitív hitre alapított kulturpolitika a monarchikus elvtől és a nemzeti gondolattól el nem választható. Az a zajos tüntetés, amelyben beszéde végén a miniszter részesült, az idők jele. Szükség volt ezekre a szavakra, amelyek frontot jelentenek az egyre vakmerőbben föllépő destruktív irányzattal szemben. Bár helyesli a miniszter kulturpolitikájának alapelveit, még sem fogadja el a költségvetést, mert a szabadelvű többség azt a helytelen uzást honosította meg, hogy a költségvetés elfogadásából bizalmi kérdést csinált. A miniszter azt hangsúlyozta, hogy szeretné kulturpolitikáját a pártok fölé emelni. Erre azt mondja a költővel, hogy ezek „szavak, szavak, üres szavak“, mert erre a kijelentésre a miniszter tettei ráczafolnak. A választások alkalmával egyes tanítókat, akik élni akartak politikai jogaikkal, a miniszter fegyelmével sújtott s nem törődve azzal, hogy családok embereket egyik helyről a másikra, máról holnapra áthelyezni egy kis embertelenség, a miniszter mégis megselekedte. Több ilyen esetről tud. Borsodban két függetlenségi és 48-as párti tanítót helyeztek át.

Gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter: Nem igaz!

Rakovszky István: Ha azt mondja a miniszter ur, hogy nem igaz, elhiszem, annál is inkább, mert a lapokból olvastam, tehát valószínű, hogy nem igaz.

Felkiáltások: Talán az Alkotmányból?

Rakovszky István: Megtörtént ilyen dolog Háromszékben is. Egy tanfelügyelőnek a főispán egyszerű följelentésére történt áthelyezéséről a saját tapasztalatából is tud, pedig ez a tanfelügyelő nagy szolgálatot tett a magyar tanügynek. Ez az eset Árvamegyében történt. A miniszter néhány évvel ezelőtt más légkörben harcolt, amikor ezeknek a hatalmi tulkapásoknak minden keserűségét maga is végigszenvodta. Kétszeresen hibáztatja tehát, hogy a miniszter erről olyan gyorsan feledkezett meg. A középiskolai tanárok szolgálatidejének fölemelését méltánytalanannak és célszerűtlennek tartja. Nem helyes dolog, hogy uszoráskodni akarnak a tanárokkal szemben. Az állami és felekezeti tanítók javadalmazása tekintetében fennálló különbség megszüntetését sürgeti. A kántortanítók óhaját is figyelmébe ajánlja a miniszternek. A katolikus autonómia sürgős megvalósítását követeli. A középiskolai tanulók tulterhelésén segíteni kell. A tankönyvgyártást meg kell szüntetni, mert nem egyéb ez, mint a szülőknél anyagi kifosztása. Közkereseti társaság foglalkozik a tankönyvek kiadásával. Erélyes közbelépést kíván a minisztertől. Barkóczyt azért üldözték, mert segíteni akart ezen a bajon. Destruktív irányzat mindig volt, de olyan szemérmetlen vakmerőséggel még nem üttette föl a fejét, mint ma. Ez a destruktív irányzat mindent rombolni akar, anélkül, hogy a lerombolt társadalom helyett valami jobbat tudnának ajánlani. Ez a destruktív irányzat tervszerűen, erőszakos módon küzd a modern társadalom minden intézménye ellen. A tervszerűség különösen két irányban jelentkezik: a sajtó bizonyos része szertelen gyűlölettel támadja a mai társadalom pilléreit, a titkos társulatok pedig burkoltan munkálnak intézményeink ledöntésén. A szabad kutatást bántani nem óhajta, de a mai káros irány ellen erőlyes intézkedést sürget a minisztertől. Tisza István gróf és Kozma Andor a felekezeti félreértések kiküszöbölésének szükségét hangsúlyozták. Elismeri a szándék helyességét, de konstatalja, hogy a katolikusok mindent megtettek a felekezeti béke helyreállítására. Tisza azt is mondotta, hogy a középkort nem lehet visszaállítani. Ezt valóban csak örült akarhatja. A tisztántuli református egyházkerület olyan határozatot hozott, amelyben a szekularizációt követeli. Ez nem alkalmas módja a felekezeti béke megteremtésének.

Kozma Andor: Rossz határozat!

Apponyi Samu.

Rakovszky István: Mikor a protestáns vallást bántották, a katolikusok a protestánsok mellé állottak s most hálából az egyik református egyházkerület a szekularizációt követeli.

Fráter Loránt: Nem hoztak olyan határozatot.

Haller István: Benne volt az újságokban!

Rakovszky István: A katolikusoknak az az álláspontjuk, hogy másoknak jogait tiszteletben kell tartani, de ezért egy kis viszonyosságot is kérnek. Nem tehet eleget Apponyi kérésének, hogy a kongregációkról ne beszéljünk. Ezt a kérdést nem a néppárt hozta ide, hanem Kelemen Samu és Várady Zsigmond. Szólv fölveszi a harszot. Kelemen Samu Szatmárról (Derűltség) nem híven mutatta be a kongregációt, de azért a lapok ríktó dicsérettel árasztották el azért a beszédért, a melyben a kongregációkat támadta. Gróf Apponyi Albertet pedig elnevezték jezsuitának. Apponyi Samu... (Nagy derűltség.) A Samu névnek nem ártana, ha az Apponyi név állana mellette. (Derűltség.) Gróf Apponyi Albertnek mégis csak más a kurzusa, mint Kelemen Samunak. Várady Zsigmond is igazságtalanul támadta a kongre-

gációkat. Olyan dologról ítélt, amelyről halvány fogalma sincs. Idézetekkel bizonyítja, hogy az egyházzellenes támadásoknak egyes szabaddóműves páholyban van a melegegységük. Pedig egyes páholyok, így a Hungária, elítélik a felekezeti izgatást s a vallásos érzés lerombolására irányuló törekvést. Szünetet kér.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti. Szünet után.

Elnök újra megnyitja az ülést.

Rakovszky István folytatta beszédét. Kelemen Samu ököllel fenyegette meg a liberalizmus elleneségeit. Óva inti, ne bízzék ezekben az öklöknek az erejében. Valamikor Vészi József is azt mondta Kaas Ivornak, hogy ha az alkotmányt veszedelem fenyegeti, ő is ott lesz a barrikádokon. Mikor azután a veszedelem beütött, Vészi nem volt található a barrikádokon, sőt éppen az ellenkező oldalon.

Bakonyi Samu: Mások is megszöktek!

Rakovszky István: Nem követi Kelemen Samut a vallásos szertartások kigunyolásában. Kelemen ezzel voltaképpen saját ügyének és saját érdekeinek ártott. Utal arra, hogy a keresztény vallás alapítója a szeretetet és türelmet tett első vallási parancsá. Kelemen tendenciózusan idézett a kongregációkra vonatkozó kalauzból. Nem igaz, hogy a kongregációk a jözsuiták felügyelete alatt állanak. Ez az intézmény a hitben való buzditást szolgálja. Kelemen Samu nem tett jó szolgálatot a beszédével.

Összeközezesek.

Kovácsy Kálmán: Hasznos volt! (Zaj a Kosuth-párton.)

Fürster Aurél: Megint fel akarsz tűnni?

Rakovszky István: Ha izgatni akarna a zsidóság ellen, nem kellene egyebet tenni, mint fölolvadni Kelemen Samu beszédét s a végén hozzá tenni, hogy ezt pedig elmondta — Kelemen Samu. (Zaj.)

Kovácsy Kálmán: Igen, meggyújtani a kanócot!

Zboray Miklós: Ez is jobb, mint a parcellázás!

Kovácsy Kálmán: Katholikus papok is megteszik! (Zaj.)

Rakovszky István: A katolikus vallásnak a türelem az alapja.

Sándor Pál: Miért nem tartják meg?

Rakovszky István: A képviselő ur mindig fészkelődik. (Zaj.)

Sándor Pál: Engem ne lecskéztessen! Tanítsa az öreg apját! (Nagy zaj.)

Rakovszky István: Türelmetlen állapot, hogy ma már azt se lehet kimondani, hogy „keresztény vagyok!” Hogy ma már minden csak a zsidóságunk szabad ebben az országban. Főhíborító amikor ildomtalan kezekkel nyulnak a katolikusok legszentebb érzelmeihez. A költségvetést nem fogadják el. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök: A képviselő ur Kelemen Samura értette az ildomtalan szót?

Rakovszky István kijelenti, hogy általánosságban mondotta.

Elnök: Rendreutasítja Rakovszkyt.

Személyes kérdésben.

Várady Zsigmond: Sokszor támadták, de nem reflektált azokra. Most azonban Rakovszky néhány megjegyzésére óhajt felelni. Az az állítása Rakovszkyknak valótlán, hogy ő támada a munkapárti értekezleten a kongregációkat. Egyébként az a véleménye, hogy a kongregációk nem valók az állami iskolákba. Ezt majd kifejti különben a beszédében, amelyet eddig azért nem tartott meg, mert azt véli, amit Apponyi, hogy ez a kérdés nem való a Ház elé.

Felkiáltások a néppárton: Ön kezdte!

Várady Zsigmond: Ez is valótlán! Molnár János apát hozta ide ezt a kérdést. Álláspontja a felekezeti béke fentartása s a vallási türelmetlenség kizárása a közpiskolákból. Ami egyébként az antimodernista esküt illeti, nem azt mondta, hogy azt a tanulóktól vették ki, hanem azt mondta a pártértekezleten, hogy nem óhajtja szót tenni, hogy a napoktól kivesszük az antimodernista esküt, hanem azt mondta, hogy panaszok érkeztek hozzá, hogy a kongregánista papok s tanárok antimodernista esküt vesznek ki a tanulóktól. Ez ellentétes álláspont volt. A miniszter választást az egész párt s szövege teljes helyesléssel s bizalommal vették tudomásul a kérdésben. Visszautasítja Rakovszkyknak azt a vádját, hogy felületesen járt el. Ezzel a kérdéssel foglalkozni fog még él.

Elnök kéri, hogy ne lépjen túl személyes megtámadtatás keretein.

Várady Zsigmond: Még arra felel, hogy tud Zichyvel s Tiszával a munkapártban együtt lenni. Igaz, hogy az oktatás kérdésében szóló politikája, meggyőződése egy lépéssel előbbre van, mint a miniszteré, de tudja, hogy ez országban csak gyakorlati uton lehet bizonyos mérsékelt politikát folytatni s mert a miniszter szakított a néppárt irány-

zatával, azért csatlakozott s áll bizalommal a miniszter táborához s reméli, hogy a főnálló ellenét Deák Ferencz és Eötvös József szellemében ki fog egyenlítődni.

Vázsonyi Vilmos: Reménytelen szerelem!

Várady Zsigmond megnyugtatót lát idevonatkozóan gróf Tisza István nyilatkozataiban is. Biztosítja Rakovszkyt, hogy ha nem lett volna a munkapárt híve, Tiszának e kérdésben mondott beszéde után odaállt volna.

Elnök ismét figyelmeztette, hogy maradjon a felszólalás keretében.

Várady Zsigmond befejezésül kijelenti, hogy a munkapárt ezeket a vitás kérdéseket is sikerrel fogja megoldani. (Helyeslés jobbról.)

Rakovszky István a házszabályok 220. szakaszához szövegeztet. Ugy értesült, hogy az elnök szöveget rendeltetésre, ellenben Sándor Pál közbeszólásaival szemben őt nem védte meg.

Elnök kijelenti, hogy Sándor Pál nem akasztotta meg közbeszólásában.

Kovácsy, Sándor Pál és Zboray.

Kovácsy Kálmán: Egyik képviselőtársam, aki nek Zboray Miklós a becsületes neve (Nagy derűtlenség.) Rakovszky beszéde alatt gyanúsító modorban a rákospalotai parcellázásra utalt egy közbeszólásában. Igaz, hogy ő is parcelláz az egyház érdekében, de a váci püspökség is parcellázott.

Vázsonyi Vilmos: Parcellázás pártkülönbség nélkül! (Derűtlenség.)

Kovácsy Kálmán: Ha a váci püspökségre nem szövegeztet a parcellázás, akkor neki sem volna szabad ezt szemére hányni, még pedig gyanúsító módon. Amit szövegeztet, önzetlenül tette egyháza érdekében, erről bárki meggyőződhet.

Sándor Pál: Ugy tudja, hogy alig van valaki, aki annyiszor mulattatta közbeszólásaival a Házat, mint Rakovszky István képviselő. Tehát ő nem tehet szemrehányást. Rakovszky mégis azzal tetszelgett magának, hogy szövegeztet lecskéztessze. Egy ártatlan közbeszólására, amely nem akarta zavarni, hanem csak a beszéd fényét akarta emelni (Derűtlenség.) azt felelte, hogy ne fészkelődjék. Ez kihozta szövegeztet a sodrából. Nem érti, hogy Rakovszky miért kiáltott mindjárt rendőrré. Elnézést kér, hogy ha egy kissé nem nyugateurópai módon szövegeztet erre közbe. Egyébként azt hiszi, hogy ez a kis pirula Rakovszkyknak nem fog ártani.

Zboray Miklós válaszol Kovácsy megjegyzéseire. Amikor Rakovszky arról beszélt, hogy a katolikusoknak most nem kellene mást tenni, mint vidéki népgyűlésben felolvasni Kelemen Samu beszédét. Kovácsy Kálmán ezt kiáltotta közbe: meggyújtani a kanócot! Erre mondtam én, hogy ez jobb volna, mint a parcellázás. Osztom Kovácsyknak a parcellázásról kifejtett nézetében, bár nem tudom, hogy ezeknél mennyire szolgált önző, vagy önzetlen célokat. Majd utána nézek, mit csinált Kovácsy s azután referálok. (Derűtlenség.)

Kovácsy Kálmán: Menjen abba a templomba imádkozni, amit abból építenének, ami hasznom nekem volt a parcellázáson.

Elnök ezután a vitát félbeszakította és az ülést két órakor bezárta.

Budapest, május 29.

A jogi oktatás reformja. Gróf Zichy János kultuszminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett elő a jogi oktatás ideiglenes rendezéséről. A javaslatban előadja a miniszter, hogy a jogi oktatás végleges reformjáról a harmadik egyetem felállításával kapcsolatban nyújt be javaslatot, most csupán arra kéri a Házat, hogy a januárban tartott anketen felsorolt hibák orvoslása végett ideiglenesen rendelet útján rendezze a jogi oktatást. A törvényjavaslat megokolása szerint a jelenlegi jogi oktatás legfőbb hiánya az, hogy a hallgatók a második alapvizsgálat után az abszolutorium elnyeréséig nem tesznek vizsgálatot. Így megtörténik, hogy az abszolutorium alapján közgazdász pályára lépnek oly jelöltek, akik a tételen jogból semmiféle vizsgálatot nem tettek. A miniszter tehát egy harmadik alapvizsgálat beillesztését tervezi a tételen jog tárgyaiból. Ezt a vizsgálatot a hallgatók a hatodik félév végén, esetleg a hetedik félév elején tehetik le. Ehez azonban a törvényhozás felhatalmazására van szükség s a harmadik alapvizsgálatra vonatkozó rendeletet e felhatalmazás alapján fogja véglegesen megállapítani.

Egyezményeink Bulgáriával. Dr. Tóry Gusztáv igazságügyi államtitkár ma Szófiába utazik, hogy Ausztria-Magyarország és Bulgária közt létrejött három nemzetközi egyezményt, mint a magyar kormány megbízottja aláírjon. Ezek az egyezmények: a konzuli egyezmény, a kiadatási egyezmény és a polgári jogsegélyezési egyezmény.

A képviselőház bizottságainból. A zárszámadási bizottság ma délután öt órakor gróf Wickenburg

Márk elnöklésével ülést tartott, amelyen a pénzügyminiszterium részéről Zavadovszky Alfréd, az állami számvevőszék részéről Klimes és Lengyel miniszteri tanácsosok jelentek meg. Az 1907. évi zárszámadásokról a kisebb tárcák zárszámadása volt napirendre tűzve, amelyeket a bizottság Huszár Károly (nagyorlenci) előadása mellett, Beck Lajos, Nagy Sándor, Várady Zsigmond és Hantos Elemér felszólalásai után letárgyalt.

Portugália nagy napja.

A köztársaságiak győzelme a választásokon.

Budapest, május 29.

Portugália vasárnap választotta meg a nemzetgyűlésbe küldendő képviselőit. A forradalom lezajlása után ez a legnagyobb eseménye Portugáliának. Ez az új nemzetgyűlés lesz hivatalos felülvizsgáló az ideiglenes kormány működését, új elnököt adni Portugáliának és megállapítani a végleges alkotmányt. Különös feladatot adott a választásoknak a monarchisták szereplése, akik nem is annyira Manuel ex- király iránti szeretetből, mint inkább az új kormányprogram iránti ellenszenvből kívánják a régi kormányforma visszaállítását. A választások tegnapi napján, tekintve az izzó hangulatot, azt lehetett hinni, hogy a monarchisták megkísérik az ellenforradalom megindítását. Ugy látszik azonban, hogy a monarchista veszedelemben nagyobb szerepe van a rémlátásnak, mint a tényeknek, mert a köztársasági párt az egész vonalon fényes diadalt aratott, sőt a monarchisták életjelt is alig adtak magukról. Mihelyt a parlament egybegyűl, megválasztja a köztársaság elnökét és akkor már semmi akadályja se lesz annak, hogy a hatalmak elismerjék az új köztársaságot.

A portugál eseményekről érkezett táviratainkat itt adjuk:

Lisszabon, május 29.

Az eddigi ismeretes eredmények szerint a republikánus párt jelöltjei többségre tettek szert. Oportóban a republikánus liszta 13.200 szavazatot kapott, míg a szocialistákra 900 szavazatot esett.

Lisszabon, május 29.

A választások nyugodtan folytak. A megválasztandó 231 képviselő legnagyobb része a republikánus direktorium jelöltjeiből fog ki kerülni. A szocialisták csak kevés mandátumra tettek szert. Ponte de Limában az éjjel több összeesküvőt tartóztattak le.

Lisszabon, május 29.

A választók igen élénken vesznek részt a szavazásban. Sem a fővárosban, sem a vidéken incidens nem történt. A Coimbrában tegnap összeesküvés gyanúja alatt letartóztattak legtöbbször ma ismét szabadon bocsátották.

Lisszabon, május 29.

Eddig seholsem volt baj a választásokon. — Majdnem mindenütt győztek a kormány jelöltjei, de a szocialisták jelöltjei sokkal nagyobb számmal kerültek be az alkotmányozó képviselőházba, semmint hinni lehetett. Nagy szerepet játszottak a választásokon azok a hadseregbeli és tengerésztisztek, akik a forradalom idején a királyt elkergették. A köztársaság elnöke valamely magasrangú állami hivatalnok lesz. Az eddig megválasztott képviselők többsége egykamaras törvényhozást kíván. Az is bizonyos, hogy június 10-én összeülő alkotmányozó gyűlés modus vivendit fog keresni a Vatikánnál.

A klerikális lapok szerkesztőségében van a royalisták főfészke. A vidéken letartóztatott monarchistákat a fővárosba fogják hozni.

Lisszabon, május 29.

Braga Teofil miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette a választás után előállított helyzetéről és a megalkotandó alkotmányról:

—A véglegesen kidolgozott alkotmány egykamaras rendszert fog létesíteni, ami annyit jelent, hogy az alkotmányos Portugáliának nem lesz szenátusa. Erre különösen azért határoztuk el magunkat, mert a tapasztalás mutatja, hogy azokban az országokban, ahol felsőház is van, a társadalom osztályokra tagozódik. Az alkotmánytervezet 5 fejezetből és 88 szakaszból áll. Leglényegesebb rendelkezése az, hogy a köztársasági elnököt a kamara választja és hogy újból nem választható. A parlamentet három évre választják. Bizonyos korlátoit értelemben a nőknek is van választójoga, az alkot-

mánytervezet ugyanis kimondja azt, hogy mind azoknak a nőeknek, akiknek a községi választásnál szavazati joguk van, megadja a választói jogot az országos képviselőválasztásra is. Az eddig beérkezett hivatalos jelentések alapján konstatálhatom, hogy az új kamarának egyetlen monarchista képviselő tagja sem lesz. Ez különben természetesen is, — tette hozzá a miniszterelnök — mert hiszen nem volt programjuk, melylyel a nép elé léphetek volna.

Lisszabon, május 29.

A köztársaságítak nagyon izgatottak, mert megtudták, hogy az összeesküvők vezére maga Manuel király, akinek magántitkára, Lavarredos márki állandan a portugál határon tartózkodik Galicia spanyol tartományban. A lisszaboni kormány emiatt jegyzéket intézett a spanyol kormányhoz.

Páris, május 29.

Braga Teofil, a portugál kormány elnöke, a „Petit Parisien“ lisszaboni levelezőjével közölte, hogy a királyi palotában két levelet találtak, a melyeket Manuel király a forradalom előtt két Portugáliával barátságos viszonyban levő ország fővárosaiból, ahol időzött, az anyjához intézett. A levelekben Manuel király tudatja anyjával, hogy az illető országok miniszterelnökeivel beszélgetve, megkísérelte ígéretet kapni arra, hogy közbelépnek, ha a dinasztia veszély fenyegetné, az illető államférfiak azonban a kereskedelmi szerződések megkötésén kívül más egyezménybe nem akartak belemenni. A két levél jelenleg Costa igazságügy-miniszter kezében van. Braga szerint ez a két levél fontos bizonyíték arra nézve, hogy milyen súlyos hibák terhelik a régi rezsimet és közzétételük bizonyára azt fogja eredményezni, hogy azok az emberek, akik ma még meggyőződéses monarchisták, szintén a köztársasági párthoz csatlakoznak.

Róma, május 29.

Abba a harcra, amelyet a portugál köztársaságiak indítottak az állam és egyház kettéválasztása ellen, ma erősen hangon beleszólt a Vatikán is. Az ideiglenes köztársasági kormány tudvalevően törvényt hozott, amely az államot az egyháztól szétválasztotta és a katolikus vallástól elvette az államvallás jellegét. Erre válaszul az a pápai enciklika, amelyet a pápa az egész világ püspökeihez intézett s amelyben élénken sajnálkozik azon merényletek miatt, amelyeket Portugáliában az egyház ellen elkövettek. Az enciklika emlékeztet arra, hogy mihelyt a köztársasági regime proklamáltatott, az ideiglenes kormány azonnal egész sorát tette az olyan intézkedéseknek, amelyeket a legradikálisabb antiklerikális szellem hatott át. A portugál törvény valójában nem szétválasztási törvény, hanem, ami az anyagi javakat illeti, az egyház teljes kifosztásának törvénye, szellemi téren pedig az elvonás és a zsarnokság törvénye. A pápa ezért átkokkal sújtja a portugál szétválasztási törvényt és azt semmisnek, valamint minden érték hiján lévőknek jelenti ki az egyház sértethetetlen jogaival szemben. Meleg dicsőréttel adózik a portugál episkopátusnak és klerusnak, amely ezt a törvényt elítélte és kétségbe nyilatkozott az egyházért szenvedni. Felhívja őket, hogy a szentekkel harmóniában és közösségben maradjanak.

KÜLFÖLD.

A bécsi keresztényszociálisták botránya. Bécsből jelentik, hogy a választási harc folyamán napfényre került a keresztényszociálista párt szennyese is. A leitmeritzi választógyűlésen ugyanis Habel tanár elmondotta, hogy a keresztényszociálista pártok vezetője, Vergani császári tanácsos, a „Deutsches Volksblatt“ szerkesztője, kétmillió koronát kért a pártvezetőségétől és megígérte, hogy ezzel a pénzzel elhallgattatja a pártot és Gessmann pártvezérnek ellenségeit. A leleplezés megerősítette Prohaska volt képviselő is, Moisel bécsi nyugyárosi hivatalnok bűnvádi följelentést tett herceg Liechtenstein, Gessmann, Albert és Bielhovek keresztényszociálista vezérek ellen. A följelentés azt állítja, hogy a pártvezérek egy három ezer koronás állást ígértek a fővárosnál Körber János községi tanácsosnak, ha visszalép a képviselőjelöltségtől.

Bilinskit kifütyülték. Lembergől táviratozták: Bilinski volt pénzügyminiszter tegnap megjelent Rzeszovban, hogy választói előtt beszéljen. Bilinskit nagyon barátságosan fogadták és ilyen kiáltások hangzottak feléje:

— Ön, mint pénzügyminiszter semmit sem

produkált. Abból állt az egész tevékenysége, hogy a csatornatörvényt megakadályozta!

Bilinski erre felment a pódiumra, beszélni kezdett és valótlanul jelentette ki azt, hogy ő a csatornatörvény ellen küzdött, de a választók folyton közbeszóltak, fütyültek, lehurrogták úgy, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel se tudta a beszédet befejezni. Végre olyan nagy lett a zaj, hogy a kormány képviselője kénytelen volt a gyűlést felosztatni.

Keresztények és törökök. Konstantinápolyból jelentik: Smyrnából érkezik az a hír, hogy krétai keresztények meggyilkoltak egy török leányt, s most félt, hogy keresztényellenes üldözés fog ki törni.

A francia kamara. Párisból jelentik: A kamara a választójogi reformra vonatkozó javaslatot tárgyalta. Perrier igazságügyminiszter kijelentette, hogy reméli, hogy Monis miniszterelnök az általános vita vége felé már jelen lehet az üléseken.

A kabilok hadat üzennek. Madridból jelentik: Centai értesülés szerint a Raisuli vezetése alatt álló kabilok egy gyűlésen elhatározták, hogy hadat üzennek Spanyolország ellen. Husz tetuáni előkelő polgár felajánlotta a hadjárat költségeit.

EGYHÁZAK.

(A csanádi püspök beiktatása.) Temesvári jelentés szerint tegnap történt meg dr. Glattfelder Gyulának, az új csanádi püspöknek a beiktatása. Az ünnepségen rengeteg sok notabilitás jelent meg, köztük gróf Csekonicz Endre, Náray Lajos, Hosszu Vazul lugosi gör. kath. püspök, valamint az összes délvidéki megyék és szabad királyi városok főispánjai. A déli városok külön küldöttségekkel is képviseltették magukat. Katonai részről Seefranz Antal hadtestparancsnok jelent meg. Délelőtt 9 órakor kezdődött az ünnepség. Az egyházmegye papsága teljes ornátusban a templom ajtajában várta a püspököt, akit megérkezésekor az „Ecce sacerdos“ éneke mellett fogadtak. Az új püspök az oltár elé lépett, ahol rövid imát mondott, majd megkezdődött a beiktatás. Németh Antal felszentelt püspök felolvasta a Glattfelder kinevezéséről szóló királyi okmányt és a pápai bullát. Az egyházmegye papsága nevében most Németh püspök az új püspököt a szokástól eltérően nem latin, hanem magyar szónoklattal köszöntötte s ugyanez magyarul nyelven választott Glattfelder is, hivatásuk nemességére tanítva ki papjait. A beszéd után ünnepi istentisztelet következett, amelynek során Glattfelder elmondotta első püspöki beszédét. Istentisztelet után a küldöttségek tisztelegése következett, délután félhárom órakor pedig a városi vígadó nagytermében négy száz terítéki díszedél volt.

(A nagyváradai püspök installációja.) Gróf Széchenyi Miklós püspök, akinek holnap lesz az installációja, ma tisztelegő küldöttségeket fogadott. A vármegyei küldöttségben résztvevő gróf Tisza István is. A holnapi rendkívül fényesnek ígérkező installáció alkalmából számos arisztokrata és közéleti kiválóság érkezett Nagyváradra.

(A karlócazi kongresszus botránya.) Karlócazról jelentik: Dr. Peles Dusan alelnök 11 órakor megnyitotta a kongresszust s a következő kijelentést tette: Az utóbbi időben azonban észrevette, hogy a lapokban tendenciózusan elferdített tudósítások jelennek meg a kongresszus ülésének lefolyásáról. Felkéri a tudósítókat, hogy a kongresszus munkálkodásáról a jövőben hű tudósításokat küldjenek lapjaiknak, mert különben kénytelen lesz vizsgálatot indítani azon tudósítók ellen, akik a tényállástól eltérő tudósításokkal látják el lapjaikat s ezért kénytelen lesz a megírt vizsgálat alapján ama tudósítóknak a terembe való belépését megtiltani.

Napirend előtt dr. Kraszojevics György (radikális) személyes ügyben felszólal s kijelenti, hogy a kongresszus egyik ülésében azt állította, hogy az önálló párt vezetői Budapesten magas személyiségnél kilincseltek a mult kongresszus által hozott zárdai szabályrendeletk jóvá nem hagyása érdekében. Ezért őt Pribicevics Szvetozár vén hazugnak nevezte. Ő állításának bizonyítására beszerelte gróf Batthyány Tivadar nyilatkozatát, aki korrekt ember kére igazat mond. Az elszenvedett sértésért Pribicevicsből elégtételt kért, de nem kapott, hanem alól kibujt. Ezekután elvárja, hogy minden becsületes ember meg fogja neki az elégtételt adni.

Budiszavljevics Bude szólott ezután s mint Pribicevics Szvetozár egyik segédje azt állítja, hogy dr. Kraszojevics ama kijelentése, hogy nem kapott elégtételt, nem áll. Gróf Batthyány levele nem bizonyítja eléggé Kraszojevics állításait s ki-

jelenti, hogy Kraszojevics a becsültbíróóság ítélete elől megszökött. (Kiáltások a radikálisok részéről: Szégyeljük magukat.)

Majd dr. Manojlovics Ladiszláv kijelenti, hogy mint Kraszojevics dr. egyik segédje állott fel szólásra. Akármilyen nemzet lovagias kodexe szerint Pribicevicsnek feltétlenül elégtételt kellett volna adni, mert gróf Batthyány levele fényesen bizonyítja Kraszojevics állításainak valóságát. Kibuvókkal nem szokás az elégtételadás elől megszökni. A sértésért helyt kell állani.

Ezután Pribicevics Szvetozár szólalt fel és ecsetelte az 1907. évben uralkodó politikai viszonyokat és hangsúlyozza, hogy a szerb önállópárt vezetői abban az időben a szerb autonómia ügyek kérdéseiről közvetlenül Wekerle Sándor akkori miniszterelnökkel tárgyaltak, nem forgott fenn tehát annak a szüksége, hogy gróf Batthyány támogatását kérjék.

Radivojevics dr. (radikális): közbekiált: Igy tehát gróf Batthyány hazudik! Pribicevics vond le magad tetszés szerint a következtetést! Pribicevics folytatja és kijelenti, hogy bizonyára tévedésben volt gróf Batthyány, amikor a Kraszojevicshez intézett levelét írta.

Ezután áttérnek a napirendre. Boszonáé Péter referálása alapján benyújtják az előterjesztéseket, majd a kongresszus több törvényt intéz el. Elnök az ülést 2 óra után berekeszti. A jövő ülés holnap délelőtt.

TÁVIRATOK.

Az orosz kudarc.

Konstantinápoly, május 29.

A porta értesülése szerint Anglia és Olaszország azzal indokolták azt, hogy Oroszországnak konstantinápolyi lépésében nem vettek részt, hogy a lépést előbb Cettinjében kell megtenni. Franciaország eddig nem adott határozott választ. Csarikow orosz nagykövet Rifaat pasa külügyminiszterrel folytatott legutóbbi beszélgetése alkalmával megelégedéssel szolt a török sajtó nyugodt magatartásáról. A miniszter kijelentette, hogy ez a porta csillapító kommunikációjának a következménye.

Hafiz Ibrahim albán képviselő a kamarában interpellációt intézett a külügyminiszterhez Oroszország lépése dolgában, melyben azt kérdi, szabad-e egy külföldi államnak beavatkozni akkor, ha a kormány török területen keltezett lázadást akar elfojtani. A miniszter elfogadta az interpellációt, melyre holnap vagy holnapután válaszol.

A portáról származó információk szerint Montenegró a határinezidensek megszüntetése érdekében semleges zóna felállítását ajánlotta Törökországnak, mely a javaslatot nem fogadta el.

Pétervár, május 29.

Nelidow, a sajtóiroda főnöke a Wolff-ügynökség képviselőjének kijelentette, hogy az orosz kormány megkapta Törökország szóbeli választát a konstantinápolyi orosz nagykövet szóbeli nyilatkozatára. A válasz lényegében azt mondja: Törökország kijelenti, hogy csodálkozott az orosz kormánytól vett közlés felett, amelyet amál is inkább sajnál, minthogy nézete szerint arra a tények igazi helyzete nem ad okot. Utóbbi időben Montenegró részéről oly dolgokat tapasztalt, amelyek a nemzetközi kötelezettségekkel nem állottak összhangzásban és amelyek rosszalást érdemelnek.

Konstantinápoly, május 29.

Szombaton hivatalos török forrásból azt jelentették, hogy négy nagyhatalom Franciaország kivételével a portát megnyugtató nyilatkozatot tett, de ezzel szemben ma diplomáciai körökből tudatják, hogy valamennyi nagyhatalom az egy osztrák-magyar monarchiát kivéve, helyeselte az orosz külügyi kormány lépését és hasonló barátságos eljárást követett a portával szemben. Az orosz külügyi kormányt Rifaat pasa válasza nem elégtette ki és a pétervári kommunikének megfelelően, határozott biztosítékot követelt a béke fenntartása mellett, még pedig záros határidőn belül.

Konstantinápoly, május 29.

A kamara ma tárgyalta a külügyminiszterhez intézett interpellációt Oroszország intervenciója tárgyában.

Dsenani interpelláló rámutatott az orosz lépésnek illetlen formájára és hangsúlyozta, hogy egyetlen hatalom sem járhatna el Montenegró irányában konziliánsabban, mint Törökország. Ne Törökország adjon Montenegrónak garanciákat, ha-

nem Oroszországnak kell garantálnia, hogy a balkáni népek a páncélzár áramlattól nem sodortatják el magukat. Az ottománok minden beavatkozást az ő belügyeikbe visszautasítanak. *Ibrahim* hasonló értelemben szólalt fel és hangsúlyozta az albánok ragaszkodását Törökországhoz.

A külügyminiszter erre nyilatkozatot olvasott fel, amely hangsúlyozta, hogy a közvéleményben észlelhető volt azon hit, mint hogyha idegenek beavatkozása Törökország belügyeibe, amely korábbi években sajnos, oly gyakran előfordult, most is vizsziatért volna, alaptalan. Majd kijelenti a külügyminiszter, hogy az orosz nagykövet nem adott át jegyzéket. A közlés szóbeli uton történt és egyáltalán nem volt hasonló az egy nappal előbb a pétervári távirati iroda által szokatlan és sajtóságos módon történt publikációhoz.

A kamara meghallgatta a külügyminiszternek Oroszország lépésére és a nagyvezérnek a malisszorok felkelésére vonatkozó kijelentéseit és a kormányának 135 szavazattal bizalmat szavazott. Negyvenheten tartózkodtak a szavazástól.

Szalóniki, május 29.

Nered és *Florina* között az országúton tíz meggyilkolt parasztot találtak. A kerületben az izgatottság nőttön nő.

Torghut Sefket pasa tábornok rendelkezéseire tegnap kezdtek *Tuzi*, *Kastrati* és *Gusinje* kerületek csapatai előrenyomulni a montenegrói határ felé, hogy azt elzárják. Ha ezen intézkedés keresztülvitele befejezést nyert, a malisszoroknak nem lesz alkalmuk, hogy Montenegróba meneküljenek. A tábornok azt reméli, hogy a forradalmi mozgalmak rövidesen, nagyobb áldozatok nélkül véget vet.

London, május 29.

A *Daily Chronicle* szerint a helyzet a balkánon veszedelmes. Németország, Anglia, Ausztria-Magyarország kormányai vonakodnak az orosz diplomácia fellépését támogatni, de Franciaország is halogatja a csatlakozást. Az idézett lap konstantinápolyi levelezője közli, hogy a bolgár és montenegrói követek a portánál egyértelműen fognak eljárni.

London, május 29.

A *Times*-nek jelentik *Pétervárról*: Az orosz és a török külügyi kormányok egyidejűleg azonos tartalmu hivatalos nyilatkozatot fognak közzétenni. Rifaat pasa külügyminiszter és Csarikow orosz nagykövet közt Konstantinápolyban, másrészt Noratow és a pétervári török nagykövet között tanácskozás volt, amely megnyugtató eredményre végződött. A félreértéseket békésen fogják elsimítani.

A francia protektorátus Marokkóban.

Páris, május 29.

A „*Matin*”-nek Fezben, e hó 24-én kelt távirata szerint a szultán *Moinier* tábornokkal és *Gaillard* konzullal folytatott megbeszélés alkalmával kijelentette, hogy azt kívánja, miszerint a francia csapatok létszámát ötvenczre főre emeljék és hogy a csapatok többé ne távozzanak Fezből. Ha ez mindazonáltal megtörténne, úgy a csapatokkal elutazik. A szultán végül egész leplezetlenül Franciaország protektorátusát kérte.

Páris, május 29.

A „*Temps*” külön tudósítója jelenti Fezből: *Muley Hafid* szultán azt kívánja, hogy a francia csapatok parancsnoka haladéktalanul küldjön expedíciót Mekinesbe, ahol fiúvérét, *Muley el Zint*, olenszultánna kiáltották ki.

Török-bolgár csatározás.

Szófia, május 29.

A határszélén ismét csatározás volt, amelyben egy török tiszt és két katona elesett. A hadügyminiszter elrendelte, hogy szüntessék be a tüzelést. A szófiai török követ kormánya nevében vegyes bizottság kiküldését ajánlotta a bolgár kormánynak a határviszályok okának megállapítása végett. A kormány a javaslatot elfogadta.

Konstantinápoly, május 29.

A külügyminiszterium utasította a szófiai követet, hogy tegyen komoly lépéseket az agyentöltött török hadnagy ügyében és követeljen együttes vizsgálatot, valamint a bűnösök megbüntetését.

Konstantinápoly, május 29.

A bolgár határon történt incidens következtében a külügyminiszterium megbízta a Bécsben tartózkodó szófiai török követet, hogy térjen vissza állomáshelyére. A török sajtó izgatott hangon támadja Bulgáriát.

A száműzött Diaz.

Newyork, május 29.

Az utóbbi napokban *Mexikó City* lakosságának hangulata olyan forradalmi volt, hogy *Diaz* exelnöknek valósággal menekülnie kellett *Vera Cruzba*, ahol hajóra szállt. Az elnök egy bérelt automobilon, szakadó esőben hagyta el, felesége és fia kíséretében, *Cadena-utezai* palotáját és kerülő uton ment a pályaudvarra, amely meg volt rakva rendőrökkel. A fölkelők megtévesztése céljából három vonatot indítottak *Vera Cruzba* és az exelnök vonata előtt egy üres vonat haladt. A második vonaton volt *Diaz* családjával, valamint hat tiszt és a családtagok. A fölkelők abban a hiszemben, hogy az exelnök az első vonaton utazik, támadást intéztek a vonat ellen, amennyiben sorbizet adtak az üres vasúti kocsikra. A második vonatot azonban baj nélkül ért *Vera Cruzba*. Hogy mi a terve *Diaz*nak, azt nem tudják, de azt hiszik, hogy *Spanyolországban* fog letelepedni.

London, május 29.

A Reuter-ügynökség jelenti *Mexikóból*: *De la Barra* a forradalmi csapatokat azonnal fel fogja oszlatni és a háború által megokolt igényeket haladéktalanul megállapíttatni szándékozik. A háború költségeit 20 millió dollárra becsülik. Az idegeneknek okozott kárt 2 millióra teszik. Az állam készpénzkészlete 62 millió dollár, amiből 16 millió az angol banknál van elhelyezve.

London, május 29.

Ujabb táviratok szerint a fölkelők *Diaz* vonatát is megtámadták és az elnök fiával együtt személyesen vezette a kormánycsapatokat, amelyek a vagonok mellől tüzeltek és csak egy emberük esett el, míg a fölkelők 40 halottat veszítettek. Az elnök felesége maga kötözte a sebesülteket.

A gödöllői séjour vége.

— Csütörtökön utazik a király. —

Budapest, május 29.

Junius elsején véget érnek a gödöllői királynapok. Ezen a napon délben egy óraker utazik el a király és udvara Bécsbe, illetve Schönbrunnba, ahonnan rövid idő múlva *Lainzba* költözik. De még mielőtt ráborulna a gödöllői kastély parkjára a végleges esőnd, a magyar miniszterelnök, — valóságosan szerdán, — bucsukihallgatásra jelenik meg az uralkodó előtt. Gróf *Aehrenthal* közös külügyminisztert már Schönbrunnba való megérkezése után fogadja a király.

Az uralkodó egészségi állapota, mint illetékes helyről jelentik, teljesen megnyugtató. Bár egy bécsi lap értesülése szerint a királyt folytonos száraz köhögés gyötéri és gőresős rohamok kínozzák, a király orvosai a hurutos bántalmak esőkkenését konstatálták. De azért valószínű, hogy a király egészségének teljes helyreállítása céljából még a nyár folyamán hosszabb üdülése *Arcobá* fog utazni. Az uralkodó elutazásáról szóló híreinket a következőkben adjuk:

Junius elsején.

Szombaton délután hivatalosan értesítették a magyar kormányt, hogy öfelsége, mint az eredetileg is tervben volt, *junius 1-én* utazik Bécsbe. Gróf *Khuen-Hédervary* Károly miniszterelnök ennélfogva, mint a „*Budapesti Tudósító*” irányadó helyről értesül, a legközelebbi napok egyikén — előreláthatólag szerdán — bucsukihallgatáson jelenik meg a királynál *Gödöllőn*. Gróf *Aehrenthal* közös külügyminiszternek még e hét folyamán alkalma lesz Schönbrunnban öfelségénél kihallgatáson megjelenni.

A királynak *Gödöllőről* való elutazására vonatkozó intézkedések már véglegesen megtörténtek. Az udvari különvonat, amelyen öfelsége Bécsbe utazik, csütörtök délben indul a gödöllői állomásról; az ugynevezett királyváltón a marcteggi vonalra irányítják s este hat óraker Bécsben a Staatsbahnhofon érkezik meg. Az a hír tehát, hogy a király és kísérete előbb automobilon Budapestre érkezik, hogy innét vasuton folytassa útját, valótlan.

A király egészsége.

Az uralkodó rendkívül jól érzi magát; a tegnapi vasárnapon is a déli órákban több mint egy

óra hosszat sétált a felső kertben. Délután a király gyönyörű időben nyitott udvari fogaton a valkói erdőig hajtatott. A kocsisás délután négy órától esti hat óráig tartott. Az utóbbi napok kedvező időjárása igen jó hatással volt a király állapotára és öfelsége, aki naponta több óra hosszat a napon tartózkodik, kitünő színben van.

A bécsi félhivatalos „*Correspondenz Wilhelm*” jelentése szerint a kedvező időjárás igen jó hatással volt a királyra. *Gödöllői* jelentések szerint a szabadban való tartózkodás igen jó hatással volt a királyra, aki a szép időt sétákra és kikocsizásokra használta fel. A hurutos tünetek szemlátomást csökkenni és belátható időn belül remélhetőleg egészen megfognak ezünni. *Junius* elsején a király Bécsbe érkezik és ezzel rövid időre séjour kezdődik Schönbrunnban. Az időjárástól függ, hogy a király meddig marad Schönbrunnban. Azt hiszik, hogy még *junius* első hetében hosszabb tartózkodásra *Lainzba* költözik és ott tartózkodását kizárólag üdülésre fogja fordítani. Evégből elhalasztották a 13. bajor gyalogezred fogadtatását, amely a királynak 60 éves ezredtulajdonosi jubileumából emléket akart átadni, ugyszintén báró *Raitz* porosz ezredesnek, a *Ferecz* császár granátos-ezred új parancsnokának fogadtatását is. Még nem tudni, vajjon ezeket a király még *Ischlbe* utazta előtt, avagy pedig csak öszszel, *Ischl*ből való visszatérte után fogja-e fogadni.

A „*Zeit*” vasárnap számában feltétlen hiteles forrásból a következőket közli a király betegségről: A király betegsége nem más, mint a légutak száraz katarusa. A nyálka igen makacs és nem oldódik. Ennek következtében folytonos száraz köhögés gyötéri a királyt. Ez a köhögés azután éjjelenként valóságos görcsös rohamokban tör ki, aminek következtében a király rosszul alszik és ez viszont azt eredményezi, hogy napközben mindig álmos. Így azután gyakran történik, hogy a király dolgozás közben, sőt kikocsikázás alkalmával a kocsiban is elalszik. Igen jó jel a király betegsége körül, hogy a szív működése kitünő és hogy daczára magas korának, a véredényelmeszesedésnek nem észlelik azt a fokát, amely ebben a korban már többnyire beáll.

Gödöllőről jelentik: A felség ma reggel szép időben fél kilencz órától egészen kilencz óráig sétált a felső parkban. Később, tizenkét óra tájban újra lement a parkba és körülbelül negyven percig maradt a gesztenye-sorban. A délutáni sétakocsizás czuttal hosszabb volt, mint rendesen. Az udvari fogat, amely fél négy óraker hagyta el a kastélyt, tulmert *Szentkirályon*, egészen *Valkóig* és este negyed hét óraker tért vissza. A felség igen jól érzi magát.

Holnap reggel *Potiorek* Oszkár tábornagyszernagy boszniai és hercegovinai új tartományi főnök érkezik *Gödöllőre* és a déli órákban külakihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Itt említjük meg, hogy a hadsereg rendeleti közlönyének jelentése szerint dr. *Kerzl* József ezredvezérrel kivüli vezértörzsorvost szolgálaton kivüli vezértörzsorvosossá nevezték ki.

Az arcai üdülés.

Arcoból táviratozzák: Néhai *Albrecht* főherceg arcai villáját a legközelebbi hetekben teljesen átalakítják. A király *lainzi* tartózkodása után hosszabb üdülésre *Arcoba* fog érkeznii és az *Albrecht-villát* az ő számára rendezik be.

A trónörökös elötérben.

*Ischl*ből jelentik: Beavatott helyen úgy tudják, hogy a király *junius* első hetében érkezik *Ischlbe* s mivel az uralkodót kimélni akarják, külföldi fejedelem e nyáron nem jön *Ischlbe* és a miniszterek is tartózkodni fognak minden jelentéstételtől. *Ischl*ben a király orvosainak tanácsára minden fárasztó munkától tartózkodni fog s erre való tekintettel a kormányzás egyes teendőit a trónörökös fogja ellátni, aki a nyár egész folyamán az uralkodó közelében lesz. A vadászatokat ezuttal is megtartják, de a király egyiken sem vesz részt, ellenben a trónörökös minden vadászaton ott lesz.

Gróf Andrássy Gyula a gyermekvédelemről.

— A Gyermekvédő Liga közgyűlése. —

Budapest, május 29.

A magyar társadalmi intézmények leg-szimpatikusabbika: az Országos Gyermekvédő Liga tegnap délelőtt tartotta Pestvármegye székházában rendes évi közgyűlést. S ezt a közgyűlést, amelyen a Liga adminisztratív dolgait elszámolták, ünnepi alkalomná avatta az a gyönyörű, nagyhatású beszéd, amelyet gróf Andrássy Gyula tartott.

A Ligáról és a gyermekvédelemről sokat szónokoltak és sokat írtak már itt Magyarországon; hallottunk rólok sok szép, nemeset, okosat. De még talán egyetlen beszéd és egyetlen írás sem emelkedett az átfogó, egyetemes értékű szempontoknak arra a magaslatára, mint a gróf Andrássy Gyula tegnapi beszéde. Gróf Andrássy Gyula hangot adott annak is, ami a gyermekvédelem ügyében a szívekhez szól. A gyermekről, aki mindannyiunk szívéhez nőtt, aki a társadalom legnagyobb kincsé, az ország jövője és reménye, gyönyörű dolgokat mondott. De ezzel egyidejűleg a sokat tapasztalt politikus mely belátásával s a társadalomtudós nagy szociális tudásával tágasabb perspektívát is nyitott a hallgatóság számára: a gyermekvédelem ügyét és a Liga hivatását beállította a társadalom mechanizmusába s kijelölte azt a szerepet, mely erre az intézményünkre vár. Utalt arra, hogy Magyarországon, ahol olyan selymódó a társadalomnak minden kezdeményező ereje, milyen drága és pótolhatatlan kincs egy ilyen erős társadalmi intézmény, azután kifejtette, hogy hiában van állami gyermekvédelem: ez az ügy nem nélkülözheti a társadalom munkálkodását, nemcsak azért, mert a gyermekvédelemnek számos olyan feladata van, melylyel szemben tehetetlen az állami bürokratizmus, hanem azért is és pedig főleg azért, mert a mai világban, amikor az érdekek egymással versengenek a kielégítésért, a gyermekvédelem ügye sem nélkülözheti társadalmi szociális. Andrássy Gyula beszéde a legnagyobb hatást gyakorolta a jelenlévőkre, a közgyűlés tagjai folytonos tapsal és éljenzéssel hallgatták végig azt a sok szép és értékes igazságot, amelyeknek az elmondásával Andrássy Gyula nekik gyönyörűséget szerzett.

Tudósításunk a Liga közgyűléséről a következő:

Az Országos Gyermekvédő Liga vasárnap délelőtt tartotta Pestvármegye székházában ez évi rendes közgyűlést gróf Edelsheim Gyulai Lipót elnöklésével. A közgyűlésen igen nagy és díszes közönség jelent meg, amelynek sorában ott voltak: gróf Zichy János vallás- és közoktatási miniszter, gróf Andrássy és Wlassich Gyula v. b. t. tanácsosok is. Gróf Edelsheim Gyulai Lipót elnöki megnyitójá után Rottenbiller Fülöp terjesztette elő az évi jelentést. A jelentés szerint újonnan belépett a ligába két alapító tag, egyenkint 5000 koronával, 11 alapító egyenkint 1000 koronával, 29 pártoló tag és 20 rendes tag. Beszámol a jelentés az 1910. évi gyermeknap eredményéről is, amely 207.771 korona 94 fillérről bevétel mutatott fel. A ligának jogvédelmi osztálya is nagy munkát végzett. Az ellátott esetek száma a múlt évben 1530-ra emelkedett. Ismerteti a jelentés a liga intézeteit is. Iparos otthon állított fel a liga Nagyváradon, Kolozsváron és Szegeden. A tuberkulózis elleni védekezés munkájában is résztvevett a liga, felállítván egy dispensáret, amelyen 51 fekvő beteg kezeltetett. A liga vagyona a múlt év végén 801.882 korona 93 fillér volt. A teher ezzel szemben 397.592 korona 85 fillér és így a tiszta vagyon 404.290 korona 8 fillér. A vagyonszaporulat az 1910. évben 82.357 korona 84 fillér volt.

A jelentés előterjesztése után gróf Andrássy Gyula szólalt fel.

Gróf Andrássy Gyula beszéde.

Eddig rendszeren szokásban volt a gyermekliga közgyűlésén, hogy a liga egyik tagja az egyesület közhasznú működését méltassa és ezzel a közönség figyelmét a ligára terelje megkísérelje. — mondta. Miután ez a szokás jó — miután a liga a közönség jóakarataiból él és a közönség támogatása nélkül üdvös működést nem folytathat — és miután az idén más ember a feladatra nem vállalkozott, én vagyok olyan bátor az Önök figyelmét igénybe

vanni. Ma már mindenki tudja Magyarországon, hogy az elhagyott gyermeknek védelme az egyének, a társadalomnak és az államnak legelső kötelességei közé tartozik. Annyi történet és annyi mondatot már ezen irányban, hogy csak nyitott ajtókat lehetne betörni. A buzditás kedvező talajra talált minden érző ember szívében, minden gonolkozó ember agyvelejében. Szív és ész egyet mondtak. Szív és ész a gyermek érdeke mellett kardoskodtak. Ki ne szeretné a gyermeket, ezt a kedves, bájos, naiv kis lényt, az üdeség, a frissesség, a jókedv megtestesítőjét, azt a napsugarat, mely annyi embernek egyetlen öröme? Ki ne szeretne, vagy szeretett volna annyira egy gyermeket, hogy miatta mind a többi megszeresse? S ki ne érezné, hogy a gyermek, aminő kedves, épp olyan tehetetlen, épp annyira szorult segítségre? Van-e elszomorított, szívfacsaróbb, mint az elhagyott, éhes, fázó, utóg gyermek, akin senki sem segít? Csak az elfásult, érzéstelen ember, csak az emberi szörnyek nem érzik a gyermekvédelem szent kötelességét. S a gyermekvédelem hasznos is. A gyermek épp olyan fontos, hatalmas tényező, mint aminő kedves és tehetetlen. Hisz a gyermek jelenti a jövőt. A mai gyermekvilág a jövő magyar társadalom. Ha a mai gyermeket felneveljük, ha egészségét és erkölcsi érzékét, szívet és eszét a korai romlástól megőrjük, az ország jövőjét szolgáljuk. A gyermek van hivatva élvezni és fenntartani, amit mi alkottunk, befejezni, tökéletesíteni, amit mi megkezdettünk, ő van hivatva a jelenlét tökéletesebb, jobb, sikeresebb jövőt teremteni, tölte várjuk a dicsőbb, a boldogabb és hatalmasabb Magyarországot. A gyermek megmentésével adunk a leg többet a társadalomnak, mert egy egész emberléttel gazdagítjuk az emberiséget. S különösen nálunk fontos a gyermekélet megmentése, mert egyik fő bajunk a gyér lakosság. Nálunk a születek száma olyan kedvező, hogyha a gyermekek nagyobb arányszámát növelnők fel, gyors hatalmunk tetemesen megnőne.

Felzárólatásom célja nem is a liga céljáról beszélni, hanem azt bizonyítani, hogy a gyermekvédelem céljaira szükség van, szükség van olyan intézményre, aminő a liga. Törvényeink értelmében a gyermekvédelem állami feladat. Ezért vannak olyanok, akik azt mondják, hogy olyan önkéntes munkára, mint a ligáé, nincs szükség. Sokan vannak olyanok, akik a társadalom szabad munkáját mindig lenézik, akik azt hiszik, hogy a törvény kényszere és a hivatásos bürokrácia nélkül komoly és hasznos munkát végezni nem is lehet, akik az önkéntes munkát mindig dilettantizmusnak tekintik. Érdemes ezen támadással azért is foglalkozni, mert nézetem szerint nagyon hibás és veszedelmes és mégis bizonyos plauzibilitással is bír. Tény ugyanis, hogy nálunk a társadalom szabad munkája sokat szokott érn. Igen sok olyan társaság van, amely nem igen tesz mást, mint azt, hogy a kormánytól kieszközölt pénzt kiosztja anélkül, hogy a pénz értékét és hasznát a kiosztás munkájának helyes végzése által fokozná. Azok a társulatok, amelyek közhasznú, altruisztikus alapon állanak, azok rendszeren csak kevés értékes eredményt bírnak felmutatni. Magyarországon az önkormányzati szellem és képesség óriási módon hanyatlott s Magyarország 1876. óta a centralizáció útján óriási haladást tett. Ma minden legkisebb dologban a kormányhoz fordulunk. Egész Európa haladt a centralizáció felé, de mi messze magunk mögött hagytuk az összes többi államokat ezen az uton. 1848. előtt mi voltunk Európa legdecentralizáltabb országa, ma a legcentralizáltabbak egyike vagyunk.

És én ezt nagy bajnak tartom, mert a túlságos centralizáció káros. Egészségtelen, természetellenes vérkeringést okoz. Tulsok hatalmat ad a központnak és egyeseknek. Tulsok embert hoz függésbe a kormánytól. Tulsok az, aki hivatalnok, tulsok az, aki hivatalnok akar lenni. Tulkev és az egyénekben az iniciatíva. Tulsok kulturális és humanitárius érdek függ egy-egy miniszter egyéniségétől. A következetes irány nincs biztosítva. Az egész haladás egyoldalúvá és mesterségesé válik. Nagyon kevés van annak az államnak a szabadsága is biztosítva, amely túlságosan centralizált és amelyben a kormány omnipotenciára tesz szert.

Ritka szerencse és kivétel, hogy ilyen viszonyok között a gyermekliga önálló, szép tevékenységet tud kifejteni, hogy neki sikerült a társadalom közönségét legyőzni, tölte pénzt és ami még nehezebb, munkát is kapni, hogy sikerült a ligának a különböző felekezeteket, osztályokat s a nemzetisékeket mind egy közös nagy munkában egyesíteni, sikerült azokat az ellentéteket mind legyőzni, amelyek a társadalmat szertetérik és annak összhangzó együttes munkáját annyira megnövelik. Kevesen vagyunk, gyengék vagyunk. Ezért valóban áldásos, hogy a jószív, az emberszeretet erősebb tudott lenni azoknál a motívumoknál, amelyek máskor elválasztanál, amelyek — sajnos — oly gyakran állítják a magyart a magyar ellen.

Szabaié az ilyen intézményt gyengíteni. Mi-

után olyan ritkák az életképes társadalmi intézményeink, miután egyik nagy bajunk, hogy mindent csak a kormánytól várunk, miután a gyermekvédelem terén a letargiát szerencsésen megtörte a liga, valóban bűn volna ezt az intézményt elbukni hagyni.

Az igaz, a főmunkát az államnak kell végeznie. A felelet oroszlátrésze az övé. De egyedül nem bírna olyan jól megfelelni feladatának, mint a társadalom szabad szervezetének közreműködése mellett. Az állam nem bír alkalmazkodni az élet ezer meg ezer új igényéhez. Az állam működése mindig nehézkes. Nagy bürokráciával jó munkát csak meglatározott, változatlan jogszabály alapján végezhet. Törvények képezik hatáskörének kereteit és állapítják meg működésének főirányát. De a törvény nem láthat mindent előre, a törvény föl-tlenül hézagos.

Én az államnak és a társadalomnak egymáshoz való viszonyát hasonlónak tartom a főhadserg és az előrs viszonyához. Az előrs hivatása felderíteni a terepet, amelyen a főserg haladni fog, hivatása megszállani ideiglenesen egyes fontos pontokat, mielőtt a főserg odaérhetne és hivatása véglegesen véde tartani olyan helyeket, amelyek a fővonaltól távolabb esnek és amelyekhez a főserg nem juthat. A döntő csapást azonban a főhadserg végzi.

Becses ezenkívül a társadalom közreműködése azért is, mert olyan erőket képes mozgósítani, amelyekhez az állam nem jut. Egészen eltérő eszközzel és ezért eltérő irányban hat az állam és a társadalom. Az egyik kényszerrel és parancsokkal, a másik szabadsággal. És ebben van a társadalmi működés előnye az államé fölött. A társadalom sok olyan lelkes embert találhat, akik a bürokrácia keretei közé nem lépnek, akik méltán kiegészíthetik a hivatalos bürokrácia munkáját.

S előnye a szabadság rendszerének az is, hogy a pénzt attól veszi, aki az illető ügy iránt érdek-lődik, aki adni akar és akinek pénze van, holott az állam az adó mindig igazságtalan módjával veszi mindenkitől a pénzt.

Egy további haszna a liga szereplésének az, hogy a társadalom érdeklődését a gyermekügy iránt ébren tartja és ezáltal közvetlenül magának az államnak tevékenységére is buzditólag hat. A szakszervezetek idejét állják. Csaknem minden érdek megszerveződik és szervezet által akar hatni és szervezet által akarja magának azt a helyet megszerezni, amelyre szüksége van. Csak a szervezés ad erőt. A kormányok a politikai küzdelemtől el-foglalva könnyen elhanyagolhatják azokat az érdekeket, amelyeknek nincs, ha kell, lármás vé-dője is.

Csak azon ügy alapja van állandóan biztosítva, amely iránt a társadalom maga is érdek-lődik. Következetes irány betartása csak ott ér-hető el, ahol maga a társadalom követeli meg a bizonyos irányu tevékenységet.

Ez teszi olyan nagyon fontosá a liga szere-pét. Legyen a liga a gyermekek szakszervezete, fejlesszen olyan közszellemet, amelylyel minden kormánynak számolnia kell, ne csak egyesek iz-lésétől függjön a gyermek nagyfotosságu ér-deke.

Most még csak egy haszonról akarok meg-emlékezni, amelylyel a liga tevékenysége jár.

Minden életerős, altruisztikus alapon álló intézmény magának a társadalomnak erkölcsi értékét fokozza. A szociális kötelességteljesítés-nél, a nemes emberbaráti érzésnek melegágya és iskolája minden intézmény, amelyben a társada-lom szociális és emberbaráti munkát végez. Minden érzés, amely tettekben nyilvánul meg, amely munkához vezet, ezen munka által meg-hatványozódik, megerősödik. A kötelesség telje-sítése a kötelességérzést erősíti.

Midőn a liga útján a társadalom jobbmódu része a nyomor enyhítésével foglalkozik, mind-inkább kifejlődik a társadalomban az a tudat, hogy a legnagyobb, a legégetőbb kötelességet teljesítjük, ha enyhítjük a nyomort és a bűn ellen küzdünk.

De végzem szavaimat. Arra kérjük a liga vezetőségét, hogy folytassa áldásos működését. Bennünk bizalomteljes támogatásra számíthat, mi tudjuk, hogy mikor öt követjük, hasznos, szükséges munkát végzünk.

A nagyérdemű beszédet nagy figyelemmel hall-gatta a jelenlévő közönség és végezetül a szónokot percekig tartó tapsban és orációban részesítette.

Ezután Duffy Pál miniszteri tanácsos terjeszt-te elő az 1910. évi zárószámát, amely szerint a bevételek összege 29.336 korona 67 fillér, a kiadásoké pedig 59.776 korona 17 fillér. Majd a választásokra került a sor és a megüresedett négy igazgatósági tagsági helyre Kőszegi Sándor mi-niszteri tanácsost, Micsokh Endre miniszteri osz-tálytanácsost, Magyar Endre és Vig Albert ipar-oktatási főigazgatókat választották meg.

A választások után Kőszegi Sándor miniszteri tanácsos szólalt fel és a belügyminiszter nevében

kifejezte üdvözlését a liga elnökségének és kérte a ligát, hogy tovább is folytassa nemes munkáját.

Végül az elnök köszönetet mondott a társelnököknek, az intéző bizottságnak, a hivatalnokikarnak és mindazoknak a hölgyeknek, akik egész éven át buzgón gyűjtöttek a liga céljaira és a közgyűlést berekesztette.

A sátoraljaujhelyi Kossuth-ünnep

— A 63-dik Kossuth-szobor leleplezése. —

Budapest, május 29.

A Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos kuruczvármegyéjének, Zemplén vármegyének a székhelyén, a híres Sátoraljaujhelyen vasárnap leleplezték le a 63-ik Kossuth-szobrot. Csaknem az összes magyar politikai pártok részvételével ülték meg ezt a gyönyörű hazafias ünnepet, amelyen Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert vezetésével nemcsak az országos Kossuth-párt, hanem más pártok képviselőtagjai is szép számmal jelentek meg.

Jelen voltak a többek között Kazy József államtitkár, Almásy László, Bernáth Béla, Bottlik István, Csemez István, Csúzy Pál, Csúha István, Gedeon Aladár, Hartner Géza, dr. Hantos Elemér, gróf Haller József, Jármy István, Kende Péter, Kovács Kálmán, Lovász Márton, Melczér László, Molnár Béla, ifj. Molnár Viktor, Münnich Kálmán, Mezőssy Béla volt államtitkár, Nadányi Gyula, Nehrebeckzy György, Ostffy Lajos, Pajzs Gyula, Palugyay Móricz, Reök Iván, Szalay László, Szalay Sándor, Szabony Antal, báró Sennyey Miklós, Szluha Pál, gróf Somssich Tihamér, Török Kálmán, Kovács Gyula és Preszly Elemér országgyűlési képviselők, továbbá a főrendiházi tagok közül gróf Mailáth József v. b. t. t., Meczner Béla volt főispán, gróf Zichy Károly és Dókus Ernő; a székesfőváros képviselőtestületében Antal Gyula tanácsnok.

Pontban kilenc órakor kezdődött az ünnepély a vármegyeház előtti nagy térségen. A vendégek a vármegyeháza udvarán gyülekeztek és Kossuth Ferenc vezetésével onnan indultak a számukra kijelölt helyre.

A himnusz eléneklése után Meczner Gyula főispán szólott.

Dr. Hornyay Béla, a szobor-bizottság helyettes elnöke ismertette ezután a szobor létesítésének történetét, majd Meczner Béla főrendiházi tag, volt főispán mondott sürü tetszésnyilvánításoktól felbeszakított beszédet, amelyben kifejtette, hogy Zemplén vármegye lakosait Kossuth Lajos emléke kétös örömmel és büszkeséggel tölti el, hiszen ott született Zemplén vármegyében, Sátoraljaujhely város falai között élte át fiatal korának legszebb éveit. Nagy alkotásainak, hazafias tetteinek összes gondolatai Zemplén vármegyével vannak szorosán össze-füzdve, összeolvadva.

Azután lehullott a lepel a szoborról, amely Gárdos Aladár szobrász és Gondos műépítész alkotta. A szobor Kossuthot középkorában kezdett örökíteni meg egész alakban, amint közzereplése első terén, Zemplén vármegye közgyűlése felé tekint. Thuránszky László vármegyei főjegyző alkalmai ódát szavalt és Dókus Gyula alispán átadta a szobrot Farkas Andor polgármesternek. Ezután elhelyezték a koszorukat. A képviselőház nevében gróf Apponyi Albert tette le a koszorút e szavakkal:

— A magyar parlamentarizmus megalkotójának — a magyar országgyűlés képviselőháza. — Majd beszédet intézett a jelenvoltsokhoz. Rámutatott arra, hogy Kossuth Ferenc az atyja iránti kegyelet által indítva, eljött, hogy résztvegyen ezen az ünnepélyen, de betegsége miatt nem teheti, hogy személyesen mondjon köszönetet és hálát ennek a vármegyének ezért a szép és kegyeletes ünnepért. Majd így folytatta: Csodálatos ereje van az időnek. Az idő örül és él. Az idő hatása alatt megkopik az egyének ereje és e kopásnak, e fogyatkozásnak utjain ki előbb, ki később a halál kapuján át hagyja el ezt a világot. De az idő él és él. Mert ameddig a földön vagyunk és működünk, a valamennyiünk célja érdekében alkalmazandó eszközök megválogatása körül megbomlik a egyetértés, pártokra szakadnak a nemzetnek leghívebb fia és a dicsőségre szomjazó belevagyul az országos szava is. De akkor előkerül az időnek teremtő, életető hatalma. Elmúlnak az esztendőök. A sarkos lezáródott a hősnek földi maradványai fölött. Elhalványul annak az emléke, amiben ellentétbe jutott honfitársainak egy részével és a maga egész teljességében a nemzet előtt áll az az eszménykép, mely fölött minden a véleményeknek és érzelmeknek különbsége és így lehullanak ily dicső emlékek előtt a pártkeretek, megszűnnek Kossuth Lajos emléke körül azok az idegességök is, amelyek bár jogosulatlanul környékezték éveken át annak ünnepelését és egy szívvel, egy lélekkel egyesül most az egész nemzet, hogy ezeket a nagy eszméket ne

csak ünnepelje, hanem fogadalmat tegyen, hogy azokhoz hű marad és azok megvalósításáért továbbra is küzd. (Zajos éljenzés és taps.)

Az Apponyi nagyhatású beszédében az országgyűlési nemzeti munkapárt nevében Kende Péter kamarás, országos képviselő, a 48-as Kossuth párt nevében Bernáth Béla, az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nevében Lovász Márton, az országgyűlési 48-as kisgazdapárt nevében Szabó István országgyűlési képviselő tette le a koszorút.

Déli egy órakor lakoma volt a városi színházban. A lakomán Kossuth Ferenc gyengélkedése miatt nem vehetett részt.

Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert és több képviselő a délután 4 óra 39 perczkor induló gyorsvonattal indultak vissza Budapestre. A vendégek tulnyomó része délután 4 órakor kocsikon Székhalmra utazott, Kazinczy Lajos negyvennyolcas honvédeztárs szobrának leleplezési ünnepélyére, amelyen az ünnepi beszédet dr. Szirmay István vármegyei tiszti főügyész mondotta.

Ma, hétfőn, Monokon leleplezték le a Kossuth Lajos szülőházára helyezett emléktáblát. Az ünnepi beszédet Gortway Aladár, a szerencsi járás főszolgabírája mondta.

UJDONSÁGOK.

Sortűz a korcsmában.

— Katonák és polgárok harcza. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 29.

A Városliget hete mozgalmasan kezdődött. Alig ocsudott fel az Angol-parkban keletkezett tűz nyomán fakadt izgalom, vasárnap éjszaka véres összetűzés rémitette meg a főváros nagy üdülő- és szórakozóhelyének óriási tömegű publikumát.

Melleg vasárnap volt. Az estéli hűvösségben még legalább is vagy harmincezer ember élvezte a friss levegőt. Ebből a nagyszámu gyülekezetből vagy tízezer ember jutott az Angol-parkba, a többi megoszlott a vendéglőkben, kávéházakban és a vurstli körüli.

Különösen tömve voltak a tánczos vendéglők, amelyeknek sűrű kertjében civilek, katonák és családok ropták a csárdást. Lehetek vagy ötszázan a Freund Vilmos „Gyöngyvirág”-vendéglőjében, amely közvetlenül az Angol park mellett van, szemben a mutatványos bódékkal. A „Gyöngyvirág” közönsége már a kora délutáni óráktól kezdve táncolt és ivott. Részeg volt valamennyi tánczos a eselédányok megbódultak a sok forgástól. Italos állapotban különösen érezettni szokták a bakák a civil népséggel a megvetésüket. S előbb csak „szemeznek” egymással, aztán következik a szóváltás és verekedés.

A vasárnapi programot híven betartották tegnap is, csak hogy a szokásos kis verekedéseket jóval felülmuta a tegnapi esata, amely sortűzzel riasztotta meg a résztvevőket. Ugyanis tíz órakor, alighogy eltávozott a Gyöngyvirág-vendéglőből a szekeres-katonákból összeállított katonai őrző Szécsik Gábor káplár vezetése alatt, megtörtént az első összekoczanás.

Reisinger János tüzérkatonát tánczosnője, Kovács Erzi eselédleány fölött összekapott Bajusz György fuvarossal. Bajusz el akartakapni a lányt erre Reisinger ököllel állon csapta a fuvarost. Az ittas ember erre kést rántott s teljes erővel bele-dőlte a tűzérbe. Reisingernek csak annyi ereje volt, hogy utána támolgyogjon a távozó készenlétnés s rebegve mondta:

— Képlár ur, alásan jelentem... megszurkált! — ezzel eszméletlenül bukkott a földre.

Erre Szécsik Gáspár visszavezényelte embereit és elállta vendéglő kijárását. Mire ez az intézkedés megtörtént, az ittas katonák társuk bántódása fölötti dühükben nekirentették a civileknek, akik viszont Bajusz Györgyöt fedezték testüikkel. Szerencse, hogy a katonáknak előírás szerint le volt téve oldalfegyverük, különben sok vér folyt volna. Így aztán sörösüvegekkel és kriglikkel vagdosták egymást. Az elvakult civilek még a készenlétet is megtámadták. Valaki egy sörös pohárral úgy arcon csapta Szécsik káplárt, hogy menten elborította a vér. Ekkor már teljes volt a harci állapot. A eselédányok sikongva menekültek hátra a röpülő sörös korsók elől. A káplár kirántotta kardját és „Peritig”-et vezényelt. Szécsik látta, hogy a két rendőr: Bálint Imre 1095. számú és Komlós Imre 985. számú nem tudnak rendet csinálni, még kardlappal sem s erre tűzvet vezényelt.

A készenléte levegőbe lött. Sikoltások, ordítások töltötték be a levegőt. A lövés zajára a szomszédos Angol-parkból és a mutatványos bódék melől ezrével tolongott elő a nép, de a rendőrök elzár-

ták az utat, mert időközben Laki Imre rendőrfelügyelő egy szakasz rendőrrel sietve kivonult. De míg ők odaértek, folyt az üvegcsata tovább, úgy, hogy a készenléte még négy sortüzet adott. Csak azután lépett be Laki a rendőreivel és rövid tusakodás után szétkardapozták egymástól a civileket és a katonákat. A esatateret csupa üvegcserep fődte. A katonák, civilek véreztek, mint egy igazi háboru után.

Laki Imre letartóztatta Bajusz fuvaroskocsist és értesítette egy mentőket, mint a katonai hatóságokat. A rend már úgy ahogy helyreállott, amire a 10-ik tüzérezred egy szakasza kiérkezett és megszállotta a vendéglőt, nehogy a verekedésben résztvevő katonák közül ellillanjon valaki.

A rendőrség részéről dr. Vermes József ügyeletes rendőrkapitány és detektívjei, a térparancsnokság részéről Tompa Gábor őrnagy, egy kapitány és egy ezredorvos érkeztek ki a ligeti háboru színhelyére. A sebesülteket a mentők költözték be. Szécsik Gábor káplárt, Reisinger János tüzért, Horváth György, Szögi József, Hegyi János és

Laki Imre letartóztatta Bajusz fuvaroskocsist kórház betegszállító kocsjai vitték el. Hegyi Zsigmond napszámot a Rókusba vitték a mentők, a gyilkos fuvarost pedig az ügyészség rabkórházába. Egyébként volt még vagy 40 sérült ember, de a kapott sebek könnyebb természetűek. Bálint Imre és Odor Lajos rendőrök is a mentők segítségére szorultak. A szekeresőrzőjárat épen maradt négy tagját — formalitásból — a helyőrségi foglárba kísérték. A tényállás tisztázása után szabadon bocsátják őket.

NAPIREND. Naptár: kedd, május 30. — Róm. kath.: A. sz. Jobb felt. — Prot.: Nándor. — Görög-orosz: május 17. Andr. Jun. — Zsidó: Szivan 3. — A nap két reggel 4 óra 10 perczkor, nyugszik este 7 óra 45 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 40 perczkor, nyugszik este 10 óra 54 perczkor.

A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A posta- és távirida vezérigazgatója fogad délben 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

— Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc gyengélkedő állapotával dacolva szombaton Sátoraljaujhelyre utazott, hogy részt vegyen a Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyén. A gyengélkedő pártvezér a szobor-leleplezési ünnepségek befejezése előtt erős asztmatikus rohamot kapott. Dr. Löcherer Lőrincz, Zemplén vármegye főorvosa sietett segílyt nyújtani. Kossuth Ferenc rövidesen jobban lett, de az ünnepi banketten már nem vett részt, hanem a legelső gyorsvonattal visszautazott Budapestre. Az esetnek gyorsan híre terjedt a fővárosban, ahol nagy nyugtalanságot keltett. Mint örömmel értesülünk, Kossuth Ferenc a mai nap folyamán már teljesen jobban érzi magát. Délben fogadta gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök látogatását, aki egy óra hosszat időzött nála, délután kikocsizott, este pedig megjelent a párt körhelyiségében, ahol a jelenvolt képviselőkkel hosszasan elbeszélgetett. A párt jelenvolt tarjai szeretetteljes melegséggel fogadták vezérüket és nagy örömmel látták, hogy a muló incidensnek semmi nyoma sem maradt. A pártvezér több mint egy óra hosszat időzött a pártkörben.

— A német császár fiának a balesete. Joachim herceg, a német császár fia, a döbernitzi katonai gyakorlótéren ma leesett lováról. A baleset a katonai gyakorlatokon résztvevő Vilmos császár jelenlétében történt. Joachim herceg komoly lábsérülést szenvedett. A herceget automobilon a potsdami kórházba szállították, ahol az orvosok megvizsgálták, vajjon lábtörés történt-e. Augusztá Viktória császárné fia ágyánál időzik. Joachim porosz herceg balesete úgy történt, hogy a herceg lova a katonai gyakorlatok közben egy földmélyedésbe lépett és elesett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy jobb térdcsuklójában vérömlés történt.

— A pápa állapota. A római „Stampa” című újság ismét nyugtalanító hírt közöl Pius pápa egészségi állapotáról. Eszerint egy olyan előkelőség, aki csaknem naponta érintkezik a pápával, kijelentette, hogy a pápa egészségi állapota, noha a legutóbbi időkben már azt irták róla, hogy egészen felépült, még mindig nem kielégítő. A legnagyobb baj az, hogy állandóan emésztési zavarokkal küzd, ami nagyon legyöngíti. Azonkívül a pápának olykor lélegzési nehézségei is vannak.

— Közalapítványi igazgató. A király Ujhelyi Tamás közalapítványi főfelügyelőnek a közalapítványi igazgatói címet és jellegét adományozta.

— **Kolera Grácban.** Gráczból jelentik: Egy Waltendorfbani lakó postahivatalnok, aki rövid idő előtt szabadságúton Velenczében időzött, ott osztrigaevés után koleragyannus tünetek között megbetegedett. A múlt hét keddjén hazaérkezése alkalmával e tünetek erősbödését észlelték rajta. A hatóság az utóbbi napokban bakteriológiai vizsgálat alá vette a beteg váladékát. A vizsgálat megállapította, hogy *ázsiai kolera pozitív diagnózis áll fenn.* A beteget már tegnapelőtt, amidőn a koleragyannu fölmerült, a városi kórház elkülönített osztályában helyezték el és tegnap a betegnek családtagjait is elkülönítették. A városi orvosi hivatal és a kerületi tisztviselői hivatal segítségével tegnap megtették az ily esetekben szükséges összes intézkedéseket. Francki Antal, mibelyt a bakteriológiai vizsgálat kétségtelenül megállapította az *ázsiai kolera* külön orvos és külön ápolónővel kezelte. Este hirtelen rosszabbra fordult állapota, erős láz lépett fel, a beteg delirálni kezdett, az ágyneműt kidobálta s ki akart ugrani az ágyból. Iszonyu fájdalmak jöttek rá. Többször kámför-injekciót adtak neki, amittől némileg megnyugodott. Éjjelkor elvesztette eszméletét s egész éjjel öntudatlanul fekiült. Ma reggel már a szív működés többször kimaradt s csak rövid ideig tért eszméletre, aztán ismét öntudatlanul fekiült, míg délután félegy órákor meghalt. Feleségét, két kis fiát és apósát, aki látogatónak jött Grácba leányához, szigoruan elkülönítették. Tíz napig maradnak megfigyelés alatt. Eddig valamennyien jól vannak. Ma este boncolták fel a koleraiban elhunyt Francki postahivatalnok hulláját. Az egészségügyi hivatal jelentése szerint a vizsgálat megállapította, hogy *a beteg koleraiban hunyt el.*

— **A miniszterelnök tolvaja.** Ma délután a belvárosi zálogház tulajdonosa megjelent a rendőrségen és egy detektívot kért. Azt jelentette, hogy egy gyanus fiatalember értékes, a középkorból való régi érmeket akart nála elzalogosítani. A detektív ki is szállt és az éremelzalogosítót bevitte a főkapitányságra. — Itt azonnal vallatásra fogták, hogy kicsoda és hol szerezte az érmeket. Az éremkedvelő ur nagy zavarban volt, de aztán bevallotta, hogy *Hevesi András* a neve és urasági inas *gróf Khuen-Héderváry* Károlynál, a miniszterelnöknél. És pedig a grófi család hédervári kastélyában szolgál. Azt is bevallotta, hogy az érmeket a miniszterelnök éremgyűjteményéből lopta. És hogy nem ez az első kísérlete, hanem már több ízben lopott érmeket és apróbb műtárgyakat. Összesen ezer korona értékű holmit zálogosított el. A rendőrség azonnal értesítette a miniszterelnökséget és ifju dr. *Bárczy István* miniszteri titkár a miniszterelnök felhatalmazásával forma szerint is panaszt tett. *Hevesi András* kihallgatása éjjel után fél 2 óráig tartott. Miután azonban a miniszterelnök visszavonta panaszát, a rendőrség szabadon bocsátotta.

— **Báró Bánffy végrendelete.** Az I—III. kerületi járásbírósgon *Déry* járásbíró az érdekelték előtt kihirdette báró *Bánffy Dezső* végrendeletét. Az aktusnál jelen voltak: az özvegy, báró *Feilitsch Bertholdné*, báró *Bánffy Kázmér*, báró *Bánffy Ferencz és Bánffy Dóra* báróné. Báró *Bánffy* egyszerű levélpapírra, sajátkezűleg írta végrendeletét 1897. augusztus 10-én és azt *Rupp* Zsigmond kir. közjegyzőnél helyezte el. Bánffy összes vagyonát egyenlő arányban a gyermekeire hagyta, kivéve budai palotáját és inasait, amelyeket özvegye, *Máthé Ilona* örökölt. Meghagyta ennékiül a báró a gyermekeinek, hogy az özvegynek évi négyezer korona járadékot fizessenek, ezt azonban egy összegben fizetendő nyolcvanezer koronával megválthatják. A család a végrendelet intézkedéseit megnyugvással fogadta.

— **Torpedónaszádok összeütközése.** A vasárnapra virradó éjjel Skagen mellett a német nyílt-tengeri flotta gyakorlatozása közben két torpedónaszád összeütközött. Egy matróz halálosan megsebesült.

— **Orvosi körökből.** Dr. Arányi Zsigmond kir. tanácsos Herkulesfürdőbe érkezett és fürdőorvosi működését megkezdte.

— **Tűz egy mulatóhelyen.** Sanfranciskóból jelentik: Ma délután egy *Uset* nevű nyári mulatóhely parkjában tűz támadt. A nagy mulató, amely telve volt közönséggel, csaknem teljesen leégett. Eddig három halottat találtak a romok alatt.

— **A fumei hajósok sztrájkja.** Az Ungaro-Croata alkalmazottainak bérharcza tovább folyik és a társaság hajóinak legnagyobb része a kikötőben vesztegel. A kormányzósság még szombaton táviratban fordult a pólai tengernagyi hivatalhoz, hogy a sztrájk idejére bocsássa rendelkezésre a szükséges hajószemélyzetet. Pólaból még aznap meg is érkezett tizenhét ember; ezeknek és az itteni tengerészeti hatóságtól kirendelt hajósoknak segítségével sikerül a legfőbb vonalakon a forgalmat némileg fentartani. Ma délben a hajós-társaság igazgatói ülést tartottak, melyben elhatározták, hogy az összes sztrájkolókat végleg elbocsátottnak tekintik. Együttal pályázati felhívást tettek közre az újságokban, amelyben hajómunkásokat keresnek fölvetésre. A Hrvatska és Austro-Croata hajózási társaságok alkalmazottai szintén csatlakoztak az Ungro-Croata hajóstársaság sztrájkoló alkalmazottaihoz. A sztrájkolók délelőtt a munkásgyűlésben gyűlésre jöttek össze, miután azonban a gróf *Khuen-Héderváry* Károlyhoz intézett tiltakozó táviratra a válasz még nem érkezett meg, az érdemleges tárgyalást estére halasztották. A sztrájkban résztvevő hajófutók, matrózok, szakácsok és pinczerek délelőtt küldöttségileg kérétek el az Ungaro-Croata igazgatóságát a békéltető tárgyalások megkezdésére. A társaság igazgatósága erre nyomban ülést tartott, amelyen a következő határozatot hozták: Miután a sztrájkolók a hajókat indokolatlanul, a felajánlott tárgyalások megkezdése előtt elhagyták, a társaság többé nem tekint őköt alkalmazottnak. Aki akar, az a lapokban „Dolgozni akarok” czimű közlést pályázati hirdetések alapján ajánkozhat és a létszámnak megfelelően alkalmazást nyerhet. Az igazgatóság határozatát délután közölték a sztrájkolókkal, kik azt az esti értekezletükön fogják tárgyalni. A kapitányok köre ma esti gyűlésén kimondta, hogy nem vesz részt a sztrájkmozgalomban. A sztrájkoló alkalmazottnak ma délután kézbesítették a társaság levelét, melyben kijelenti, hogy a tárgyalásokat újból felvenni nem hajlandó. — A munkásgyűlés helyiségében tartott gyűlésen a sztrájkolók tudomásul vették a választ és elhatározták, hogy a tengerészeti hatóságnál deponált munkakönyveiket és fizetésüket átveszik és munkát keresnek akár a külföldön is.

— **Megmérgezett katonák.** Brünnből jelentik nekünk: Tizennégy tartalékos, mikor kétheti fegyvergyakorlatról ide visszatért, súlyos mérgezési tünetek közt megbetegedett. Egyikük már meg is halt s a többi mind a halállal vívódik. A vizsgálat még nem derítette ki a tömeges megbetegedés okát.

— **Az orvostanhallgatók sérelme.** A tudományegyetem orvoskari hallgatói sehogyan sincsenek megelégedve *Ajtay K. Sándorral*, a törvényszéki orvostan tanárával. A diákok elégedetlenségét főleg az okozza, hogy *Ajtay* kivételes szigorúsággal bánik velük a szigorlatok alkalmával és — mint az orvostanhallgatók mondják — minden ok nélkül bukattja meg őket. Addig zúgolódtak az orvosi kar hallgatói, míg panaszuk a sajtóba is eljutott. *Ajtay* tanár ur erre igen megharagudott és a mai napon egy eddig még példátlan cselekedetre határozta el magát. Kijelentette, hogy a hallgatók részéről ért nyilvános támadások miatt a szigorlatokat beszünteti. Most folynak ugyanis a súlyos szigorlatok és *Ajtay* annyira komolyan vette ezt a fenyegetést, hogy a mai napra kiírt jelölteket már nem is vizsgáztatta, a szigorlati teremben nem jelent meg, csak azt üzentte a hallgatóknak, hogy mindaddig nem hajlandó a szigorlatokat folytatni, amíg a hallgatók neki elégtételt nem adnak. A szegény hallgatók erre rövid, de zajos tanácskozás után kijelentették, hogy miután panaszukra az utóbbi napokban még nagyobb okuk van, elégtételtadásra nem hajlandók. Miután pedig *Ajtay* az egyetemi szabályzat értelmében a szigorlatok megtagadása feljegyzés nélkül a dékánál keresnek elégtételt. Holnap délben az orvoskari hallgatók egy küldöttsége fogja felkeresni *Tarcsa* dékánt, hogy e panaszolja a hallgatókon esett sérelmet és miután orvostani seregtől van szó, orvosiást kérjen *Ajtay* tanár ur jogosulatlan intézkedésével szemben. Ki fogják jelenteni, hogy nem hánják, ha *Ajtay* önhatalmulag beszünteti a szigorlatokat, de akkor az egyetemi tanács jelöljön ki más tanárt a szigorlatok megtartására, mert elvégre itt egy fél évről van szó és a hallgatóknak semmi kedvük ahhoz, hogy egy félévüket elveszítsék csak azért, mert *Ajtay* tanár ur megsértődik és nem hajlandó a vizsgákat folytatni.

— **A Grand Fayence-szappan a legkiválóbb toalettszappan.** Ára 1.50 K.

— **Tömeges kivégzések.** Kinában van dolguk a bűlcsoportnak. Pétervári jelentés szerint *Lli* tábornok, akit *Guandunja* küldtek ki a forradalmi mozgalom elnyomására, 160 forradalmárt nyilvánosan főlakasztatott, 200 forradalmárt pedig megkorbácsoltatott. *Guandunja* a forradalmi mozgalom elnyomottjának tekinthető.

— **Az Angol Park szinköre leégett.** Vasárnap hajnalban három óra felé sűrű lángoszlop, szikrák és pernyeeseő vulkánkitöréshez hasonló látványosságot nyújtott a Városliget felől. Az Angol-park papírvárai között tört ki a tüzvész, az Ujvári-szinkörben. Szerencse, hogy a tűz akkor keletkezett, amikor közönség nem igen tartózkodott az Angol-parkban, különben rettenetes katasztrófa keletkezik. Az is szerencse, hogy a szél az *Andrássy*-ut felé fújta a szikrákat, különben a mutatványos negyed a föld színéig elhamvadott volna. Mint az Angol-park minden épülete, úgy a szinkör is fából és nádas vakolatból készült. A tüzet *Wegerer János* és *Kalkovics Gyula* éjjeli őrák vették észre, de mire a tűzoltók kiértek, lángban állott a fabódé. Mentésre gondolni sem lehetett. Minden ruha, díszlet odaveszett. Csak *Hopkins* artístának idomított állatait sikerült fedél alá juttatni a lángok elől. A tűzoltók között nagy fejtelenség uralkodott. *Janicsok* tűzoltólegényei berfelejtették a gőzfecskendőt a városban, az önkéntes tűzoltók automobil-fecskendője nem működött, víz nem volt elegendő és a rendőrség a tűz kitérésére után egy órával jelent meg a tüznél. A tűzoltók a szinkör oltására nem is gondolhattak és csak a szomszédos mutatványos házakat mentette meg a folytonos locsolgatás. Negyedhatra földig leégett a szinkör, amely pusztulásnak rengeteg nézője volt. Vasárnap délelőtt 11 órákor tartották meg a tűzvizsgálatot. A tűzvizsgáló bizottság tagjai voltak: *Breuer Szilárd* tűzoltótiszt, *Eszlár Sándor* kerületi előjáró, a kerületi mérnök, *Kisteleky Imre* rendőrfelügyelő és *Laky Imre* rendőrfelügyelő. A tűzvizsgáló bizottság a helyszínen nem tudta megállapítani a tűz keletkezésének okát és a rendőri nyomozásra bízta a megállapítását. Ugyanis a bizottság kiérkezéséig a romoknak a rendelet értelmében érintetlenül kellett volna maradniuk. Érthetetlen módon azonban a park tulajdonosa már korán reggel, minden rendőri engedély nélkül eltakarította a romokat, amit könnyen megtehetett, mert az intézkedő rendőrfelügyelő elfelejtett rendőrt állítani a romok mellé. Amikor erről a VI. kerületi kapitányság vezetője értesült, kiküldte a helyszínrre *Kaszás Ernő* rendőrfelügyelőt, hogy akadályozza meg a romok elhordását. Mire azonban a fogalmazó megjelent, már egyetlen üszök, egyetlen gerenda nem volt a helyszínen. A telep tulajdonosa mindent elhordatott. Ilyenkor a tűzrendészeti bizottság nem tudott semmit megállapítani a tűz keletkezéséről. A nyomozást a VI. kerületi kapitányság részéről *Kaszás Ernő* rendőrfelügyelő vezeti, aki ma már több embert hallgatott ki, akik mindannyian jelen voltak a tűz kitérésénél. Ezek mind azt hangsúlyozták, hogy ők oltani akartak, de tömlő vagy szivattyú az egész telepen nem volt. A kár hozzávetőlegesen megállapítás szerint 50—60 ezer korona. Biztosítva az épület nem volt.

— **Halálos automobil-szerencsétlenség.** Temesvárról jelentik: *Salgó Miksát*, a temesvári *Messenger-Boy* vállalat igazgatóját, aki nejevel *Arad*-ra automobilon jött Temesvárra, ma halálos régi katasztrófa érte. Az automobil Temesvár előtt nekiment egy kőbánsáknak, a pneumatikája kipukkadott és az automobil utasai az árokba fordultak. *Salgó* azonnal meghalt, neje és a sofőr súlyosan megsebesültek. A rendőrség a helyszíni vizsgálat megejtése céljából a baleset helyére ment.

— **Gyilkosság, vagy öngyilkosság?** Az éjszaka a Városligetben három fiatalember az *Iparcsarnok* mögött levő bokrok közül gyanus nyöszörgést hallott. Odamentek, megnézték a bokrokat és a földön fekvő egy férfit találtak. Az elmondotta, hogy félórával ezelőtt egy idegen itallal kínálta meg, amittől rosszul lett, eszméletét veszítette, de később magához tért és borzasztó fájdalmi vannak. Azt mondta a beteg ember, hogy ezután az ismeretlen férfi az őráját és lánczát ellopta és elmenekült. A fiatalemberek értesítették a mentőket, de amikorra ezek megérkeztek, a megmérgezett férfi már meghalt. A főkapitányságról nyomban bizottság ment ki a helyszínre, amely megállapította, hogy az illető *Szulánics Ferencz* ötvenhat éves pinczermester. Körülötte több üveget találtak, amelyekben különböző folyadékok voltak. A helyszíni szemléből arra következtettek, hogy az illető nem rablőgyilkosság áldozata, hanem öngyilkosságot követett el. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, de a rendőrség a vizsgálatot folytatja.

— **Halálozás.** Özv. *Csep Istvánné*, *Karsay F.* Ana Székelyudvarhelyt 90 éves korában meghalt. Az elhunytban *Csep József*, a központi kir. zálogház vezetője özvegyét és dr. *Csistmadia Endre* volt képviselő, fővárosi ügyvéd nagyanyját gyászolja. Az elhunyt jelen volt az 1848-iki évben a szegedvári ütközetnél és a megsebesült honvédek gyámolításánál közreműködött.

Gabler Lajos Pál királyi tanácsos, adófelügyelő-helyettes életének 63-ik évében elhunyt Rákospalotán. *Lászlófalvi Eördégh* Pál 56 m. kir. posta- és táviratfűtő szombaton 55 éves korában elhunyt a fővárosban. A megboldogult népszerű alakja volt a fővárosi társaséletnek. Halálát kiterjedt érelkeli rokonsgyászolja. Temetése ma ment végbe nagy részvét mellett a farkasréti temetőben.

h. 6. v. kalmá. Vasut. vasut. 011. sz. 807. és bezáról. rendnek. mények. térti je.

punkta. elmult. tok: P. Thurfán. nő. Bu. Brauns. Loew V. építész. ból stb.

kassa-o. aljai h. egy ide. hó 1-ve. állóhely. menyi. A felsz. jegyeik.

x. Színház. x. uteza 3. felszerel. a gyermek. x. x. százalék. szállit. kórt 2.

x. mezzel. Senki s. hangszet. kellemes. szerkesz. készitmo. kedvelo. x. s sarga. mindentü.

REF

rendőr. amelyb. hogy a. repülőv. óra kö. a bada. nak el. rákosi. szállan. zók ak. csak a. szerenc. tenek. tikusok. leszálla. nem is. fohadn. ban —. távirat. tával sz. alaku. budape. produk. suk utá. utközbe. mering. trák au.

tés szer. páris— szerenc. kat, aki. lentek. rendőrf. a közn. kormány. ter, Go. ott volt. melyre. 22 civil. részvétel.

— A csorbatói fogaskerekű és tátralomniezi h. é. v. üzemének felvétele a pünkösdi ünnepek alkalmából. A Cs. Kir. Szab. Kassa—Oderbergi Vasut a csorbatói fogaskerekű és a tátralomniezi h. é. vasut üzemét, előbbin a 900—901., 902—905. és 908—911. sz. vonatokkal, utóbbin pedig a 802—803., 804—807. és 808—809. sz. vonatokkal f. é. június hó 3-tól bezárólag június hó 6-ig felveszi. A vonatkozó menetrendnek az állomásokon kifüggesztett menetrendhirdetményekben található. A kedvezményes tátrai menetérti jegyek a vonatokhoz szintén érvényesek.

— **Tobelbaddól** (Gráz mellett) jelentik lapunknak, hogy az ottani Wildbad-szanatóriumba az elmúlt héten a következő előkelő fürdővendégek érkeztek: Prell Hermann tanár, udvari tanácsos Dreždából, Thuránszky Julia földbirtokosnő, Máriássy Eszter bárónő Budapestből, Ritscher Keresztély kamaraelnök Braunschweigből, Eckhardt urnő ömeltősa Ragusából, Loew Valeria k. a. Péterváráról, Auer Gottlieb udvari építész Lőkből, dr. Kozianski Kázmér és neje Krakóból stb.

— **Uj vasuti megállóhely.** A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut arról értesít, hogy a szepesváraljai h. é. vasut 6.9 km-nél „Muliki erdő” elnevezéssel egy idénymegállóhelyt létesített, mely folyó évi június hó 1-vel fog a közforgalomnak átadni. Az új megállóhely június hó 1-től szeptember hó 30-ig valamennyi személyszállító vonat *feltétlenül* meg fog állani. A felszálló utasok 1-ső vagy 2-ik szomszédos forgalmi jegyeiket a vonatok kalauzájánál válthatják.

x **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.** Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órákor.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Használt írógépek, elsőrendűeket 30—75 százalék engedménnyel, jótállással, részletfizetésre is szállít az Ujlaki-írógépteleg, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.**

x **Nadrágszoknya és még tíz más új darab** lemezzel együtt egy remek hangú gramofon csak 20 frt. Senki se mulassza el e rendkívül alkalmas, mert ilyen hangszer kirándulások és mulatságok alkalmával igen kellemes szórakoztató. Ezért Marnitz Frigyes műhangszerkészítő, Budapest, VIII., József-körút 37—39. saját készítményű hangszer-nagyraktára minden hangszerkedvelő figyelmére méltó.

x **Reggelenként** használjon Diana fogkrémet s sárga fogai nyomban vakító fehérek lesznek! Kapható mindenütt s ára 50 fillér.

x **Az Angol Parkban** csak az Ujvári Szinkör égett le. A Park többi látványosságai mind üzemből vannak és vasárnap délután már a közönség tízezrei keresték fel a népszerű mulatóhelyet.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **A bécs—budapesti repülőverseny.** A rendőrfőkapitányság Bécsből táviratot kapott, amelyben az osztrák Aeuroklub arról értesíti, hogy a *Zeit* által rendezett Bécs—Budapesti repülőverseny résztvevői holnap délután 2—4 óra között indulnak. A rendőrséget értesítette a budapesti Aeroklub is s most együttesen járnak el az intézkedések megtételében. Így a rákosi repülőversenyteret idejére meg fogja szállani a rendőrség, hogy az esetleg megérkező akadálytalanul leszállhassanak s hogy még csak a lehetősége is ki legyen zárva valamely szerencsétlenségnek. A terep nagy kört elkerütnének és jelzéseket állítanak fel, hogy az aviatikusok már messziről felismerhessék hol kell leszállaniok. Az indulók száma pontosan még nem ismeretes, de az bizonyos, hogy Müller főhadnagy az indulók között lesz. Müller azonban — mint azt a bécsi Aeroklub a magyarnak táviratban jelentette — délután 4 óra elmúltával száll föl Ettrich-monoplánján, a galamb-alaku repülőgépen, amelynek egyik őst a budapesti repülőversenyek között *Illner* bátor produkciójából ismeri. A versenyzők felszállásuk után 4 órával lesznek Budapesten, ha csak utközben baj nem éri őket. Az indulás a Semmeringi mezőről történik. A repülőket az osztrák automobilklub gépkocsin kíséri.

© **Páris—római repülőverseny.** Párisi jelentés szerint: Vasárnap reggel megkezdődött a páris—róma—turini repülőverseny. A legutóbbi szerencsétlenség nem felemlítette meg a párisiakat, akik már kora hajnalban óriási számmal jelentek meg a vincennesi repülőtéren. Lepine rendőrfőnök szigorú óvintézkedéseket tett, hogy a közönséget a start helyétől távol tartsa. A kormány nevében mejelent az új hadügyminiszter, Goiran tábornok, a belügyi államtitkár és ott volt Monis miniszterelnök fia is. A versenyen, melyre összesen félmillió frank díjat tűztek ki, 22 civil és tíz katonai aviatikus jelentette be részvételét. Az ut első része Páris—Nizza, a má-

sodik Nizza—Róma és a harmadik Róma—Turin. A feltételek szerint a versenyzőnek június 15-án este 9 óráig kell megérkeznie Turinba. A nizza—római utat legnagyobb részben tenger fölött kell megtenni és erre a célra a francia és az olasz kormány több torpedót bocsátott a verseny rendelkezésére, hogy a repülőket kísérje. Valamennyi hajó drótnélküli táviróval van felszerelve. Tizenkét aviatikus indult vasárnap reggel. Ezek: Garros, Beaumont, Vidard, Kimmerling, Malisero, Weymann, Frey, Level, Rathlad, Cayet, Bielovcic és Molla. Az utolsó start 2 óra 4 perczkor volt. Beaumont és Garros érkeztek meg először Dijonba déli féltenekét órákor. Vidard St. Lyes mellett leest, gépe összetört, de a pilóta nem sebesült meg. A többi résztvevő Troyes környékén szállt le először. Beaumont Dijonból Lyonba repült, ahova délután 3 óra 38 perczkor érkezett meg és négy óra 14 perczkor érkezett meg Garros és azután rövid időközökben a többi versenyző. Avignonba először Beaumont érkezett meg.

Beaumont Brignoles mellett leszállott, de motorhiba miatt a versenyt nem folytathatja. Garros Malleortban szállt le és az ő készüléke is megromlódott. Frey és Kimmerling Avignonban szállottak le baj nélkül. A többi aviatikusok Aube, Cote D'Or, Saone et Loire és Rhone kerületekben szállottak le. Komolyabb baleset nem történt.

Párisból jelentik: Beaumont aviatikus 7 óra 10 perczkor Nizzába érkezett. Kimmerling Brignolesben szállt le.

© **Egy új mártír.** Az olasz vogherai jelentések szerint a camesi-i repülőtéren 200 méter magasságból lezuhant Cirro-Cirri aviatikus. Azonnal kórházba vitték, hol csakhamar meghalt. Készüléke teljesen összetört, majd azután kigyuladt. A nézők között ott volt a szerencsétlenül járt aviatikus felesége is, ki a szerencsétlenség látára elájult. Férje halálát pedig nem tudták vele.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Bader Dóra bemutatkozása.** Az Operaházban vasárnap mutatkozott be *Bader Dóra*, az opera ösztöndíjas tagja, a Pillangókisasszony Suzuki szerepében. A fiatal énekesnő már színpadra lépésekor megnyerte a közönség tetszését bájos megjelenésével. Ezt a kedvező benyomást megerősítette kellemesen esengő, jól iskolázott, tömör, szép hangja és színpadi otthonossága. Sikere nagy és osztatlan volt. A zajos tapsok, melyek énekét követték s ismételtén a lámpák elé szölitették, már nem csupán előleget jelentettek, hanem hálás elismerésként hangzottak. A czimszerepben *Szojyer* Ilonka mindazokat a kivételes művészi tulajdonságokat érvényesítette, melyek ezt a gyönyörű alakítását éneken s játékban egyaránt emlékeztetessé tették.

(*) **Hangverseny.** Halász Mariska czimbalom-művész nő tanítzete vasárnap délelőtt rendezte vizsgálati hangversenyét a Lloyd-Társulat dísztermében. A növendékek közül kimagaslott intelligenciáján, rutinban és értelmezésben *Bamberger* Elluska kisasszony, aki Mascagni *Parasztbecsületéből* és Humperdinck *Jancsi és Juliskájából* adott elő egy-egy részletet annyi finomsággal és a hangszer oly szuverén kezelésével, hogy a közönség valószággal ünnepelte. Igen szép sikere volt Nagy Margit és Farkas Ilonka kisasszonyoknak, valamint a kiváló tanárnő által három czimbalomra írt Tannhaeuser-áriának és Haverland Margitka bezáró számának (Czinka Panna magyar nóta és Mendelssohn nászindulója). A kitűnő mesternő is meglepően részese volt jelen volt előkelő publikum által.

(*) **Operai est.** A Zeneakadémia mai második operai estjén *Berzeviczy Mária* és *Herczog Stella* emelkedett ki az átlagos jó nivóból. *Berzeviczy* kisasszony Mignont énekelte igen sok bájjal, meleg esengéssel, finom orgániummal. *Herczog Stella* Weber „Büvös vadász”-ban keltett kellemes és jelentős szenociót; előadásának művészi átgondoltsága és rutinos s még sem sablonos interpretációja a közönség tüntető elismerésére adott alkalmat. Posset Emma Massenet Heródiását, Baló Ilona fekete dominóéből és Hilbert Janka záróéneke egészítette ki az est programját, amely minden tekintetben harmónikus, változatos és érdekes volt. Az előkelő publikum szokott lelkeségével járult a hangulat emeléséhez.

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden nincs előadás. — Szerdán negyedszer adják a Rózsalovag-ot, mely alkalommal báró Ochs szerepét Erdős Richard éneke. A többi közreműködő ezúttal is Sebeők, Dömötör, Sándor, R.-Berts, Váradi M., Kertész Ö., Várady, Kertész V., Ney, Pichler, Déri és Kárpát lesz. (Évi bérlet 97. sz. Kezdeté hét órákor.)

(*) **Sir William Gilbert** meghalt, Sir William Gilbert, Sullivan operáinak szövegírója, meghalt.

(*) **Zeneiskolai vizsga.** Bloch Kálmán, a kitűnő zongoraművész és zeneszerző vezetése alatt álló Hazai Zenekonzervatorium növendékei vasárnap d. e. tartották a Vigadóban második vizsgálati hangversenyüket. A matiné a műsor izléeses összeállításával a produkciók kifogástalan biztossága és sikeressége jellemezte. Ez alkalommal zongora, ének s hegedűsötly növendékei vizsgáltak. A növendékek valamennyien kiváló zenei készségről tettek tanúságot, bizonyoságul a zeneiskola eredményes működésének. Különösen kitűntek Bloch mester tanítványai közül Wolf Teri, aki Liszt—Weber: Rondóját adta elő briliáns technikával, kész művészettel, ugyszintén Schwartz Irén és Szelenyi Marcell. Schwartz Arturné növendékei közül kitűnt Schwartzkopf Kata, Nagy Margit és Uray Kata. Jungfeli Jung Rózi éneknövendékei közül kitűnt Tuesek Sári és Arany Ilonka, kik jól iskolázott és szép énekükkel nagy hatást értek el, a zongora növendékei közül kitűnt Weisz Margit, ki szép technikával és tudással játszott. Zajos hatással játszott még Weisz Henriette, Spitz Rózi, Kerékgyártó Gizi, Meyer Margit, Ladányi Klára, Neubauer Teréz, Uray Rózi. Hegedűn nagyon szépen játszott Schreiber Alajos, Pasold tanár növendéke.

(*) **A Nemzeti Szalon tavaszi kiállításának megnyitása.** A nagy meleg dacára zsufolóság megtelek a Nemzeti Szalon terméi vasárnap délelőtt, amikor Molnár Viktor államtitkár gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter nevében megnyitotta a tavaszi kiállítást. Az államtitkár az igazgatóság képviselőjében Déry Béla igazgató, Zemplényi Tivadar a művész-zsúri elnöke, Gellért Jenő, igazgatósági tag, Rubovics Márk műtáros és Weiser Kálmán pénztárnak fogadták. Az államtitkár különös érdeklődést tanúsított a tavaszi tárlat keretén belül bemutatott két kollekció iránt. Távozása előtt melegen gratulált a Nemzeti Szalon vezetőségének és Zemplényi Tivadarnak a kiválóan sikerült kiállításnak rendezéséért. A megnyitáson nagy és előkelő közönség jelent meg.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Magyar Tudományos Akadémia** ma délután *Berzeviczy* Albert elnöklésével összes ülést tartott, amelyen elsőnek *Simonyi* Zsigmond rendes tag tartott emlékbeszédet *Miszteli* Ferencz kulttag bázei tanár és ismert nyelvfilozófus felett. Utána *Császár* Elemér levelező tag tartott előadást *Bessenyei* György halálának százéves fordulójára alkalmából. Ezután *Heinrich* Gusztáv főtítká terjesztette elő a folyó ügyeket. Megemlékezett *Böhm* Károly és *Karácsony* Imre haláláról. Indítványára kimondta az ülés, hogy a 400 koronás Karácsony-jutalmat Shakespeare-munkák lefordítására száruják. Néhány jelentéktelenebb ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

* **A Természettudományi Társulattól.** A Kir. Magyar Természettudományi Társulat chemiasványtani szakosztálya május hó 30-án, kedden délután hat órákor a tudományegyetem II. sz. chemiai intézetében (Esterházy-utca) ülést tart.

Azért telnek meg a nagy fürdők ezernyi ezer magyar beteggel, mert a magyar ember még mindig keveset törődik a gyomrával. A nagy nyugati államokban már rég tisztában vannak azzal, hogy a valódi **Ferencz József**-késérővizet mindig a háznál kell tartani s ha bármily csekély indispozíciót éreznek a gyomorban vagy a belekben, azonnal előveszik ezt a megbecsülhetetlen, szuverén gyógyszer és reggelenként 1/2 borospohányit megisznak. A „Ferencz József”-viz a gyomor és a belek működését csakhamar helyreállítja. Magyarországon is sokkal kevesebb gyomorbeteg ember volna és a nagy fürdők is kevésbé hangzanának a magyar szótól, ha itt is követnék a művelt nyugat példáját.

FŐVÁROS.

Az új löversenyter.

— Ujabb tárgyalások lesznek. —

Budapest, május 29.

A főváros külterjes fejlődésének egyik legnagyobb akadályává tudvalevőleg a löversenyter, mely a maga rengeteg területével utját állja a város része szabad terjeszkedésének. Ebből az okból, továbbá városfejlesztési és közforgalmi okokból a főváros a mai löversenyteret a Lovaregylettel feüálló szerződése alapján felmondotta és a tanács hosszas tárgyalások után megállapodást kötött a Magyar Lovaregylettel egy új löversenyter átengedése dolgában.

E tanácsi előterjesztést tárgyalta ma a székesfőváros pénzügyi bizottsága. Az általunk már ismertetett megállapodásnak főbb pontjai a következők:

1. A mai löversenyter 1915. december 15-én minden megtérítési kötelezettség nélkül a főváros tulajdonába megy át. Ezzel szemben a főváros haszonbérletbe adja a Lovaregyletnek a X. ker. ligottelki dűlőben fekvő 271.492 négyszögöl kiterjedésű területet. A laszonbérleti idő 1911. december 15-én kezdődik és 40 évig tart.

2. A haszonbérleti idő első 25 esztendejében a főváros ezt a szerződést sem fel nem bonthatja, sem meg nem szüntetheti. A 26-ik esztendőől kezdve pedig előzetes öt évi felmondás mellett bármely okból felmondhatja. A „Magyar Lovaregylet”-nek viszont jogában áll ezt a szerződést egy évi felmondás mellett bármikor és bármely okból felmondani.

3. A régi löversenyteren létesített istállótelepek 1915. decz. 15-től számított három éven belül megszüntetendők. (A körülbelül 10.000 négyszögöl kiterjedésű terület, melyen az istállók állanak, a Lovaregylet tulajdonába és az új szerződés szerint továbbra is tulajdonában marad.)

4. Haszonbérleti díj fejében a Lovaregylet a totalizátor forgalma után fél százalékot fizet, vagyis egyharmadát annak az 1 és fél százalékos részesedésnek, mely a totalizátor forgalma után a szegényalaprak jár.

Az előterjesztéshez — melyet dr. Márkus Jenő tanácsjegyző ismertetett — elsőnek Feleki Béla szólott hozzá. Felveti a kérdést, mi történik akkor, ha a totalizátor működését valamely kormány megszüntetné? Bódy Tivadar tanácsnok erre azt a felelőadást adta, hogy akkor a Lovaregylet megszünteti a löversenyeket és a terület visszamegy a főváros tulajdonába.

Baró Herzog Péter selyesi a Feleki által felvetett kérdést és hozzát teszi, hogy az egyoldalú felmondási jogot elfogadhatónak nem tartja. A részleges kérdést sem tartja szerencsésen megoldottnak. Jobb szeretné, ha a főváros a belépődíjakból részesedne, nem pedig a totalizátor forgalmából.

Vázsonyi Vilmos az új szerződést az előzővel szemben előnyösnek tartja. A részletekre nézve két észrevétele van. Az első az, hogy nagy szépséghibának tartja, hogy a részesedést a totalizátor bevételeitől teszik függővé, amit erkölcsi szempontból is kifogásolni lehetne. Sokkal helyesebb volna, ha a bruttóbevétele összegéből részesedne a főváros. A felmondási jog tekintetében az egyoldalúságnak nem lát semmi bajt. A másik fontos dolog az, hogy az istállók kérdését, amelyeket a Lovaregylet 1918-ig akar a mai helyükön fentartani, nem lehet kitolni. Szerinte az átköltözés után legfeljebb egy esztendeig maradhatnak az istállók mostani helyükön. Az előterjesztést az előadott módosításokkal elfogadja.

Feleki Béla magáévá teszi Vázsonyi módosítását, de a részesedést minimum 100.000 koronában kívánja megállapítani.

Heltai Ferencz elfogadja Vázsonyi módosításait, de bizonyos tekintetben még tovább megy. A Lovaregyletnek még 1909-ben 441.000 korona volt a tiszta jövedelme, amihez természetesen a totalizátor járult hozzá a legnagyobb mértékben. Erkölcsileg megengedhetetlennek tartja, hogy a főváros a totalizátor forgalmából részesedjen és ezért sokkal jobb, ha a bruttóbevétele veszik a részesedés alapjául. Hogy a totalizátor melkora pusztítást vitt véghez, rámutat arra, hogy 1909-ben annak forgalma meghaladta a 18 millió koronát. Ami az istállók kérdését illeti, feltétlenül szükséges a mai területnek a megszerzése, amelyen most az istállók állanak, mert a löversenyterület csak így lesz helyesen szabályozható. Kívánja ennek a kikötésnek a szerződésbe

való felvételét és kívánja azt is, hogy ily irányban a szerződés megkötésével kapcsolatban tárgyalásokat folytassanak a Lovaregylettel. Am e tárgyalásokat — melyek egészen új számításokat igényelnek — ne a tanács folytassa, hanem küldessék ki egy albizottság a tárgyalások további folytatására.

Dr. Glücksthal Samu szerint a bruttó bevételeiből való részesedés — ha ebbe a totalizátor jövedelme is beszámítódik — épp úgy erkölcsi kifogás alá esik, mintha tisztán a totalizátor-alapból részesedik a főváros. Javasolja, hogy csak a belépődíjakból kérjünk részesedést.

Dr. Platty György után, — ki a javaslatot további tárgyalás végett a tanácsnak kívánja kiadni — Bódy Tivadar tanácsnok kelt az előterjesztés védelmére. Kétévi tárgyalás eredménye — úgy mond — az az előterjesztés, amelybe a Lovaregylet csak hosszas tárgyalások után volt hajlandó bele menni. A fővárosnak érdeke, hogy a löversenyter a főváros területén megmaradjon. Vázsonyi módosításait elfogadja és tárgyalni fog aziránt, hogy a főváros a részesedést a bruttó jövedelemből kapja meg, bár ezt labilis alaprak tartja. Ami az istállók területének átadását illeti, a Lovaregylet kijelentette, hogy nem hajlandó ezt a területet eladni. De a fővárosnak az ő nézete szerint, nincs is szüksége erre a területre és csak nagy anyagi áldozattal járna a telek megszerzése. A telektömb szabályozása az istállók területe nélkül is keresztülvihető. Ennek a feltételnek fentartásán esetleg megdőlne az egész szerződés és ezért kéri, hogy ettől álljanak el.

Heltai Ferencz és Vázsonyi Vilmos ismételt felszólalásai után Vaszilievits János elnöklő alpolgármester kijelentette, hogy ebben az ügyben a polgármester személyesen folytatott tárgyalásokat. Neki is felhívták a figyelmét az istállók területére és a polgármester mindent el is követett a tárgyalások folyamán, hogy ezt a területet megszerezze, de a Lovaregylet kijelentette, hogy erről beszélni sem lehet.

A bizottság végül az előterjesztést Vázsonyi Vilmos és Heltai Ferencz indítványával módosítva, elfogadta.

(A főváros és a bakkarat. A főváros törvényhatóság már több ízben állást foglalt a mindjobban elharapozó játékdüh ellen. Nemrég a közgyűlés felirt a kormányhoz, hogy különösen a fővárosi klubokban dühöngő és pusztító bakkaratjáték korlátozására kormányhatósági intézkedéseket tegyen, mert a főváros teljességgel tehetetlen a veszedelemmel szemben. Ma azután egy konkrét eset kapasan módja volt a főváros pénzügyi bizottságnak, hogy álláspontjának érvényt is szerezzen. A Lipótvárosi Kaszinó ugyanis nyári helyiségül akarja kibérelni a városligeti korcsolyacsarnokot és ezért 30.000 korona évi bért fizetne a budapesti korcsolyázó-egyesületnek. Ennek a bérleti szerződésnek a jóváhagyása azonban a fővárostól függ, mert ő a terület tulajdonosa. Az egyesület a bérösszeg 10 százalékát részesedés fejében felajánlja a fővárosnak és ezen a révén került az ügy a pénzügyi bizottság elé. Feleki Béla a bérleti szerződést csak úgy hagyja jóvá, ha a bérösszeg egy harmada, vagyis 10.000 korona a községi alapnak jut. Glücksthal Samu dr. már radikális burokat pengett. Felemlitette, hogy a főváros elvi jelentőségű határozatokat hozott a bakkarat-játék ellen, felirattal is fordult már a kormányhoz, most végre nem kell kérvényezni, mert az intézkedési jog a kezünkben van. Hajlandó a bérleti szerződés jóváhagyásához hozzájárulni, de csak akkor, ha a határozott kikötéssel, hogy a bakkarat-játékot a főváros a helyiségekben meg nem tűri, erre 500.000 korona kötbért kíván. Valószággal komkum volna, ha nem így döntenének szemben az eddigi közgyűlési határozatokkal. Platty György dr. hasonló értelembe nyilatkozott. De pénzügyi szempontból is hozzájárul az ügyhöz és azt kívánja, hogy a 30.000 korona bérösszegnek fele jusson a fővárosnak. Márkus Miksa az ügyosztálynak előterjesztése mellett érvelt és kimutatta, hogy a korcsolyázó egyesület és a Lipótvárosi Kaszinó között létrejött megállapodás a fővárosra nézve nem várt előnyöket biztosít. Határozottan tiltakozik az ellen, hogy a bizottságban egyesek a Lipótvárosi Kaszinót, mint a hazárdjátékok főtanóját mutatják be. Neki személyesen nincs tudomása arról, hogy a Lipótvárosi Kaszinóban bakkozának. Tessék körülnézni és meggyőződnek arról, hogy a Lipótvárosi Kaszinóban sem folyik más játék, mint a főváros többi társaságokban. Nagyobb áldozatot a Kaszinó már nem hozhat s ha a pénzügyi bizottság nem fogadná el az ügyosztály előterjesztését, a Kaszinó is könnytelen lesz lemondani a bérletről. Szakula Gyula hírközlésnek tartja, hogy a hazárdjátékok éppen a Lipótvárosi Kaszinónál kifogásolják, ahol csupa uazdag ember van s baj nem történhetik. Tessék általános rendelkezéseket hozni s erőlyes akciózt indítani, ő chhez szívesen hozzájárul. Heltai Ferencz nem tagja a Lipótvárosi Kaszinónak, de azért nem helyesli az ellene felhozott érveket. Ami a

hazárdjátékokot illeti, erre nézve az a megjegyzése, hogy vagy van büntetőjogi védelem, vagy nincs. Az egyesületek belételebe való beavatkozást veszedelmes dolognak tartja. Dr. Hajós Zsigmond felszólalása után Bódy tanácsnok sajnálatának adott kifejezést a Lipótvárosi Kaszinóról egyesek részéről felhangzott kritika miatt. Szavazással döntötték el a kérdést. A bizottság nem fogadta el az ügyosztálynak a bérlet megkötésére vonatkozó előterjesztését, hanem Felekinek és Glücksthalnak javaslatát tette magáévá.

(A angyalföldi telkek. Az angyalföldi Krausz Mayer-féle telkek dolgában kellett volna ma döntenie egy a telekeladó-bizottságnak, mint a főváros pénzügyi bizottságának. Mindkét ülésen azonban levették ezt az ügyet a napirendről, mert Bárczy István polgármester — aki a vételt személyesen akarja megindokolni, beteg és a bizottsági üléseken nem jelent meg.

(Az Erzsébet-sugárut és a betterment. Az Erzsébet-sugárut ügye — úgy látszik — egy lépéssel közelebb jutott a megvalósításához. A pénzügyi bizottság mai ülésén elfogadta a tanácsnak az előterjesztését a Károly-körut 15. számú ház megvételére vonatkozólag. A vételár 1.700.000 korona, négyszögölenként 1600 korona. A bizottság egyértelműleg igen előnyösnek tartja a vételt még abban az esetben is, ha a ház nem esik a létesítendő sugárut vonalába. Csak Vázsonyi Vilmosnak voltak némi aggályai abban az irányban, hogy a házzal szomszédos ingatlanok tulajdonosai — a sugárut létesítésével kapcsolatos szabályozások és kisajátítások esetén — óriási módon felszöktenek telkeik árát, ami határozottan káros lenne a főváros finansziáira. Ezen azonban nem lehet segíteni, mert betterment nincs és kétségség, érvényt fogunk-e szerezhetni a telekértékelmelkedési adó megteremtésének, amit Vázsonyi akként szeretne keresztülvinni, hogy a szomszédos ingatlanok tulajdonosai telkeik értékének emelkedése arányában járuljanak hozzá a sugárut létesítése folytán szükséges közművek költségeihez.

KÖZIGAZGATÁS.

A polgármesterek egyesületének tanácsulése. A rendezett tanácsu városok polgármestereinek országos egyesülete most tartotta tanácsulését. Az ülést Szentpály István elnök nyitotta meg. Behatóan foglalkozott a tanács a belügyminiszternek a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalása során elhangzott és a városokat érintő nyilatkozataival és egyérteiműleg az a nézet alakult ki, hogy a városok folyó évi államsegélye, mihelyt a folyó évi költségvetési törvény életbe lép, azonnai utaltassék ki, hogy a tisztviselők illetményeik kiegészítéséhez mielőbb hozzájuthassanak. A rendőrség államosítására vonatkozó szándékát élénk figyelemmel kíséri az egyesület és mihelyt e tekintetben a kormány konkrét javaslata ismeretes lesz, e kérdést beható tárgyalás alá veszi.

TANÜGY.

= Uj tankerületi főigazgató. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Dsida Ottó kaposvári állami főgimnáziumi igazgatót központi szolgálattételre berendelt tankerületi főigazgatóvá nevezte ki.

= Liberális tanárgyűlés Debreczenben. Debreczenből jelentik, hogy Négyessy László vezetésével egy csapat liberális tanár a debreczeni kollégák meghívására tegnap Debreczenbe érkezett. Közös gyűlésen foglalkoztak a magyar tanárság szomoruan kusza helyzetével. Elsőnek Dóczy Imre üdvözölte Négyessyt és a velejőtteket; majd Gulyás István tanár beszélt. Hangsúlyozta, hogy a magyar tanárság sokat emlegetett függetlenségét nem az anyagi gondok veszélyeztetik, hanem a mostani hibás és erkölctelen rendszer. Rámutatott olyan lehetőségekre, mint Miklóssy tanár memorandumja, amelyben felsorolta az összes szabadgondolkodó és szabadkőműves tanárokat és ezt a listát a miniszter elé terjesztette. A denuncziáns rendszer nem fér össze a függetlenséggel és amíg ezt ki nem küszöbölik, addig nem is lesz béke a magyar tanárság soraiban. Gulyás beszéde ilkes viszhangra talált a jelenlevők között. A teendő megvitatása után a fővárosi tanárok visszautaztak Budapestre.

= A Józsefvárosi Munkásgimnázium matinéja. A Józsefvárosi Munkásgimnázium Egyesület, mely a társadalom áldozatkészségére számítva, a mun-

ások ingyenes továbbképzését tüzte ki feladatul és azt már, mint a fővárosban a legelső ilyen intézmény, három éve gyakorolja, anyagi erejének gyarapítására május 28-án, vasárnap déljött tartotta matinéjét válogatott és nagyszámú közönség előtt, kiváló sikerrel, a régi országház termében. Művészi tehetségükkel közreműködtek: Berkes Ilona, Brüller Zelma, Korngut Elza és Vargha Ilona, Stromwasser Leó, Baumann Sándor és Oltványi Ferenc, valamint a pestújehelyi halárda férfikara. A magas színvonalu műsor lelkes tapsokra ragadta a hallgatóságot.

Nyiltter.

Szótban közölték a nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VÉRGYÓGYÍTÁS

(Hemopátia.)

Eredeti, 23 év óta sok ezer betegnél sikerrel kipróbált gyógymód, mely a jövő tudományos orvosi kezelésnek alapját képezi. **Értekezés, könyv, a thma, idült szív, gyomor, máj, vesé és légúti betegségek, valamint vér- és bűrpánthoz, és a tüdő, a gyomor és a vesék gyógyulását hozza elő. A vér tisztítását és a szervezetet ellen a legbiztosabb védelem. Használata kollektív és a foglalkozás megzavarása nélkül otthon végzendő. — E gyógymód megalapítója.**

Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos, kinek rendelő intézete Budapest, V., Váci-körút 13. sz. alatt van. Rendelő naponta d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Ugyanott kapható a „Vérgyógyítás és eredményei” című könyv, mely könnyen érthető és élvezetes módon ismerteti a gyógykezelés alapelveit és irányát. — Ár a kötet 2 korona.

Nyaraló

Buda remek hegyes vidékén, a harmadik körületben, villamos közelében, nagy árnyas kertben, különálló 4 szobás, veranda és megfelelő mellékhelyiségekkel ellátott, kényelmesen berendezett butorozott nyaraló, vízvezetékekkel és fürdőszobával kiadó. — Bővebbet: Aradi-utca 11. I. emelet. Telefon 586.

1000 SZÓ segítségével magánúton tökéletesen megismerhet nemetül, angolul vagy franciául.

SCHIDLOF B. módszere alapján.

Egy-egy 10 füzetből álló munka bérmentes küldéssel 7 korona 55 fillér.

Szakterének véleménye szerint a Schidlof módszer a magánúton a legbiztosabb és leggyorsabb módja a nyelv tanulására. Mivel a módszer elsősorban idegen nyelvek gyakorlati használatára való megfigyelésére szolgál.

Előnye, hogy felesleges szavakat nem tanít, hanem a gyakorlati életben leginkább szükségeseket ismereti meg. Helyesen megválogatott ezer szó teljesen elegendő minden állású és műveltségű ember mindennapi szükségletére.

Az idegen szavak kiejtése magyar betűkkel van jelezve.

Megrendelhető az „Egyetértés” kiadóhivatalában Budapest, VI., Eötvös-utca 32. sz.

EGYESÜLETEK.

(—) A szakirók egyesületének közgyűlése. A Magyar Szakirók Országos Egyesülete vasárnap tartotta IX. évi közgyűlését Galléri Mór kir. tanácsos elnöklésével a tagok igen nagy részvétel mellett. Galléri Mór elnök megnyitó beszédében ismertette az egyesület kilencz évi működésének a szakirodalom szempontjából való áldásos hatását és további összetartásra buzdította a tagokat, hogy az egyesület vállalt hivatását becsülettel teljesítse. Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után a közgyűlés az évi jelentést egyhangulag elfogadta. Goldfinger Gábor, a felügyelő bizottság elnöke bemutatta a Felsőfőle számadásokat és az idei költségelirányzatot, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott és a felmentvényt minden irányban megadta. Katona Béla indítványát, hogy a közgyűlés dr. Kosuthány Tamást, az Országos Kémiai Intézet igazgatóját, a tiszteleti tagok sorába iktassa, éljenzéssel és tapsal egyhangulag elfogadták. Végül a tisztikarba és a választmányba közfelkiáltással megválasztották: elnökké Galléri Mór, alelnökké Rubinek Gyulát és Katona Bélát.

(—) A Pesti Izs. Nőegylet közgyűlése. A Pesti Izraelita Nőegylet ma délután tartotta meg Herzl Antalné elnök elnöklésével az idei 45-ik rendes közgyűlést, mely alkalommal kegyeletos megemlékezés történt a lefolyt igazgatási évben előfordult halálesetekről, ezek között Wolfner Zsigmondné választmányi tag, továbbá vágujhelyi

Laczkó Antalné és Weiss J. Manó alapítványozók elhunytáról, kiknek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg. A jelentést a közgyűlés jóváhagyólag vette tudomásul és a választmányának a lefolyt igazgatási évre a felmentvényt megadta. Egyben az egylet elnökének, valamint az alelnököknek és előjárónak, ugyszintén az egész választmányának és a gyermekágyas-otthon főrovosának önfeláldozó és eredményes működésükért a közgyűlés egyhangulag köszönetét nyilvánította, valamint köszönetet szavazott még a sajtónak hathatós támogatásáért és valamennyi pártfogójának. Végül a közgyűlés gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, Fülepp Kálmán főpolgármestert, dr. Bárczy István polgármestert, báró Hatvány Józsefet és báró Herzog Mór Lipótót egyhangulag az egylet dísztagjainak választotta meg.

(—) A DKE közgyűlése. A Dunántúli Közművelődési Egyesület vasárnap tartotta az új város háza közgyűlési termében huszonegyedik évi közgyűlését ögróf Pallavicini Ede elnöklésével. A napirend előtt a közgyűlés melegen ünnepelte ögróf Pallavicini Ede elnököt abból az alkalomból, hogy tizenöt év óta áll az egyesület élén. Ögróf Pallavicini Ede köszönetet mondott az ünneplésért. A közgyűlés ezután tudomásul vette az évi jelentést, a zárószámadást és a költségelirányzatot, majd gróf Apponyi Géza titkos tanácsos indítványára elhatározta, hogy jövő évi nagygyűlést Szekszárdon tartja meg. A közgyűlés ezzel ögróf Pallavicini élettelésével véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK.

A pupos leány gyilkosai.

Bécs, május 29.

A közönség élénk érdeklődése mellett kezdődött meg ma a bécsi esküdtszék előtt Bartunek Mária és Cserny Ferencz bünpere. A vád szerint a vádlottak előre megfontolt szándékkal meggyilkolták Weiss Lujza varrónót s nála levő ékszerét és pénzt elrabolták. A gyilkosság igen titokzatos körülmények között történt s a bécsi rendőrség csak harmadnapra tudta kézre keríteni Bartunek Mária, ki a gyilkosságot elkövette, szeretőjének, Cserny Ferencz szabósegédnek, a bünügyben való részességét pedig mind a mai napig nem sikerült tisztázni. Bár a meggyilkolt Weiss Lujza holttestét Bartunek Mária ruháskosarában lakása előtt találták meg s a hűzkutatás alkalmával igen súlyos bizonyítékokat szerzett a rendőrség arra nézve, hogy a gyilkos Bartunek Mária, a vádlott tagadja bünét s azt igyekszik elhitetni az esküdtekekkel, hogy valamelyik halálos ellensége vitte a meggyilkolt ékszereit szobájába. Természetesen Cserny sem akar tudni a bünrészességről. A tárgyalást dr. Wach törvényszéki elnök vezeti, a vádlottakat dr. Meider és dr. Kramer védik. A tárgyalás délelőtt kilencz órakor kezdődött. Az elnök először Bartunek Mária hallgatta ki. Hosszasan faggatta az elnök a vádlottat afelől, hogy miképpen kerülhetett a feldarabolt holttest abba a ruháskosárba, amelyet ő anyjától vett kölcsön s a vádlott mindig azt felelte, hogy bizonyára a költözködéskor a butoroskocsi alkalmazottai lopták el tőle.

Elnök: De csak nem hiszi komolyan, hogy mi ezt elhiszszük. Majd egynéhány fillér értékű kosarat lopnak s minden egyebet otthagynak.

Vádlott: Bizonyára boszu volt. Rám akarták kenni a gyilkosság gyanuját.

Elnök: Ilyen halálos ellenségei is vannak?

Vádlott: Azt hiszem, férjem lehetett.

Elnök: Mit gondol, nem férje ölte-e meg és gyömöszölte a kosárba Weiss Lujzát?

Vádlott: Lehet.

Elnök: De hiszen az ön lakásán történt a gyilkosság, férje pedig a válás óta nem járt oda.

Vádlott: Akkor lehetett, mikor nem voltam odahaza, szerdán vagy csütörtökön.

Elnök: Világos nappal?

Vádlott: Nem. Különben nem tudom.

Elnök: Mesebeszéd az egész. Egy szavát sem hiszszük el.

A védő azt kéri, hogy az elnök engedje öszszefüggően beszélni a vádlottat s az elnök fel is szólítja Bartunek Mária, hogy beszéljen. A vádlott azonban minden egyébről beszélt, csak magáról a gyilkosságról nem. Elmondta, hogy ő szerdán és csütörtökön bevásárolni ment a városba, egész nap nem volt odahaza. Ezzel szemben az elnök figyelmeztette, hogy a házmesterné is látta, hogy szerdán délután odahaza volt, lámpást gyújtott és leeresztette a függönyt.

Vádlott: Szerdán délután 4 órakor anyámnál voltam.

Elnök: A házmesterné vallja, hogy kopogtatott magánál, mert világoasságot látott szobájában s ekkor maga a konyhából bement a szobába, nem nyitott ajtót, hanem eloltotta a lámpát.

Vádlott: A házmesterné bizonyára téved. Én nem voltam odahaza.

Elnök: Akkor bizonyára valami idegen asszony lehetett és felvette a maga piros alszoknyáját. Ezt ni. (Az elnök felmutatja a piros alszoknyát.) Megmarad amellett, hogy nem volt odahaza?

Vádlott: Igen.

Elmondta aztán Bartusek Mária, hogy csütörtökön ebédet akart főzni s elment hazulról, hogy konyhakést vásároljon, mert csütörtökre Cserny bementa magát ebédre.

Elnök: A konyhakést még szerdán reggel vásárolta. Nézze, ez az. Ezzel ölte meg Weiss Lujzát.

Vádlott: Én nem.

Elnök: Tehát a mészárosnál is járt. Nemosak hust, hanem nagy darab csontokat is vásárolt?

Vádlott: Igen, 36 fillérért.

Elnök: A csontokat elégette a kemenczében?

Vádlott: Lehetséges. már nem emlékszem. Cserny délben ebédre jött, aztán elment, lefeküdtem, később anyámbhoz mentem kávézni s csak késő este jöttem haza. Délután hat órakor találkoztam atyámmal az államvasuti pályaudvaron, ahová és rendez-vous-ra mentem. Lehetett fél 9 óra este, mikor hazaértem.

Elnök: Akkor már megtalálták a kosarat a holttesttel. Szomszédai mondták magának, hogy egy feldarabolt női test van a kosárban. Nem kérdezte, hogy kicsoda a meggyilkolt?

Vádlott: Nem.

Elnök: Hiszen mondták magának, hogy Weiss Lujza. Cserny is hallotta s beszélt is önnel. Maga még dühösen rászólt, hogy hallgasson. Ne hazudjék.

Vádlott: Én nem hallottam.

Elnök: Aztán jött a rendőri vizsgálóbizottság. A konyhában néhány lépésnyire állott maga a rendőröktől. Nem kérdezte, hogy ki a meggyilkolt?

Vádlott: Már csak aztán, mikor a rendőrség elment.

Elnök: Ez legalább is gyanus. Mi jól tudjuk, hogy Cserny mondta magának, hogy Weiss Lujzát ölték meg s maga dühösen ráivalt: Ne törődjél vele. Az is gyanus, hogy maga az első kihallgatásakor azt mondta, hogy életében sohasem látta Weiss Lujzát.

Vádlott: Erre már nem emlékszem.

Elnök: S hogyan magyarázza meg azt, hogy a meggyilkoltnak szegényes ékszereit a maga szekrényében találták meg.

Vádlott: Ha megölnék is, akkor sem mondhatok egyebet, hogy valamely halálos ellensége vitte a kosarat a holttesttel az ön lakásom elé s így akart engem meggyanusítani.

§ A Zsilinszky-fink az esküdtek előtt. Pécsesabáról jelentik: Báró Szentkriszthy Zsigmond, a nagyváradi tábla elnöke tegnap Gyulán járt és Gálbory József törvényszéki elnökkel abban állapodtak meg, hogy a Zsilinszky-fink ügyében a jövő hó 10-ikén tartják meg az esküdtszéki főtárgyalást. A főtárgyalás azért lesz ily rövid határidőre kitűzve, mert a másik ciklus csak öszszel kezdődik és addig nem akarják kinyújtani a vizsgálati fogságot. Az ügyben a nyomozás már teljesen befejezést nyert és most a vádirat megszerkesztésén dolgoznak.

§ Itélet a Hinkovics-pörben. Zágrábból jelentik: A Hinkovics-perben hozott itélet kihirdetését délután 5 órától 6 órára halasztották el. Közben az igazságügyi palota előtt meglehetősen sokan, köztük a koalíció néhány hive, de többnyire foglalkozás nélküli elemek gyűltek ösze. A rendőrség megtisztította az igazságügyi palota előtti teret. A bírósági teremben igen nagyszámú közönség volt jelen. Az elnök figyelmeztette a közönséget, hogy nyugodtan viselkedjék, mert minden intézkedés megtörtént a rend fentartására. Hinkovics vádlott nem jelent meg. Az elnök ezután felolvasta az itéletet, mely szerint Hinkovics vádlottat a büntető-törvénykönyv 209. szakaszába ütköző rágalmaszás büne és a 300-ik szakaszba ütköző közrend-háborítás vétségében bünösnek találták és hat hónapi súlyos börtönre, valamint a bírói eljárás költségeinek viselésére ítélték. Dr. Popovics védő semmisségi panaszt és fölebbezést jelent be. Az itélet kihirdetése után a bírósági palota előtt jelentelen tüntetés volt, amennyiben a koalíció néhány hive tüntetett az elit mellett és a kormány ellen. A rendőrség gyors beavatkozással azonnal véget vetett a zajongásnak. Egy újság hirdetése alapján, amely szerint Sihenik táblai elnök, a Hinkovics-per itéletánácsának elnöke sértő módon nyilatkozott Pisacsics nyugalmazott közös hadseregbeli századosról, az utóbbi két tisztet küldött az elnökhöz, hogy fölvilágosítást kérjenek és a

czélből két megbízott kiküldését kérik. A két párt képviselői a gyorsírói jegyzőkönyv alapján megállapították, hogy Sibenik elnök a kifogásolt kifejezést nem használta, mire az ügy mindkét félre nézve a becsület szabályai szerint el van intézve. Egyes lapoknak azon híre tehát, hogy Pisacsics Sibenik elnököt párbajra hívta ki, nem felel meg a valóságnak.

TELKEK

120 parcella 300 □-öles a villamos közelében, □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatott el és az építkezés nagyban folyik. Bővebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.
Telefon 105-33. Telefon 105-33.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Negyedik nap. —

Tehát *Évát* is utólrta az a sors, amely minden favoritnak osztályrészt jutott még eddig a bécsi *Kanca-díj*-ban. De míg más években volt valami mentsége a fogadott 16 vereségének, idén nem tudjuk magyarázatát adni, hogy *Évát* az a *Lira* verje meg, amelyet már két ízben is maga mögött hagyott. A győztes istállója ugyan azt mondja, hogy a Sac-á-papier-kanczában tévedtek, mert flyer-lovat sejtettek benne s a *Kanca-díj*-ban azt az utasítást kapta a lovas, hogy várásra lovagoljon, né pedig mint eddig az élre állva vezessen. Azonban mi *Éva* vereségének leghelyesebb magyarázatát abban találjuk, hogy a Gasgony-kanca 2 és fél reás favorit volt, már pedig a jeles társaság egyik tagja: *Ferguson* csak nem lesz következetlen és behoz egy favoritot. Kühlte állt az élre, utána *Éva*, *Verona* és *White clover* a sorrend. *Lira* pedig a hátrévedben. 1800 méter után *Éva* ment az élre, Kühlte és *Verona* pedig visszaestek. Háromszáz méterrel a cél előtt *Éva* már könnyű nyerőnek látszott, de a távnál nagy rússzel jött *Lira* s könnyen szerezte meg az elsőseget. Harmadik az utolsó métereken felzárkózott *Ruth*, negyedik *White clover*.

A *Nagy nyári akadályverseny*-ben a rendkívül nehezen lovagolható *Dsidás* grózzott top weightjével ezen teljesítményével oly képességről tett tanúságot, mely a Royal Lancer-heréltet steeplereink élére állítja. Egykori félelmetes akadálylovunk: *Formidable II.* letört, de sántán tértek vissza *Anecdote* és *Nitsdale* is.

Részletes eredmény a következő:

I. *Pensingeri díj*. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Hg. Hohenlohe 36 sk *Kassandra* 52 kg (Shaw), 2. Hg. Lubomirski L. 36 sm *Lepszy* 53 és fél kg (Winkfield), 3. Dreher A. 36 pm *Valparaiso* 45 és fél kg (Hortár). Futott még: *Re-Contra* (Vivian). Igen könnyen három hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:11, 20:21, 24. — Könyvfogadások: 6 reá *Kassandra*, 7 *Lepszy*, 20 a többi.

II. *Nyirelten kétévcsök verseny*. Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi L. sk *Serenissima* 51 kg (Weiss), 2. Dreher A. pk *Invariable* 54 és fél kg (Hewitt), 3. Hg. Lubomirski L. sk *Luna* 54 és fél kg (Winkfield). Futottak még: *Rappelkopf* (Pretzner), *Titicaca* (Vivian), *Leróbi* (Shaw), *Szám* (Korb), *Age* (Ferguson), *Repeles* (Fetting), *Zergebak* (Carlslake), *Bony* (Gulyás). Fejhosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:36, 36, 47. — Könyvfogadások: 1 és egyenyed *Bony*, 2 *Serenissima*, 2 és fél *Invariable*, 4 *Luna*, 8 a többi.

III. *Oszerák kanca-díj*. Díj 30.000 korona. Táv 2400 méter. 1. Hg. Lubomirski L. pk *Lira* 57 kg (Winkfield), 2. Negropontes Gy. sk *Éva* 57 kg (Ferguson), 3. Lov. Landau H. pk *Ruth* 57 kg (Carlslake). Futottak még: *White clover* (Hewitt), *Senta* (Pretzner), *Javorinka* (Fries), *Persist* (Miles), *Verona* (Shaw), *Kühlte* (Huxtable), *Győr* (Vivian). Könnyen két és fél hosszal nyerve, 8t hosszal harmadik. Tot.: 10:100, 20:31, 24, 44. — Könyvfogadások: 2 és fél reá *Éva*, 5 *Verona*, 6 *Lira*, *White clover*, 8 *Győr*, 10 *Ruth*, 16 a többi.

IV. *Bon ante-verseny*. (Kétévesek). Díj 6000 korona. Táv 900 méter. 1. Br. Springer G. pk *Pell-mell* 50 kg (Ferguson), 2. Dreher A. stpm *Poker* 51 és fél kg (Hewitt), 3. Lov. Landau H. pk *Roselle* 50 kg (Kozuch). Futottak még: *Character* (Shaw), *Alpen-*

veilchen (Vivian). Biztosan egy hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:48, 20:36, 26. — Könyvfogadások: 2 reá *Poker*, 3 és fél *Character*, 4 *Pell-mell*, *Alpenveilchen*, 6 *Roselle*.

V. *Con amore-handicap*. Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Bamberger I. 66 sm *Ánok* 57 és fél kg (Shaw), 2. Mautner V. 36 stpk *Margate* 44 és fél kg (Kozuch), 3. Mr. Lincoln 46 stpm *Winnetou* 42 és fél kg (Schuster). Futottak még: *Nemesis* (Winkfield), *Nix* (Korb), *Nagy ur* (Miles), *Beggar* (Vivian), *Sever* (Ferguson), *Zeiserl* (Broadwood), *Schiksel* (Finan), *Tintoretto* (Fetting), *Lola* (Peschka). Fejhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:107, 20:62, 43, 53. — Könyvfogadások: 2 és fél *Nemesis*, 3 és fél *Margate*, *Winnetou*, 5 *Sever*, 6 *Ánok*, 7 *Lola*, 8 a többi.

VI. *Nagy bécsi akadályverseny*. Díj 10.000 korona. Táv 6000 méter. 1. Gr. Forgách L. 56 sher *Dsidás* 75 és fél kg (Huxtable), 2. Nowotny I. id. sher *Goal* 58 kg (Krouzil), 3. Oberweiden 56 pk *Anecdote* 69 kg (Fries). Futottak még: *Nithsdale* (Sparkes), *Formidable II.* (Dillon), *Amra* (Szenté), *Campanile* (Kollár). Küzdelem után két hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:36, 53, 51. — Könyvfogadások: 2 *Dsidás*, 3 *Nithsdale*, *Formidable II.*, 5 *Amra*, *Campanile*, 12 *Anecdote*, 14 *Goal*.

VII. *Háromévesek handicapja*. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Br. Springer G. pk *Zenezna* 57 és fél kg (Carlslake), 2. Hg. Lubomirski Gy. sk *Rosañe* 59 és fél kg (Broadwood), 3. Bamberger I. pk *Natasa* 47 kg (Guttman). Futottak még: *Lirnik* (Winkfield), *Illy* (Miles), *Mausi* (Huxtable), *Akbar* (Kozuch), *Nebulo II.* (Gulyás), *Tengernagy* (Schuster), *Relly* (Korb), *Berek* (Peschka). Igen könnyen öt hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:47, 20:44, 91, 99. — Könyvfogadások: 3 *Lirnik*, 4 *Berek*, *Zenezna*, *Tengernagy*, 5 *Relly*, 6 *Akbar*, 7 *Rosalie*, 10 a többi.

— Ötödik nap. —

Sportszempontból nem sokat ér a hól napi program, melynek legjobb díjazású futama a *Gaenserndorfi díj*, amely hároméves és idősebb lovak számára áll nyitva 1800 méterre. *Lógós*-nak oly kiemelkedő esélye van, hogy ha ezt a versenyt meg nem nyeri, vele többé jobb társaságban nem is foglalkozhatunk; egy akadály lehet csak győzelmének: *ha nagy favorit lesz*. Legközelebb *Lepszy*-t és *Theseus*-t várjuk hozzá, az idősebbek közül jól fog futni a Springer-istálló választottja.

Jelöltjeink:

- I. *Fibula*—*Eboli*—*Mitzaki*.
- II. *Seagull*—*Heath*—*ist*.
- III. *Lógós*—*Parázs*—*Lepszy*.
- IV. *Carrière*—*Akbar*.
- V. *Lepszy*—*Parázs*—*Hubertus*.
- VI. *Tilly*—„1000”.
- VII. *Bliktri*—*Winnetou*—*Berek*.

Budapesti ügetőversenyek.

— Harmadik nap. —

A gyönyörű délután végre az első sikerült napját hozta az ügetőversenyeknek. A tribünök zsúfolásig megteltek s a publikum szebbnél-szebb finishekben gyönyörködhetett.

A *Tiszai díj* egyike volt a legszebb versenyeknek. Fél körön át *Délibáb* vezet, de felvág s *Toncsi* kerül a helyére, utána *Tedd* meg halad a két jó társaitól megfutva, nagy térelőnyvel küzd az első helyért, amely végül *Tedd* meg javára dült el, mert *Toncsi* az istállóknál hibát csinált.

Az első futamban *Onward*-ban jó klasszisu 16 grózzott, a sokáig beteg volt *Csóka* s intén szép stílusban nyerte a *Beregszászi díj*-at, *Sara* egyszerűen megszökött ellenfeleitől a *Nyári díj*-ban, *Vito* pedig akkor nyerhette meg az *Egyesületi díj*-at, midőn hajtója akarta. A *Városligeti díj* *Regent* zsákmánya lett; a szürke javított eddigi rekordján s bekerült az 1.28-asok közé. Az *Urkoceis-verseny*-t *Kikiris*—*Betyár* nyerték erős küzdelem után. Elismerésre méltó az a nyugodtság, amelylyel mindvégig vezényelve lettek.

Részletes eredmény a következő:

I. *Tóimegyeri díj*. Díj 2000 korona. 1. Wankó L. *Onward* (Miller), 2. Hyena (Wöss), 3. Express (Armstrong). Nem helyezve: *Drágám*, *Föltás*, *Monnie*, *Néni*, *Imitator*. Idő: 1:33.4. Tot.: 10:20, 20:29, 49, 69. — Könyvfogadások: 1 és egyenyed *Onward*, *Imitator*, 6 *Néni*, 8 *Hyena*, 12 a többi.

II. *Beregszászi díj*. Díj 3000 korona. 1. Veneslői mén. *Csóka* (Brown J.), 2. Krickwood (Wöss), 3. Hugó (Armstrong). Nem helyezve: *Daisy*, *Gondos*, *Mágnás*. Idő: 1:28.1. Tot.: 10:23, 20:39, 70. — Könyvfogadások: 2 reá *Toncsi*, 3 *Tedd* meg, 4 *Gladys*, 6 a többi.

III. *Tiszai díj*. Díj 3000 korona. 1. Br. Sennyey G. *Tedd* meg (tul.), 2. *Toncsi* (Brown J.), 3. *Gladys* (Capovilla). Nem helyezve: *Délibáb*, *Vera-Violetta*. Idő: 1:29.7. Tot.: 10:48, 20:28, 25. — Könyvfogadások: 2 reá *Toncsi*, 3 *Tedd* meg, 4 *Gladys*, 6 a többi.

IV. *Nyári díj*. Díj 6000 korona. 1. Pusztaberényi ménes *Sara* (Capovilla), 2. *Plauderlieschen* (Miller), 3. *Prince Revelstoke* (Moser). Idő: 1:27.8. Tot.: 10:13.

Könyvfogadások: 4 reá *Sara*, 2 és fél *Prince Revelstoke*, 4 *Plauderlieschen*.

V. *Egyesületi díj*. Díj 4000 korona. 1. Schlesinger V. és tsa *Vitó* (Brown J.), 2. *Aufwieglerin* (Miller), 3. *Dulce Jay* (Moser). Idő: 1:23.5. Tot.: 10:11. — Könyvfogadások: 5 reá *Vitó*, 4 *Aufwieglerin*, 12 *Dulce Jay*.

VI. *Városligeti díj*. Díj 2400 korona. 1. Wanko L. *Regent* (Miller), 2. *Lebemann* (Rauch), 3. *Commander* (Wöss). Nem helyezve: *Azért is*, *Zween*, *Siess E. U.* Idő: 1:28.7. Tot.: 10:23, 20:35, 47. — Könyvfogadások: 2 reá *Regent*, 2 *Azért is*, 4 *Lebemann*, 6 *Zween*, 12 a többi.

VII. *Kettesfogatu urkoceis-verseny*. Díj 4000 korona. 1. Br. Sennyey I. *Kikiris*—*Betyár* (tul.), 2. *Duc*—*Nachtfiaker* (Orosz), 3. *Vanda*—*Dalia* (Bernrieder). Nem helyezve: *Georg*—*Garibaldi*, *Spullerin*—*Kedvesem*. Idő: 1:37.5. Tot.: 10:62, 20:39, 43. — Könyvfogadások: 3 reá *Vanda*—*Dalia*, 2 és fél *Kikiris*—*Betyár*, 4 *Duc*—*Nachtfiaker*, 5 a többi.

VIII. *Kettesfogatu berkocis-verseny*. Díj 600 korona. 1. Kovács F. *Ideal*—*Blasel*, 2. *Beer A.* *Atlet*—*Babette*, 3. *Ertz J.* *Dreyfus*—*Utolsó Happy*. — Futott még 4 fogat, Tot.: 10:98, 20:43, 33, 46.

— Negyedik nap. —

A *Gözlői díj* képezi a hól napi program legjobban detált futamát. Két és fél körön át futnak benne a háromévesek. *Drégely* mindegyik ellenfelének előnyt ad, de még így is megüperheti a versenyt *Szigetvár* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Buvár S.*—*Edina K.*—*Azért is*
- II. *Kirkwood III.*—*Regent*—*Csóka*
- III. *Fantazia*—*Aufwieglerin*—*Csóka*
- IV. *Drégely*—*Szigetvár*
- V. *Hm-Hm*—*Lebemann*
- VI. *Max*—*Drágám*—*Hammurabi*
- VII. *Sennyey-fog.*—*Solymossy-fog.*

() *Vasárnapi labdarugó-mérkőzések*. A hivatalos football szezon a tegnapi vasárnapval befejeződött és az 1910—1911-es bajnokságot a *Ferencvárosi Torna Club* nyerte meg 32 ponttal. A második helyen a *Magyar Testgyakorlók Köre* áll, míg a harmadikat a *Törekvés* foglalta le magának a BAK. előtt.

Az *üllői-uti pályán* az MTK. mérkőzött a MAC-al rendkívül heves match keretében. A győztes a jobb technikájú és goalképesebb kék-fehérek lettek, akik 4:1 arányban verték a sárga-kékek csapatát. *Biró*: *Hajós* volt. Utána az FTC. mérkőzött a BAK-al. A match kimenetele az utolsó percekig kétes volt, mert az FTC. csatársorának akciói megtörték a BAK. kitűnő védelmét. Az első félidőben 1:0 arányban vezetett az FTC., halftime után a BAK. sürri támadásai dacára a második goalt érik el a zöld-fehérek *Korodi* révén. Az utolsó percekben *Schlösser* a harmadik goalt rugja. *Biró*: *Herzog Ede*.

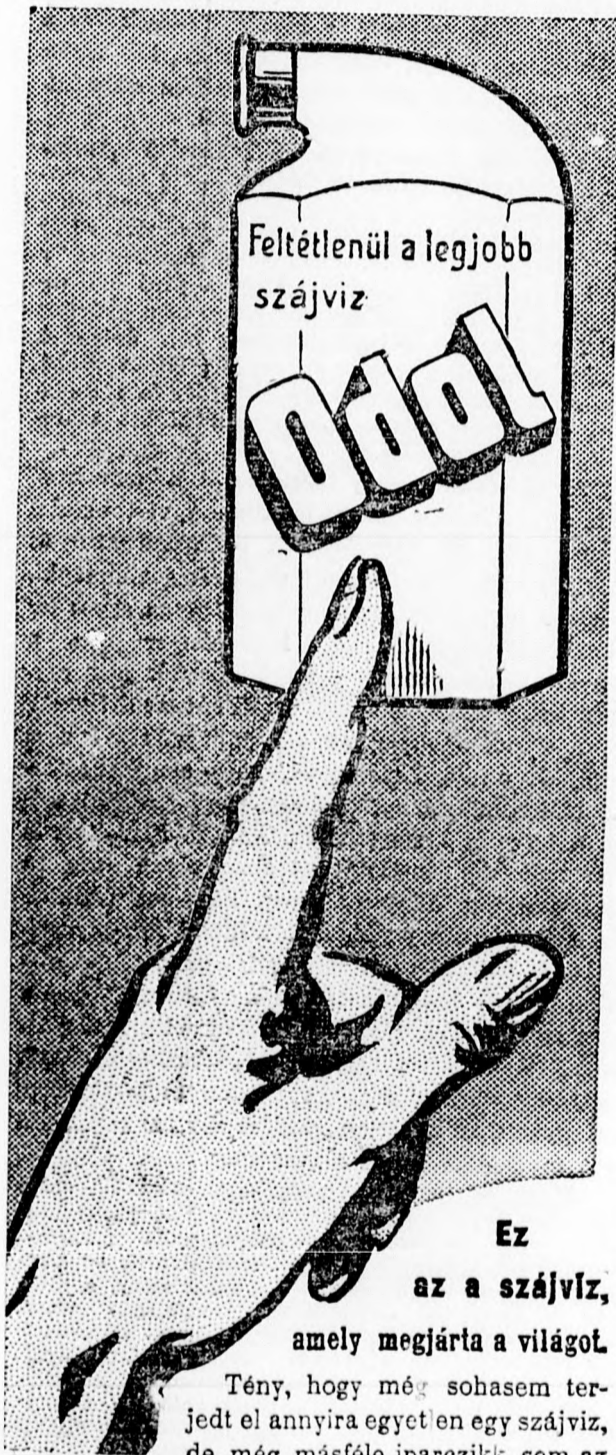
A *vörösvári-uton* a 33 FC. az UTE.-vel mérkőzött. A kiesés veszedelme mindkét csapatot fenyegette és ezért tudásuk legjavát vitték a küzdelembe. Az első félidőben *Weisz* révén érik el a 33-asok a vezetést, ezután UTE. durvaságával akarja az eredményt kiegyenlíteni, de *Weisz* egy tizenegyesből a második goalt rugja az UTE.-nek, aki ezzel kiesett az I. osztályu bajnokságból. *Biró*: *Sugár* volt.

A *hölgy-utcai pályán* a *Törekvés* saját pályáján szenvedett vereséget a BTC. lokkesen játszó csapatától 5:4 arányban. Az első félidőben 4:1 arányban vezetett a BTC., de a *Törekvés* a második félidőben már 4:3-ra javította az eredményt, ekkor *Dobó* ötre szaporítja a BTC. goaljait s az utolsó perczben *Nyilas* az utolsó, negyedik goalt rugja a BTC.-nek. *Biró*: *Sár*.

A *millenáris pályán* két első osztályu angol csapat a *Blackburn Rovers* és *Oldham Athletic* mérkőzött egymással. Mindegy 6000 főnyi közönség gyűlt egybe a millenáris pálya tribünjein. Félöt órákor kezdődött meg a játék, amelyet gyakran kísért a tetszés zaja. *Oldham* fölénye csakhamar kiűnt a BR. mindinkább védekezésre szorult. OA. játékaiban sokkal több ruganyosságot fedezhettünk fel, amit a hosszabb budapesti tartózkodásnak tulajdoníthatunk, míg BR-en az utazás fáradalmait látszottak. OA. gyors, BR. kombinációs játékkal próbál a kapuig nyomulni, de a kitűnően működő védelmek sokáig megakadályoznak minden eredményt. A játék első tíz perczében BR. fölényben van s tizenegyeset is hibáz, lassan azonban OA. kerül fölénybe s a szebbnél-szebb támadásokat produkálja. A II. félidőben BR. teljesen egyenlő ellenfél lesz, de kiegyenlíteni a pompásan védő *Macdonald* miatt nem tud. OA. egyetlen goalját az I. félidő 19. perczében rugta. A győztes csapatban pompás játékkal a jobbszélső, center, halösszekötő, bal- és centerhalf és a védelem emelkedett ki, míg a BR.-ben a kapus, *Crompton* beck, a jobb half, a center és a balszélső tűnt ki. *Biró* *Fehéry Ákos* volt.

() A németek legyőzték atlétáinkat. Súlyos vereségről számolunk be az alább közölt versenyeredmények után. A Deutscher FC vasárnapi versenyén hét atlétánk vett részt, de győzelmet csak Antal aratott. A három német: Braun, Pasemann és Rau kilencz győzelmet aratott. A diszkoszvetés kivételével a program összes számait megnyerték a németek és ezzel csaknem végleg eldőlt atlétikai sportunk elsőbbsége a miénk felett. Bámulatos szívósságának újabb bizonyítékát adta a nálunk is jól ismert Braun a 800, 200, 1500 m. futás és a 110 m. gátverseny megnyerésével. Pasemann az ugró számokban tünt ki.

() A Testgyakorlók viadala. Az üllői-úti pályán, a bajnoki football-matchek előtt rendezte a Magyar Test. K atlétikai versenyét, amelynek legjelentősebb eredménye, hogy Lunczér Főthy 41.80 m-es rekordját 41.88 m-re javította. Érdekes volt Ondrus—Jankovich párharcza a 100 m-es futásban. Jankovics győzött Ondrus ellen, de Holics cselbíró holtversenyt állapított meg közöttük között.

Ez az a szájviz, amely megjárta a világot.

Tény, hogy még sohasem terjedt el annyira egyetlen egy szájviz, de még másféle iparcikk sem az egész világon mint az Odol. Mindenesetre elérte az összes szájvizek és fogtisztítószer között a legnagyobb forgalmat. Ez kiválóságának legkésebb bizonyítéka.

Óriási elterjedésének oka az Odol saját-szerű hatásában rejlik. Míg a többi szájviz és fogtisztító-szer csak a szájöblögetés néhány percében fejti ki hatását, addig az Odol hatása sokáig tart, a fogtisztítás után is még órákig érezhető.

Ez az utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát képezte, amelyekből egybehangzóan kitént, hogy az Odol különleges tulajdonságánál fogva meggátolja az erjedési folyamat keletkezését a szájban s ezzel megakadályozza a fogak romlását.

Aki naponként következetesen használja, az az elképzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

KÖZGAZDASÁG.

Az új telefon-díjszabás.

Budapest, május 29.

Alig van kérdés, mely az üzleti köröket és a nagyközönséget oly régóta és állandóan foglalkoztatta volna, mint a telefonmizériák kérdése. Különösen a közgazdasági érdekképviseletek sürgették a telefon reformját. Ezek a sürgetések napirenden vannak már a budapesti hálózatnak a Budapesti Távbeszélő-hálózat Bérleti Vállalat R.-T.-től 1897-ben történt megváltása óta, mert a fővárosi és vidéki telefonhálózat rohamos fejlődésével karöltve járt azoknak a hibáknak és visszasságoknak egyre élesebben való kidomborodása, amelyek az 1897. előtti, aránylag kisterjedelmű hálózatnál nem voltak szembeötlők, de a hálózat növekedésével annál inkább. Ezért az érdekelt körök, különösen a kereskedelmi és iparkamarák jóformán évről-évre megismélték panaszait és kívánságait a telefon reformja érdekében. Az illetékes tényezők mindenkori is ismerték e panaszok jogosságát; sőt már a miniszteri székekből is ismételt megígérték a telefon-díjszabás és általában a telefon-intézmény reformját. Végre Kossuth Ferencz utasítására a posta- és távirda-vezérgazgatóság hozzálátott a reformjavaslatok megszerkesztéséhez is. Azonban ez a munka is lassan haladt, míg végre most befejeztették a budapesti kamara múlt hónapban elhangzott sürgetésére a posta és távirda-vezérgazgatóság; ma a tervezetet közzétette. E tervezet kifejezetten csak a telefondíjszabás reformjáról szól ugyan, azonban, amiképen a bajok legnagyobb része a mai átalányrendszerből folyt, azoképpen ennek a rendszernek megváltoztatása megszüntetheti a telefonmizériák nagy részét is.

Mint ismeretes, hazánkban a telefon-díjszabások legelavultabb formája, az *átalány-rendszer* val alkalmazásban. Akkor, mikor hazánkban ezt a rendszert az akkori kisterjedelmű hálózatban meghonosították, a célnak meg is felelt ez a rendszer, mert hiszen az egyes állomások igénybevétele nézve nagyobb különbségek nem igen mutatkoztak. Idővel azonban az egyes berendezések igénybevétele igen nagy eltérések mutatkoztak, mint az kiténik a következő kimutatásból is. Az 1909. év első negyedében készített felvételek szerint a hívások száma Budapesten így oszlott meg.

Hány állomás	Évenként hány-szor hív
1157	1—1000-ig
2063	1001—2000 "
2071	2001—3000 "
1580	3001—4000 "
1090	4001—5000 "
812	5001—6000 "
556	6001—7000 "
400	7001—8000 "
311	8001—9000 "
233	9001—10,000 "
933	10,000-en felül

Ebből a kimutatásból nyomban szembeötlő az a nagy igazságtalanság, amely az átalányrendszernek a mai viszonyok között való fentartásából következik. Mert a mai rendszer mellett például az az 1157 előfizető, aki csak 1—1000 beszélgetésre veszi igénybe a központot, ugyanannyit fizet telefonjáért, mint az a 933 előfizető, aki évenként tíz-czernél többször használja telefonját. És ez az aránytalanság évről-évre nagyobb lesz, mert a tapasztalat szerint a hívások száma gyorsabban nő, mint az előfizetők száma; például 1905-ben 7892 előfizető 26,550,767 hívást eszközölt, míg 1909-ben 13,097 előfizető 47,572,369 esetben vette igénybe a kapcsoló központot. Míg tehát a jelzett négy év alatt az előfizetők száma csak 65 százalékkal emelkedett, addig a hívások terén az emelkedés 79 százalék volt. Ebből aztán természetesen kétértelműen származott. Először az, hogy a *telefonüzemi költségei nagyobb arányban emelkedtek, mint a bevételei, másodsor pedig az* — ami a köz szempontjából fontosabb — *hogy a mai átalányrendszer és korlátlan használati jog a vezetékek túlterhelését eredményezte.* Budapesten a telefon igénybevétele már a tülzába csap, amit bizonyít az az éppen nea

érdektelen kép is, amely egy-egy forgalmasabb kávéház telefonfülkéje körül tárul a figyelő elé; e mellett egészen jellemző specialitása a budapesti telefonozó közönségnek az, hogy a telefont hosszasán 10—15 perces beszélgetésekre veszik igénybe. Ennek a visszaélésnek aztán a komoly üzleti körök látják kárát, mert hiszen egyre szembeötlőbb lesz az, hogy a beérkezett hívásokat a központ földolgozni nem képes az okból, mert a hívott fél más-sal beszél. "A megejtett hivatalos felvételek szerint a budapesti központ a beérkező hívások 18 százalékát nem képes efektuálni, sőt volt rá eset, hogy egy előfizetőt a többi előfizetők száz hívás közül 67 esetben nem kaphattak meg. Nyilvánvaló, hogy mindaddig, míg a mai átalány-rendszer uralkodik, s míg a hívások száma korlátozásnak alávetve nincs, e bajon segíteni nem lehet.

Érdekes tehát ugy az államnak, mint az előfizetőknek egy olyan díjszabási rendszer megállapítása, mely a jogos igények olcsóbb kielégítése mellett a beszélgetések számára mérséklőleg hat és így a vezetékek megterhelését csökkenti és így csökkenti az el nem intézhető hívások számát is, másrészt pedig az üzemi költségeket a tényleg nyújtott munkához arányítja, azaz a bérleti díjak és az üzemi költségek között egyenes arányt állít föl. Ezt a célt az új telefondíjszabási tervezet szerencsés érzékkel oldja meg azáltal, hogy a telefon-lérlatok díjait a beszélgetések számához arányítja s ezzel megszünteti a jelenlegi nagy igazságtalanságokat. A tervezet szerint a mostani 300 koronás egységes bérleti díj helyett egy rendes állomás bérlője Budapesten ezentul fizet: a) 120 korona alapdíjat a távbeszélő-vezetékért és készülékért; b) beszélgetési díjat a hívásokért és pedig részben előfizetési díj alakjában, részben minden hívásért egyenkint. Az előfizetési díjak a következők: összesen évi 1200 hívásra évi 60 K, összesen évi 1800 hívásra évi 84 K, összesen évi 2400 hívásra évi 108 K, összesen évi 3000 hívásra évi 132 K, összesen évi 3600 hívásra évi 156 K, összesen évi 4200 hívásra évi 180 K, összesen évi 4800 hívásra évi 204 K, összesen évi 5400 hívásra évi 228 K, összesen évi 6000 hívásra évi 252 K, összesen évi 6600 hívásra évi 276 K, összesen évi 7200 hívásra évi 300 K, összesen 7800 hívásra évi 324 K, összesen évi 8400 hívásra évi 348 K, összesen évi 9000 hívásra évi 372 K, összesen évi 10,000 hívásra 412 korona.

Az előfizetett hívások számát meghaladó hívásokért egyenkint 5 fillér jár. Minden bérlő legalább évi 1,200 hívásra köteles előfizetni. Egy vezetéken az évi hívások száma a 10,000-et meg nem haladhatja. Ennél több hívás esetén, a fenti díjszabás mellett új állomást kell bérelni. Ha a bérlő két vagy több állomás díjait fizeti, az állomásonként megengedett legfeljebb 10,000 hívást tetszése szerint bármely állomása útján lebonyolíthatja.

Az automata-állomásoknál egy-egy beszélgetés a mostani 20 fillér helyett 10 fillér lenne. Ezenkívül mérsékeltek a társas állomások, a részleges üzemi állomások és az alközpontok díja is.

Mérsékeltek a vidéki állomások bérlete is, bár itt a vidéki telefonközpontok régi rendszerű kapcsoló-szekerényeinek kicseréléséig még az átalányrendszer marad meg. A díjazás alapját itt a hálózatok mindenikénél a helység legforgalmasabb részét lehetőleg egyenletesen magában foglaló és 2 kilométer sugárral képelt kör által határolt terület képezi. Ennek a körnek egyszer s mindenkorra megállapított középpontja tekintendő a hálózat díjazási középpontjának. Ezen 2 kilométer sugarú körön belül mindaddig, míg a forgalmi viszonyok ennek megváltoztatását nem teszik szükségessé, az állomások külön vezetékkel és a helyi forgalomban a hívások számának korlátozása nélkül a következő összegekért bérelhetők: 1—10 bérlővel bíró hálózatban évi 60 koronáért, 11—25 bérlővel bíró hálózatokban évi 72 koronáért, 26—50 bérlővel bíró hálózatokban évi 92 koronáért, 50-nél több bérlővel bíró hálózatokban 120 koronáért. A vezetékek ugy kimenő, mint beérkező hívásokra egyaránt használhatók. A helyi beszélgetések időtartama nincsen korlátozva.

Lényeges ujtás, és mindjárt hozzátehetjük, igen sok igazgatótalanságot megszüntető is a *távolsági* (interurban) beszélgetéseknél az, hogy a beszélgetési díjak a távolsághoz vannak arányítva. A távolságok meghatározásánál a légvonalban mért távolságok szolgálnak alapul. A beszélgetések időegysége 3 perc. A beszélgetésenkénti díjtételek a következők:

0—25 kilométer távolságra	—20 K
25—50 „ „	—30 „
50—100 „ „	—60 „
100—200 „ „	1.20 „
200 kilométeren felül	2.— „

Sürgős beszélgetésekért a fenti díjak háromszorosra jár. A távolsági forgalomban való részvétel minden kötelező beszélgetési számhoz kötve.

Első áttekintésre ezek azok az ujtások, amelyeket a posta és távirda vezérigazgatóság ma közzétett tervezetében, örömmel kell üdvözlőnk. Bár, különösen a Budapest-környéki viszonylatokban sok igazgatótalanságot érintetlenül hagy a tervezet, fő rendelkezéseiben mégis simul az üzleti körök régi óhajaihoz, ami magában véve is öröndetes jelenség. A tervezet még szakértekezlet előviszi a postavezérigazgatóság, mely letárgyalván azt, az új díjszabás a második telefon központ megnyitásával 1913-ban lép életbe. Bizonyos, hogy már 1914-ben a telefonigazgatóság a telefonhálózat olyan rohamos elterjedéséről fog beszámolhatni, mely példátlanul fog állani a mi telefonintézetünk történetében.

Megkötötték a petroleum-kartelt. Hónapokig tartó tárgyalások után végre megkötötték az osztrák és magyar petroleumfinomító gyárosok a kartelt. Mikor az osztrák gyárosok a kartel érdekében az első lépéseket megtették, nem találkozott a magyar petroleumfinomító gyárosok részéről a kartel szimpátiával. Olyan pontozatokat foglalt ugyanis a kartel tervezetében, melyet a mi gyárosaink el nem fogadhattak. Különösen három kérdésben nem tudtak megegyezésre lépni. Az egyik az ár, a másik az export, a harmadik a kontingens kérdése volt, amiben utolsó pillanatig áthidalhatatlan ellentétek látszóttak. Az Osztrák Hitelintézet helyiségeiben lefolyt tárgyalások alkalmával számtalan terv merült fel, hogy az egységes megállapodás az ár és export kérdésében létrejöjjön. Jóllehet a hajlandóság meg volt a magyar és osztrák gyárosokban kivétel nélkül a kartelre, mégis nem akartak a magyar gyárosok olyan megállapodásra lépni, melyben érdekeik súlyos hátrányát látták. Az osztrákok kitartottak mereven álláspontjuk mellett, egészen addig, míg a legnagyobb magyar és osztrák petroleumfinomítók mérlegeiket nem publikálták. A közzétett mérlegek a petroleumpiacot olyan súlyos válságára mutattak rá, hogy a piac kedvezőbbre fordulását most már csak a karteltől remélhették. Ettől a pillanattól kezdve megváltozott a tárgyalások képe. Belátták a gyárosok, hogy még a rövid lejáratu kartel is segíthetne a petroleumiparon, mert a szervezeten piac még kedvezőtlenebb megpróbáltatások elé viszi a petroleumipart. Áttették a tárgyalások színhelyét hozzánk s remélték, hogy szerencsésebb lesz az itt folytatott tárgyalás, mint a hosszas, osztrák földön hónapokon át tartott megbeszélések. Jogos is volt a reménység, mert azzal a föltett szándékkal indították meg az itteni tárgyalásokat, hogy a kartelnek létre kell jönnie. S ezeknek a tárgyalásoknak mindjárt az elején olyan barátságos, az egységes megállapodást óhajító vélemények hangzottak el, hogy a kartel biztosnak látszott. Hivatkozások történtek az egész nemzetközi petroleumpiacra, az amerikai olajtröszt bukására, az új petroleumforrásokra s minden felzárkó a kartelre sürgette. De a helyi iroda szervezése még mindig ott szerepelt a kartel pontozatai között. Végül is úgy döntöttek, hogy a helyi iroda felállításának kérdését elejtik s a kontingenst sem kötik numerus klauzushoz. Amint áthidalták ezt az akadályt is, a kartel létrejöttét többé semmi sem akadályozta. A legutolsó tárgyalások pedig már teljes eredménnyel jártak s az osztrák és magyar petroleumfinomító gyárosok megkötötték a kartelt. Még a Vacuum Oil Co-val folynak a tárgyalások s minden bizonyossággal a kontinens e nagy olajtársasága is belép az egységes megállapodást biztosító

kartelbe. A kartel megkötésére ma nagy vásárlások voltak a bécsi tőzsdén a petroleumipari értékekben s ennek tulajdonítható a Magyar Hitel és az Osztrák Hitel részvények emelkedése.

A Déli Vasút közgyűlése. Bécsből jelentik: A Déli Vasút ma tartotta 62-ik rendes közgyűlést lovag dr. Eger Sándor udvari tanácsos, a Társaság elnökének elnöklésével. Az elnök mindenekelőtt az igazgatótanácsban és a vezérigazgatóságban történt változásokról tett jelentést és azután a többi között kijelentette, hogy ha nincs is abban a helyzetben, hogy a sokat szenvedett részvényeseknek a legközelebbi jövőre rózsás ígéretek tegyen, mégis az igazgatótanács és a vezérigazgatóság kiváló férfainak segítségével és a vezetőségen kívül álló tényezők erőteljes és szakavatott közreműködésével reméli, hogy sikerülni fog a részvényesek érdekében minden lehetőt megtennie. A közgyűlésnek előterjesztették az igazgatótanácsnak már ismertetett jelentését is, amelyet hosszabb vita után tulnyomó többséggel elfogadtak.

A Magyar Általános Takarékpénztár új fiókja. A Magyar Általános Takarékpénztár rövid időn belül három fiókot nyitott a főváros területén. Ezek az új fiókok, ugy látszik, kielégítik a hozzájuk fűzött várakozást, mert most újabb fióktelepet is létesít. Az új fiók a Kossuth Lajos-utca 14—16. számú házban lesz s augusztus hónapban kezdi meg működését. A fiók vezetője Magyali Lajos, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank volt főtisztviselője lesz.

Píztesképtelenségek. A hitellezői védegyelet jelenti, hogy Handel Márton Zsombolya, Mózes Adolf Szamosujvár, Link János Budapest, Batthyány-ut 21. és Weiszberger F. Tiszaujvájk fizetéseketelenséget jelentettek.

A Magyar Bank Sopronban. Vidéki összeköttetésekének élénkítésére a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. most Sopronban fog fiókot nyitni. Egyelőre még nem bizonyos, hogy önálló fióktelepet állít fel Sopronban, mert — mint értesülünk — tárgyalásokat folytat az ottani Hedrich-féle magánbankházzal a bank kommanditálása tárgyában. A tárgyalások befejezése után dől el, hogy önálló fiók, vagy kommanditálás révén jut szerep a Dunántul egyik legnagyobb kereskedelmi helyén a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnak.

Német gazdák tanulmányútja. A már két hét óta a magyar mezőgazdaságot tanulmányozó Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft tagjai ma megtekintették a főváros nevezetességeit. Elismerésüket nyilvánították a központi vásárcsarnok mintaszerű berendezése felett. Megtekintették a délelőtti folyamán a Hangya boráros-téri telepét, s a raktárhelyiségek, az expedálás nyertek meg különösen tetszésüket. Innen a Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság hűtőtelepét tekintették meg s hosszasan tanulmányozták a modern technikával berendezett helyiségeket.

Kőbányai göztéglagyár a Magyar Banké. Ismeretes, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság megszerezte a Kőbányai Göztéglagyár-Társulat részvényeinek többségét. Ennek megfelelően a társaság a tegnapi megtartott közgyűlésen, amelyen Bálint Sándor elnökölt, bonyolította le azt a változást, mely a vállalat részvényeinek tulajdonos-állományában végbement. A társaság igazgatóságába beválasztatván a Magyar Bank delegáltjai és pedig Elek Pál vezérigazgató, Szalai Béla vezérigazgató-helyettes, Fleissig Sándor igazgató, továbbá Politzer Sándor tőzsdetanácsos és Wellisch Gyula kir. tanácsos, a felügyelőbizottságba pedig új tagokul Pap Dávid dr., Sidwers Lipót és Kálmán Henrik. A vállalat mérlege egyébként 411.584 korona tiszta nyereséget mutatott ki szemben a múlt évi 321.240 K-val; ennek megfelelően a közgyűlés elhatározta, hogy részvényenként 100 korona osztalékot fizet a tavalyi 70 koronával szemben s ezenkívül a tartalékalapot 145.000 koronával szaporítja.

Női kereskedelmi tanfolyamok. Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács kereskedelmi szakosztálya dr. Matlekovits Sándor v. b. t. t. főrendiházi tag elnökelete alatt a kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtti folytatá a női kereskedelmi tanfolyamok ügyében május hó 27-én megkezdett tárgyalásokat. A tanfolyamok tantervére nézve dr. Schack Béla kir. főigazgató dolgozott ki javaslatot. A tanácsotagok egy része azt kívánta, hogy a gépirást és gyorsírást az ediginél nagyobb heti óraszámmal tanítsák és a földrajz, valamint az ezzel kapcsolatos áruismeret mellőztessék. Ezze szemben a tanács többsége az utóbbi tárgy fentartása mellett foglalt állást. A tantárgyfelosztás és

heti óraszám megállapítása után a Tanács az egyes tantárgyak részletes tantervét vitatta meg és annak eredményeként az előadói javaslatot kisebb módosításokkal egész terjedelmében elfogadta.

A hivatalos vetésjelentés a gabonátőzsdén. A szombat délután közzétett hivatalos jelentés a vetések állásáról a gabonátőzsdén ma erősebb hatást gyakorolt az árakra. A jelentés igen kedvező hangzása, párosulva a jó időjárással, különösen a kenyérmagvak árfolyamát alaposan megingatta és daczára annak, hogy a malmok meglehetősen sok ektóberi búzát vettek előbbeni ősziliszit eladásaiik fedezésére, az árak esését nem lehetett feltartani. Buza és rozs ugy a készáru-, mint a határidőpiacon 50 kilónként 20 fillérrel lett olcsóbb és a déli tőzsde nagyon lanyha hangulatban zárult. Takarmányezikkek aránylag kevesebbet szorultak. A tengeri árát az eddigi átvézők próbálják tartani zabra pedig különféle híreket terjesztenek. Azt mondják, hogy a zabot esiga és más féreg lántja. A hivatalos jelentésben ennek nyoma sem lévén valószínű, hogy ezeknek a híreszteléseknek az a tendenciózus ezélja, hogy az özabbal kelepezébe jutott spekulánsok valamivel könnyebben szabadulhassanak az átvett zabmennyiségektől.

A Tavaszai Vásár jövője. A Tavaszai Vásár intéző nagybizottsága Lányey Leó elnökelete alatt tartott ülésén behatóan foglalkozott ugy az elmúlt hatodik vásár eredményeivel, mint a jövő évi vásár előkészületeivel és elhatározta, hogy megkeresi a kereskedelemügyi minisztert, hogy a jövő évi vásárra is újból csak a Magyarországon nem gyártott külföldi iparcikket becsáttassanak be, de ezek minden további megszorítás nélkül; és továbbá, hogy az ügyvezetőség iparkodjék a vásár és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara között szorosabb nexust létesíteni.

Az új tőzsdetörvény tervezete. A sokszor hangoztatott és immár halaszthatatlanná vált tőzsdetörvény reformja tárgyában a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa elaborátumot dolgoztatott ki, melyet a legutóbbi ülésen mutatótt be az egyes tagoknak. A tanácskozások folyamán — írja a Magyar Nemzetgazda — megállapodtak egy egységes tervezetben, melynek tartalmát nem hozzák ugyan nyilvánosságra, amíg a miniszter elé nem kerül, de annyi kiszivárgott, hogy a gabonátőzsdén előfordult minapi üzelmek nagy hatással voltak a tervezet kidolgozására. Az avatatlans és oda nem való elemek távolartásában olyan szigorú rendelkezésben állapodtak meg, hogy sok tekintetben meghaladják az idevágó külföldi törvény szigorát. A határidőüzlet lényegét, mint fejlettebb üzleti forpát fentartja ugyan a tervezet, de a hozzátapadó visszaéléseket lenyesegeti. A határidőüzletet csak az használhatja eszközül, akit joggal megillet: a gazda, aki bizonyos meghatározott nagyságu területen gazdálkodik, a kereskedő és a mezőgazdasághoz fűződő ipar.

Pályázat munkaviszony rendezéséről szóló munkára. Az Országos Iparegyesület pályázatot hirdet a munkaviszony rendezéséről szóló munkára. Kívánja nevezetesen, hogy fejtsenek ki azok az alapelvek, amelyek szerint nálunk a munkaviszony, a gyár- és kézműipar szempontjából rendezendő volna. Előnyben részesül a munka, mely a kérdés tárgyalásának konkluziójaként egy teljes törvényjavaslatot nyújt megfelelő megokolással. Minden pályamunka irógépen, a papírnak csak feloldalára tisztázandó és bekötve 1912. február 1-ig az Országos Iparegyesület irodájához benyújtandó. Minden pályamunka jelével látandó el s a szerző neve lepecsételt jelgés levélben esatolandó. Jutalom a báró dr. Kornfeld Mórlecz igazgató-sági tag által erre a célra rendelkezésre becsájtott pályadíj: kettőezer korona.

Ófutak állomáson nem köt ki a hajó. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhírré teszi, hogy Ófutak állomást árviz miatt a mai naptól kezdve további intézkedésig az összefoglalom számára megszünteti. Figyelmezteti azonban a közönséget, hogy az Ófutakkal szemben fekvő Beocsin hajóállomás Ófutakkal való forgalomba előnyösen használható, miután két helyiség között rendes révátkelés van.

Előnyös
részletfizetési feltételek

mellett helybeli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásaikat szőnyegekből, vászon- és fohérművekből, kész férfi és női ruha szükségletekből legjobban eszközlik. **SZŐNYEGUDVAR. Budapest, VI., Király-utca 32. az udvarban.** Alapítotott 1895-ben. Telefon 528.

Ked
A BU
A K
nz irány
semmi v
ígérték.
lehetősen
forgalom
össze ali
20 fillérre
12.60 kor
legolcsób
záért. Eg
rel olcsó
rült: 120
zab 9.40—
6.51 kor
egyébként
szombati
indult m
ingadozta
fokozódó
eskély v
lottak a
len volt.
Az októbe
főül. 11.
tovább gy
még pedi
maradt. A
mennyképe
tőberi roz
az október
A ké
retkező v
Buza
Tiszavidéki
Fejérmegy
Festvidéki
Bánsági
Bácskai
Rozs I-re
köz
Arpa tak
Zab I-re
II-re
Tengeri
Kötte
Buza.
79 k 25.20
23.90 K, k
25.— K, 50
K, 100 q 8
Bácsk
23.60 K.
Maros
k 23.60 K
q 77 k 23.
Felsőn
Rozs:
Tenge
Zab:
200 q 18.8
Az ár
ben értend

SZ

Oszták Länderbank 528.75, Oszták-magyar államvasut 749.20, Elbavölgyi vasut —, Alpezi részvény 805. — 20 frankos 19.02. Londoni váltóár 240.92, Lipótkohó 623. — Török sorsjegy 246.40

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 29. (Értéktőzsde.) Míg a mai forgalom megnyitásokor az árfolyamok általában tartottak voltak és villamosági és vasutértékek iránt némi érdeklődés mutatkozott, addig bányászati értékek főleg az újabb belga vasércbányászati erősebb kínálat tárgyai voltak. Különösen gyengétek voltak gelsenkircheniek, melyekre sztrájkbejelentések is kedvezőtlen hatást gyakoroltak és a folytatlagos forgalomban Phönix-részvények, amelyeket állítólag Kanada-részvények ellenében cseréltek ki, amelyek természetesen szilárd irányzatot kövtek. Járások és osztrák értékek, valamint délnyugatafrikai részvények iránt elég érdeklődés mutatkozott. Később az összes forgalmi piacokon a bányászati értékek ellenhulása következtében kedvetlenség kapott lábra és a tőzsde gyenge irányzattal zárult. A készáruipiac ipari értékei csekély forgalom mellett túlnyomórészt gyengébbek voltak. Napi pénz 3% százalékos, pénz néhány napra ultimóntul 3 1/4-3 3/8 százalékos, magánkamatláb 2 1/4 százalékos.

Berlin, május 29. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék 96.20 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.20 osztrák hitelrészvény 211.40 Déli vasut 18.10 orosz bankjegyek 216.45, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.80, Discontó Commandit 187.40, Dinamitruszt 188.30, Harpeni 182.40 Unifikált török járdék 93.90, 4.2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.10, Magya koronajárdék 91.50, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 851.25, Olasz járdék —, Ált. villamosági Edison 274.90, Gelsenkircheni 201.20, Laurakohó 175.30

Frankfurt, május 29. Zárlat. 4.2 száz-os papírjárdék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 99.20 Magy. ar-jár. 94.20 Osztr. hitelint. részv. 200.1/8 Osztrák-magyar államvasut 159. —, Északnyugati vasut —, Bústieh radi vasut —, Londoni váltóár 204.15, Bécsi Bank verein 136.50 Villamos részvény —, 3 százalékos-magyar aranykölcsön 77. —, 4.2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 92.55, Magyar korona-

járdék 91.45 Osztrák-magyar bank 138.50, Déli vasut részvény 18.25 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851. —, Párisi váltóár 808.50, Union bankrészv. 153.50.

Hamburg, május 29. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járdék 96. —, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 18.15 4 százalékos aranyjárdék 93.80, Osztrák hitelrészvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 157.50, Olasz járdék 103. —, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.35.

London, május 29. (Zárlat.) 3 százalékos francia járdék 95.92, Osztr. aranyjárdék 100.50, Magyar arany járdék 98.25, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 517. — 3/4 százalékos Olasz járdék 104.15, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 293. —, 5 százalékos marokkói járdék 532. — 4 százalékos 1890. román köles 97.90, 4 százalékos amori románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járdék 104.45 4 és fél százalékos 1909. orosz járdék 103. — 4 százalékos spanyol jár. 97.17 4 százalékos unifikált török jár. 93. — Török sorsjegy 246.25 Török dohányrészvény 340. —, Osztrák földhitelintézet 1347. Osztrák Länderbank —, Magyar jelzálogbank 510. —, Banque de Paris 18.21, Banque Ottomane 715. —, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 118. —, Meridionalvasut 662. —, Hartman gépjegy —, Rio Tinto —, Sucerie d'Egypte 80. —, Tala 17.35, Urükányi köszén 172. —, Chartered 42.50, De Beers 492. — East Rand 119. —, Jagersfontein 209.50, Trans. Land Comp. 56.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.68, Váltó Bécsre (rövid) 105.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz arany-váltó rövid 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 233.05, Magánkamatláb 2 1/4.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Junius-augusztusra, Szeptember-decemberre, Szeptember-májusra, Irányzat: változatlan, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi, Triestzi exportszesz (finom).

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Május 29. Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kgron felül) 163-165 fillér, közép (páronként 251-320 kgr.) 168-172 fillér, Magyar szacát: Közép (páronként 240-280 kgr.) 180-182 fillér. — Sertéslétszám: 1911. évi má-

jus 26-án volt készlet 26362 drb. — 27-28-án felhajtott 346 drb. — 27-28-án elszállított 90 darab, 29. napjára marad készlet 26618 drb. A hizott sertés üzletirányzata: lanya.

Sertéskenyveszési jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztosítási igazgatóságától.) Május 29. Előző napi eladatlán maradvány 1080 drb sertés, 6 drb süldő. Mai felhajtás 1539 darab sertés, összesen 2628 drb sertés, 6 drb süldő. Eladott 1693 drb sertés, 2 drb süldő. Mai maradvány 935 drb sertés, 4 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg II. rendű 280-350 klg. elősúlyban 154-156 fillér, ételsúlyonál 150-156 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül elősúlyban 160-174 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig elősúlyban 167-178 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig elősúlyban 172-180 fillér. Huszsertés könnyű 140-300 klg.-ig ételsúlyonál 166-182 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 130 fillér. A vásár irányzata vonatott. Az ára változatlanul magasak.

Budapesti juhvásár.

Május 29. Felhajtott 534 drb juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 68-72 fillérig. Az irányzat élén volt, az árak szilárdak maradtak.

Országos lóvásár.

Május 29. A fővárosi Tattersall telepén e hó 28. és 29-én megtartott országos lóvásárra felhajtottak 1239 elsőosztályú és 857 másodosztályú, összesen 2096 ló. Ebből eladtak 840 darab ló, amiből a főváros 33 darabot vett meg vágóhidja részére 102-176 korona közötti árban.

Bécsi vágómarhavásár.

Május 29. Felhajtott 3147 drb vágómarha, 2734 darab hizott és 413 drb kiesontozni való marha. Árjegyzések: Elsőrendű magyar hizott ökör: 80-90 K, kivételesen 92-100 K. Elsőrendű hizott tarka ökör 90-100 K, kivételesen 108-116 K méterezésánkt (elősúlyban levonás nélkül.) Az irányzat szilárd volt, az árak változatlanul maradtak.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde' with multiple columns for various securities, banks, and exchange rates. Includes sub-sections like 'Államadósság', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', 'Borsjegyok', 'Közlekedési vállalatok'.

Kivonat a hivatalos lapból

— Május 28. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Mankovics Antal dr. lőcsői törvényszéki joggyakornokot a rózsasági törvényszékhez jegyzővé;

a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a belügyminisztérium számvevőségéhez Komárik Miklós számvevőségi díjnokot díjtalan számgyakornokká;

a Kassai ítélőtábla elnöke dr. Sziklay László ungvári lakos, végzett joghallgatót a Kassai ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; dr. Tolcsvai Bónis Ferenc vármegyei közigazgatási gyakornokot a Kassai ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká;

a Budapesti törvényszék elnöke Udvardy István m. kir. I. számú honvédelmi miniszter, igazolványos altiszt és Bodó Gergely budapesti V. ker. járásbírói napibéres szolgát a vezetésé alatt álló törvényszékhöz III-ad osztályú hivatalnoki nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Pintér József gyónki és Trietsch Samu dunaföldvári járásbírói végrehajtókat kölcsönösen; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Novák Mária cserleői állami óvónét a nagypetri állami óvodához eddigi minőségében áthelyezte.

Névmagyarisítások. A belügyminiszter Szilády Károly budapesti lakos Szilagyira, Krausz Béla budapesti lakos Koppányra, Spitzler Eliás budapesti lakos Szendére, Kohn Ignác ezimotai (Ehmann-telep) lakos Kardosra, kiskoru Schwarz Lajos esztergomi lakos Sütőre, kiskoru Pohorlecz Dániel esztergomi lakos Pálfi, kiskoru Romanek Ferenc esztergomi lakos Radványira, kiskoru Gubik Ernő esztergomi lakos Garavölgyire, kiskoru Gajda István esztergomi lakos Gyarmatra, dr. Messinger Simon budapesti lakos saját, valamint László Erzsébet nevű kiskoru gyermekei, továbbá Messinger Marezell, Messinger Alajos és Messinger Károly budapesti lakosok Medgyesre, kiskoru Weiss László és Lajos budapesti lakosok Székelyre, Schwartz Gizele és Irén budapesti lakosok Szabóra, Fula István sepsiszentgyörgyi lakos Gálra, kiskoru Wittenberg Lajos budapesti lakos Zádorra, Schwarz Lajos temesvári lakos Sátraira, Blumschein Oszkár wieni lakos Virágra, Friedmann Zsigmond biliscei lakos saját, valamint Elemér nevű kiskoru gyermeke Forgácsra, Filip András nagyszőlősi lakos saját, valamint kiskoru Margit, Sándor, Ilona, továbbá kiskoru Filipp Gyula és Lajos gyermekei Fenyvesre, Friedmann Farkas budapesti lakos saját, valamint Dezső és Andor nevű kiskoru gyermekei Faragóra, kiskoru Frank Sándor budapesti lakos Porzsoltra, Czeizler Gyula budapesti lakos Bartára, Friedler Simon szelevényi lakos Fenyvesre, Levaecsis Kornél perlaki lakos Szekeresre, Hirschfeld Dezső topolyai lakos család nevének Halmosra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A panaszok törvényszék elnök-

hez az ottani járásbírósnál betöltendő albirói állásra 2 hét alatt; a vallás- és közoktatásügyi minisztérium számvevőségének igazgatóságához szolgáló állásra július hó 15-ig nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

május 29. május 27.

Inn	Schärding	2.86	2.18	Isza	M.-Sziget	0.88	0.42
Duna	Passau	3.53	3.46	Tekchaza	Tekchaza	0.43	0.25
	Linz	1.03	0.84	V.-Namény	V.-Namény	0.38	0.80
	Bécs	1.74	1.85	Tokaj	Tokaj	0.66	0.90
	Pozsony	4.04	4.03	Tiszafüred	Tiszafüred	0.82	0.72
	Komárom	4.63	4.74	Szolnok	Szolnok	0.92	0.84
	Budapest	4.65	4.40	Csongrád	Csongrád	0.72	0.80
	Paks	4.04	4.40	Szeged	Szeged	1.52	1.52
	Mohács	5.30	5.40	T.-Becse	T.-Becse	2.11	2.13
	Gombos	5.20	5.38	Titel	Titel	3.78	3.81
	Ujvidék	4.05	4.21	Hoór	Hoór	0.90	0.94
	Pancsova	3.75	3.60	Bartfa	Bartfa	0.80	0.82
	Orsova	3.76	3.76	Ladmoza	Ladmoza	0.58	0.87
Morva	Morvafalu	3.70	3.64	Sajó	Sajó	1.70	1.05
Vág	Zselna	0.96	0.90	Hernád	H.-Németh	0.38	0.78
	Trencsén	2.82	0.77	Bereetty	Margitta	0.69	0.03
	Szered	1.34	1.26	B.-Ujfalva	B.-Ujfalva	0.12	0.05
Rába	Szt.-Gothárd	0.16	0.29	Csucsá	Csucsá	0.38	0.88
	Sárvar	0.76	0.63	N.-Várad	N.-Várad	0.08	0.03
	Győr	4.10	4.12	Belényes	Belényes	0.40	0.86
Dráva	Varnsd	1.30	1.72	Tenke	Tenke	0.02	0.04
	Varnsd	0.24	0.20	Guraboncz	Guraboncz	0.64	0.62
	Bárcs	1.19	1.14	Borosjenő	Borosjenő	0.02	0.08
	Eszék	3.06	2.95	Békés	Békés	0.56	0.96
Mura	M.-Szerdah.	1.38	1.38	Gyoma	Gyoma	0.60	0.92
Száva	Zsigráb	3.14	0.18	Gy.-Fehérvár	Gy.-Fehérvár	0.04	0.00
	Sziszek	1.00	0.78	Branyicska	Branyicska	1.70	0.70
	Mitrovicza	4.25	4.05	Arad	Arad	0.54	0.54
Szamos	Deés	0.23	0.24	Makó	Makó	0.50	0.50
	Szatmár	0.40	0.40	Lugos	Lugos	0.95	0.85
Kraszna	N.-Majtény	0.34	0.00	K.-Kostély	K.-Kostély	1.16	1.08
Latorcz	Munkács	0.26	0.24	Kiszetó	Kiszetó	0.88	0.78
Laboroz	Homonna	0.40	0.35	Temesvár	Temesvár	0.16	0.16
Ung	Ferencesny	0.00	0.20	Becsikerek	Becsikerek	1.11	1.12

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

Matteine :: vállalat
Király-u. 16.
Poloskairtó
Poloska és molyirtásért egy évi jótállás (Fertőtlenítés)
Telefon 161-38.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő többnyire derült; kisebb mennyiségű esők az ország északnyugoti, meg délkeleti részein, továbbá Torontál és Temes vármegyékben fordultak elő. A csapadék mennyisége általában alig haladta meg az egy-két millimétert, csupán Brassóban esett 12 mm. A hőmérséklet eloszlásában lényeges változás nem mutatkozott. A hőmérséklet maximuma az Alföldön 28 C. fok és minimuma a Tátrában 8 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvélve — inkább csak az ország déli felében — eső vagy zivatar várható. (Sürgönyprognózis: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Szlátina	66.0	13.6	E	2	0	—	27	9
Ungvár	64.8	15.6	N	1	0	—	28	12
Késmárk	65.5	12.8	W	1	0	—	22	9
Losoncz	63.6	16.9	NW	1	0	—	26	12
Ogyalla	62.8	17.8	—	0	0	6	26	14
Budapest	62.0	18.6	W	1	0	—	24	10
Héreny	63.8	16.7	—	0	0	—	26	10
Keszthely	63.1	19.8	—	0	0	—	22	14
Pécs	63.4	16.8	W	1	0	—	25	10
Zágráb	63.3	16.8	SSW	1	4	—	26	14
Fiume	61.8	18.1	—	2	0	—	23	14
Szeged	62.7	17.2	N	2	0	—	27	14
Temesvár	63.0	17.0	N	1	3	1	27	11
Nagyvárad	—	0	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	65.0	14.3	SW	1	0	1	26	9
Nagyszében	64.4	13.4	NW	1	0	—	21	13
Szatmár	—	17.4	NE	1	0	—	21	13
Eger	—	18.0	NW	1	0	—	20	8
Arvafaralja	—	13.2	E	2	3	1	29	14
Selmeczbánya	—	15.3	NE	1	1	—	20	8
Komárom	—	20.8	—	1	0	—	23	12
Magyar-Óvár	—	19.0	NW	1	1	—	26	14
Sopron	—	0	—	—	—	—	25	13
Eszék	—	19.6	SW	0	1	—	27	13
Cirkvenca	—	18.1	—	2	2	—	22	12
Debrecen	—	18.1	NE	4	2	—	27	12
Kecskemét	—	18.7	W	1	1	—	27	13
Oroszáva	—	18.4	N	2	0	—	25	14
Arad	—	19.4	N	2	1	—	28	14
Zsombolya	—	18.5	NE	3	0	1	22	11
Vaséc	—	18.3	NW	1	0	—	28	13
Orsova	—	19.8	N	4	0	—	21	14

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Ipta: J. LIES.

61

A rejtelmes alak megindult elől, Prosztov utána. A folyosón végig haladtak s a falhoz érve a vezető megnyomott egy csengőt. A falon egy rejtett ajtó pattant fel, melyet emberi szemmel felfedezni alig lehetett volna. Alig léptek át rajta, becsapódott mögöttük anélkül, hogy valaki hozzányúlt volna. Aztán tovább haladtak egy alig méternyi szélességű, minden oldalán erősen kipárnázott alaguton, mely koromsötét lett, amint becsapódott mögöttük a rejtett ajtó. Nagyon sokáig mentek ezen az uton, még pedig, úgy érezte Prosztov, hogy lejtősen lefelé.

— Állj! — szólott rá egyszerre a vezető. Prosztov megállt s most jutott először észébe, hogy milyen kétségbeesítő a helyzete.

— Ha tudnák ezek, hogy Prosztov Kintovin, Kintovin több vizet nem zavarna — gondolta magában.

— Lépj utánam — szólalt meg a vezető s megragadta Prosztov karját, ki a sötétben tehetetlenül támoalgott ide-oda s maga felé rántotta. A következő pillanatban meg azt érezte, hogy süllyednek lefelé.

— Tehát liften vagyunk — gondolta magában, de nem kérdezett semmit vezetőjétől, nehogy kíváncsiságával gyanút keltsen.

Egy perc s a lift kis zökkenéssel megállapodott. A vezető kilépett belőle, épp az ellenkező oldalon, mint amelyen beszállottak s maga után hívta Prosztovot is. Egy szobácskában voltak, melynek körvonalait Prosztov időközben sötétben szokott szemé már ki tudta venni. A vezető a fal felé közeledett s a következő pillanatban kinyílt egy csapóajtó s világosság ömlött a szobába.

Prosztov a hirtelen fényesség miatt egy pillanatra elvesztette látását s mikor magához tért s vezetője felé fordult, már nem találta azt sehol.

— Prosztov Iván Ivanovics lépjen elé a mindenható ötök s a tör-lovagjai elé, kik hivatva vannak megbüntetni a gazdagokat s megfélemlíteni a hatalmasokat.

— Szép kis ceremóniával kezdik a gazemberek — gondolta magában Prosztov s mosolygó arczeval lépett a terembe, melynek három oldalán szép sorjában ült mintegy ötven fekete taláros vezetőjéhez hasonló mozdulatlan alak. Meghajította magát feléjük, azok felemelték kezeiket. Aztán hogy üdvözlését viszonzozva látta, a terem másik oldala felé fordult, hol egy emelvényen öt vörös taláros férfi ült. A középső csuklyójának oldalán fehér tollforgó volt.

— Ahá, ez lesz a bár. — gondolta s mélyen meghajolt az ötök előtt, kezét mellére szorítva:

— Üdv és békeesség! — mondották azok, felemelve kezeiket.

— Ugy legyen — dörmögtek a feketék.

— Prosztov Iván Ivanovics — szólalt meg a fehér tollas, mikor a moraj lecsendesedett — az ötök mindenható tanácsa s a tör-lovagok, kik hivatva vannak boszút állani a gazdagokon s megfélemlítik őket, elhatározták, hogy tervedet elfogadják. Im e törtegy esküt, hogy nem árulsz el bennünket s mindenben legigazabban szolgálod az ügyet.

Prosztov egy lépéssel közelebb fértözött az emelvényhez s nyugodt hangon ismételte az esküformát, amint a tollas mondotta. Hangja remegett, egy pillanatra sem jutott észébe, hogy egyetlen mozdulattal is elárlhatja magát. A ceremónia ezzel bevégeződött, a vörösek felállottak helyeikről s méltóságteljes léptekkel haladtak el Prosztov előtt. Aztán a feketék is valamennyien elhaladtak előtte.

— Kíváncsi vagyok, hogy mi lesz a vége ennek — gondolta magában Prosztov — csak nem akarnak itt hagyni magamra?

Az utolsó megállott előtte. Megvárta, míg valamennyien távoznak a teremből s aztán még öbölös hangon rászólt a tétován álló Prosztovhoz:

— Testvér, kövess!

Nemsokára ismét a liften voltak, aztán jött az a szűk folyosó, átléptek a csapóajtón s ott voltak, ahonnan elindultak, a teró palotájának folyosóján. Prosztov egész uton azt számlálgatta, hogy vajon milyen messzire lehet a tanásterem szobájától. Vagy husz perczig mehettek összesen gyalogszerrel, meg a liften. Valószínűnek tartotta, hogy valamelyik szomszédos házban járhatott, mert a Waldensee-palota sokkal kisebb terjedelmű volt, semhogy husz percznyi utat kelljen megtenni valamelyik rejtett terem felé.

Közben elérkeztek ahhoz a szobához, melyet a báró másnapig Prosztov tartózkodási helyéül jelölt ki.

— Térj nyugodni, testvér — szólalt meg az öblös hang. Holnap kora hajnalban folytatnod kell azt, amit megkezdted s mondhatom nem kis munkáról van szó.

Prosztov szó nélkül bucsut vett az ismeretlenről s anélkül, hogy felesavarta volna a villanyt, leheveredett ruhástól ágyára. Sokáig elgondolkodott a történeten s legfurábbnak azt találta, hogy barátai egyikére sem ismert rá a tanásteremben.

— Vajon a fehértollas a báró volt-e, füzte gondolatait, aztán rájött, hogy épp úgy mondhat igent, mint nemet. Felöltött az a kérdés is agyában, hogy hátha az általuk üldözött Nikolajevics Nikolaj nem is azonos az azal, aki tulajdonképpen okozója minden gazságnak.

(Folyt. köv.)

SZINNHÁZAK.

Kedd, 1911. május 30-án.

SEMZETI SZINHAZ

A bagdadi völegény.
Bohózat 3 felvonásban. Írta: Hogan Rice. Fordította: Cholnoky Viktor.

Személyek:

Wigganó	S. Fáy Sz.
Aszta	Mátyás E.
Ausztrália	Kis A.
Európa	Paronyi P.
Bill	Rajnai G.
Lucy	Rakos A.
Hazy kisasszony	Nagy I.
Lovey Mary	D. Legeti J.
Eichorné	K. Demj n M.
Schütténé	Hárfay L.
Wigga	Befes
Stubbins	Somlay
Hogby	Sugar
Redding Bob	Garamszeghy
Chris	Mokáros
Jones	Hajdu
Sheriff	Bathos

Kezdeté 7/8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHAZ (BUDAI SZINHAZ)

Carmen.

Dalmó 4 felvon. Zenéjét szerezte: Bizet. Szövegét Merimee Prosper becélye után írta Mailhac és Halévy L. Fordította: Abrányi Emil.

Kezdeté 7/8 órákor.

M. KIR. OPERAHAZ

Nincs előadás.

MAGYAR SZINHAZ

Vizözön.

Víg színmű 4 felvonásban. Írta: Cseprenchy Ferenc.

Személyek:

Gábor György	Vándori
Mamor tündér	Vágo
Sz v király	Révész A.
Noe	Borosa
Szem	Huszár
Kim	Dobi
Jafet	Z. Molnár
Azel	Tarnai
Jonathán	Csizer
Sára	T. Forrai R.
Zsa	Nagy T.
Ilia	Bátori G.
Jochel	Gombaszög
Judit	Csatari J.
Elso tündér	Somó I.
Második tündér	Váradi E.
Fáztor	Gere

Kezdeté 8 órákor.

WIGGSZINHAZ

Progr. Miksa német operetta társulatának vendégjátéka.

Wiener Blut.

Kezdeté 7/8 órákor.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Naponként 7/8 órákor nagy előadás!

A májusi műsor utolsó három napja.
MIRZA BOLEM & **CHEVALIER THORN**
perzsa asztaljáték. Híresen ismert előadások.

Csütörtökön és vasárnapon két előadás délután 4 és este 7/8 órákor

Az összes előadásokban a teljes műsor. Csütörtök és vasárnapon mindenki. Új műsor

Fővárosi Orfeum

V. Rögveszt-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma

POLLY KOSS és GUTTMANN

a bécsi Apolló színházának vendégjátéka a „DER KLEINE TEUFEL” című énekes játékban. - Továbbá:

MOURDINY

legújabb billenéstörő mutatványával.

Elite-Quintett

5 angol női szépség

és további 10 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

BUTOR

közpénzért és részletre. Nem kell banknál törlesztés és semmiféle kamat nem számítatik. Háló-, ablak-, őr- és szőnyegbevonatok, órási válszék, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Arjegyék ingyen.

Szliács aczélfürdő, Felső-Magyarország

Egyedül ismert szénasavas vasforrás. Legjobb vasat tartalmazó ivóforrás felső vidékéről. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig.

Felülművelésű vízszegénység, sápkór, női bajok, hátsérülés idegbajok, benn és ellen, átgyógyított betegség és erős munkásság után. Utazás fűzőorvos Dr. Nádasy István hiv. fűzőorvos munkái. Utazás Bécsből 6 óra, északról Oderberg-n át 6 óra, délről Budapest-n át szintén 6 óra. Szliácsra vonatkozó falraaszok minden részlete és prospektus utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. ad a Fürdőigazgatóság Szliács-on, (Zsolyom meny.)

Örök

dicsőséget és hatalmat szerettek szépség által hölgyek és urak s nem hiába adtak

hálát

azoknak, akik a hatásukat soha meg nem tagadó szépítőszereket zseniális módon feltalálták. Ilyen hálát érdemelnék meg azok, akik a

DIANA

fogkrém

forgalomba hozatalát lehetővé tették. A Diana fogkrém az egyedüli szer, mely a fogkövet (fogpenész) eltünteti és mindenki saját érdekében cselekszik, ha a „Diana” fogkrémmel azonnal kísérletet tesz. A „Diana fogkrém” ára 50 fill. és kapható mindenütt!

VÁRADY BÉLA

IV. ker., Türr István-utca 9.

Legfinomabb minőségű divatáru-készletének egy részét, külön eladás útján, minden várakozás felett olcsó, szabott áron bocsájta áruba.

MARGIT GYÓGYFORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belék, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forogtenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezeléséig Munkács-on.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.) Budapest legelőkelőbb éjszakai szórakozó helye.

Csupa új nagyszerű ének és táncszám: Többek közt fellépnek: Mona est Dora Ismay, Celestiales, Jenny Noero, Viola Valasco, Antal Irén, Erika Etman, Kelemen Bóka, Heddy Sylvano, Szabados Katalin, Arany Sári, Berkes Birka, 4 Rocking girls, Stella trio, Gertrud Korch, Hella Helly, Lulu Rascal, La belle Branima, Olga Gilck, Dinae Danton, Mand Porter, Ella Gabby, Illy Baarna, Helene Lanna, Major Mariska, Kitty O'Connor, Rosa Waiden, Sárosi Teres, Zézé, Louis Ninon. stb. stb.

Belépő-díj éjszától 1 óráig 1 kor. 1 óra után nincs belépődíj. Bal máblle keringő verseny, hajnali 6 óráig cigányzene. Kék Vincze és zenekara.

A legvidámabb budapesti hely!

MINDENKI

aki irodákban, hivatalokban, üzletekben s gyakran a tisztaságot, kényelmet és celszerűséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított köcsöntörőköröknök, portöröknök, padlóruhákhoz bevezetését, nagyon olcsó köcsöntörő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Készítő Vállalat
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

TYURIN !!

használata után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszüntet mindenféle vérszt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer künös get, minden gazdaemberek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre vérsztmentesíti a baromfikat. 1 nap alatt megszünteti a vérszt. Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 koronás. Megrendelhető a főraktárosnál

Dr. ODOR BÉLA

gyógyszeresznél

Sürgönyozim: ODOR NAGYENYED. - Naponta postaszeküldes. - Szabadalmazva és törvényileg védve.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1911. május 30-án.

(KIRÁLY SZÍNHÁZ)

Czigányszerelem

Operette 5 felvonásban, Szöveg-író: Bodánky Róbert és Willner A. M. Zenéjét írta: Lehar Ferencz.

Személyek:
 Dragutin Péter Papir
 Zorika, leánya Harcmath I.
 Jolan, huga Balogh E.
 Körösházi Ilona Fedák S.
 Józsi Toronyi
 Bolosku Jonel Tóth
 Korcsmáros Németh
 DIMITREANU Csige
 Julcsa Erdői B.
 Mosu Sáfány

Kezdeté 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

A Vigaszínház személyzetének vendégjátéka

Diakélet

(Alt-Heidelberg)
 Színmű 5 felvonásban. Írta: Meyer-Förster Vilmos. Ford.: Márton Miksa. A dalszövegeket írta: Heltai Jenő.

Személyek:
 Károly Henrik Tanay
 Hangh Halassa
 Dr. Passarge H. Dittói
 Dr. Metzinger Bárdi
 Dr. Breitenberg R. Szalóki
 Dr. Jüttner Sz. Áry
 Lutz Tihanyi
 Gr. Asteberg Tapolczay
 Katica S. Komlóssy I.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Angol élet.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Végszínház-utca 1-3.
 Telefon 68-39.

1911. május 29-től, június 1-ig a teljesen új felhúzott musor.

A modell (drámai jelenetek). Nem minden arany, ami fénylik (komikus jelenetek). Hollandi képek (tárfelvetel). — **A kis király (tréfa).** Bánffy Dezső báró temetése (helyszíni felvetel). — Házassági akadályverseny (kacagató mókák).
A honszerző (műfilm).

Legközelebbi műsorváltozás esztendőnkön, június 1-én.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 7/8 órakor, vasár- és ünnepnapokon 8 órakor kezdődik

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Még csak három előadás!

Május 29-én, 30-án és 31-én este 8 1/4 órakor a világ-városi musor.

Mimi Marlow,

kabarédíva vendégjátéka pompás magán-számaiban és a „Brüderlein Fein“

című operettben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operettársulat. The 4 Sisters Rubys Hubsy Acrobatic Ladies — Honeysuckle Company komikus sportjelenet. Halsey Juveniles husz angol csoppség. Solti Hermin. — Májusi czirkusz — Pöszi találkaja kacagató új bohózat. Mona and Dora Ismay. Új bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakciók.

Butorait

csak szakembereknél szerezzé be; ha megtekinté raktárainkat, rájön, hogy aránylag

ingyen vagy legalább is 50%-ot megtakarít, ha szükségletét

WITTMAYER ÉS TÁRSÁNÁL

Szerzi be.

Tömörfa hálóberendezések 145 frt. Sima, fele cseresznye, mahagóni 285 frt. Pallander, mahagóni ebédberendezések 300 frt. Uri szobák, börgarnitúrák, amerikai íróberendezések mesés kivitelben és állandóan raktáron: **Andrássy-út 60., Csengeri-utca 54., Szondy-u. 58.**

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Eivált ablak és erkélydíszítéseket. Kertek, parkok tervezését, alakítását, fenntartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden szakba vágó munkát. || || ||

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

..... (Főpostával szemben)

Gábor fiuinternátusa

Budapest, VI., Munkácsi-utca 31. (Andrássy-út Villa rayon)
 TELEFON 9000. TELEFON 9000

Az ág. ev. főgymn., a VI. ker. főreáliskola, polgári és kereskedelmi iskolák közvetlen közelében, a főváros legzebb és legegészségesebb részén fekvő villában. Modern berendezés. Külön vívó- torna- és játszó-terem Benlakó francia, német és angol tanítók. Internátusi díj az összes mellékiadásokkal együtt a tanévre 1600 korona. Külön számla ninc.

A nagy vakációt az intézet ismét Franciaországban a Mont-Blanc alján Chamonix mellett fekvő Servozban fogja tölteni. A nyári program legérdekesebb pontja, a Gábor internátusban már hagyományossá vált kéthetes **gyalogvándorlás** ez idén a következő utrányban van tervezve: Servoz-Col d'Anterne-Sixt-Champéri-Viep-Saas fee Monte Moro-hágó (Monte Rosa) Piedimulera Stresa (Lago Maggiore) Mesocco-San Bernardino-Spüngen Via Mala-Thusis-St. Moritz Ofenpass Meran. Internátusi díj az utazás és kirándulások költségeivel együtt 700 korona. Az intézet kötelekebe nem tartozó növendékeket a nyaralásra május végéig lehet bejelenteni az igazgatóságnál, ahol a jövő tanévre is már megkezdődtek a beiratások.

Györfly Imre

uridivat- és fehérnemű üzletét

Váci-utca 9. szám alól

Koronaherczeg-utca 2. szám alá

a Belvárosi Takarékpénztár palotájába helyezte át.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre

10 évi jótállás mellett

az általánosan elismert legszolidabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály

czég

a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít.

Budapest, Király-utca 58. sz.

Arjegyzék és prospectus díjtalan.

Szekulesz Ede

1879 év óta fennálló

művirág- és

disztollgyárát

athelyezte.

IV., Kigyó-utca 5

(Klotild-paizta).

Mátyásföldi fiúnevelő intézet

(A Gábor-intézet erdél otthona.)

A német „Landerziehungsheim” mintájára létesített nevelőintézet, folyó évi május hó 1-én kezd meg működését. Felvételinek: elemi iskolai tanulók, középiskolai magántanulók esetleg fővárosi középiskolákba járó növendékek mint beltek vagy bejárók.

A nagy-vakációban szünidei internátus.

Dövebb értesítést ad és prospectust küld az intézet vezetője a GÁBOR-intézetben éreken át működött középiskolai tanár, Mátyásföld, Árpád-u. 14. (Mátyásföld a keleti pályaudvartól villamos vasúttal 26 perc.) vagy a Gábor-internátus igazgatósága Budapest, VI. Munkácsi-u. 21.

ANGOL PARK

Példátlan nagy sikere a nyárnak az

ANGOL-PARK

Az egyetlen családi mulatóhely Budapesten. — Szenzációs attrakciók. — Vasut. — Ródi. — Csodakerek. Varieté stb. **EGYIPTOMI-SZUDÁNI NÉGER FALU. KELET CSODÁI.** Jegyek minden dohánytözsdében. Belépődíj 20 fill. Pénteken este 60 fill.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-3

Még csak három előadás!

Május 29-én, 30-án és 31-én

este 8 1/4 órakor világvárosi musor

MIMI MARLOW

kabarédíva vendégjátéka pompás magán-számaiban és a

„Brüderlein fein” című operettben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operett-társulat.

The 4 Sisters Rubys Honeysuckle Company

Aerobatic Ladies. komikus sportjelenet.

Halsey Juveniles husz angol csoppség.

Solti Hermin. — Májusi czirkusz — Pöszi találkaja. kacagató új bohózat

Mona and Dora Ismay.

Új bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakciók.

Heti műsor:

Május hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigaszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi nyári Színház (Buda Színház)	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia
31 Szerda	Válás után	Rózsalovag	Wiener Blut	Anatol	A szultán	Tatárjárás	Az ezred apja	A párisi asszony
1 Csütörtök	Válás után	Bohémélet, Csodaváza	Der Zigeunerbaron	A kis lord	Czigányszerelem	Tiszt urak a zárjában	Az őrnagy ur	Az orosz-japán háboru
2 Péntek	A vadkacsa	Rózsalovag	Die Dollerprinzessin	Janika, Hamvazó szer. a	Lotty ezredesei	Boccaccio	Az ezred apja	A fehér cár birodalma
3 Szombat	Franczillon	Windsori vig nők	Der Zigeunerbaron	A vízözön	Az eivált asszony	Az álarcos bál	Az őrnagy ur	—
4 Vasárnap	—	Rózsalovag	Bernát	A saskók	Czigányszerelem	A gyimesi vadvirág	A szökőt katona	—
5 Hétfő	—	—	Die lustige Witwe	Sárga liliom	Lotty ezredesei	A muzsikuscéány	Az ezred apja	—
	Liliomfi	Zsidónő	Dák Jet	A kis lord	Janos vitéz	Janos vitéz	Kolumbusz báró	—
	—	—	Die Fledermaus	Anatol	A szultán	A muzsikuscéány	Az őrnagy ur	—

„ALTVATER“
GESSLER
 BUDAPEST.
 MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.
 142936 1911. sz.
 F. IV.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasúti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teherárnyaktáiraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Bpest nyug. pályaudvar állomáson	1911. június 16-án
Pozsony	23-án
Bpest dunap. teherp. u.	19-én
Győr	19-én
Szabadka	22-én
Újvidék	22-én
Papa	20-án
Kassa	22-én
Losonc	20-án
Miskolc	21-én
Eszék	20-án
Szeged	21-én
Temesvár-Józsefváros	22-én
Debreczen	22-én
Szatmár-Németi	27-én
Kolozsvár	22-én
Nagyvárad	22-án
Arad	20-án
Békéscsaba	21-én
Pécs	20-án
Zágráb	27-én
Fiume	19-én
Sátoraljanjhely	27-én
Szolnok	27-én
Nagyszében	28-án
Brassó	27-én

Budapest, 1911. évi május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Gummi-övszerek

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.—K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hólyag 8 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.—koronától 5.—koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps“ gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zománczott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.-K-ig.

Has- és Sérvkötők Gummi-harisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV“ (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

Neumayer Lipót kőszet, gummiáruk és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körút I. (ANKERKÖZ), VII. Rákóczi-ut 8. szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Vizsgálati ajándékul iskolai könyvtárak számára legolcsóbb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR.

EGY-EGY KÖTET Szerkeszti Pósa Lajos EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLER

Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, színdarabok, utóiratok gyűjteménye magyar fiúk és magyar leányok számára.

A most megjelent kötetek jegyzéke:

303—304. Lőrinczy György. Az Igmándi K. bég. Képekkel.	1.20
305—306. — A kavai fűzfák. Képekkel.	1.20
307. Balla Ignác. Tréfaország. I. gyűjtemény. Képekkel.	—60
308—310. Sebők Zs. A bogarak háborúja. Képekkel.	1.80
311. Balla Ignác. Tréfaország. II. gyűjtemény. Képekkel.	—60
312. — Tréfaország. III. gyűjt. Kép.	—60
313. Tányértalpu koma a fotografusnál és más elbeszélések.	—60
314. Havas Mihály. Hírvirágok.	—60
315. Lőrinczy György. Amit a kender mesél.	—60
316. Havas I. Csodálatos paripa.	—60
317. Dingha B. A tarisznyás király.	—60

Teljes jegyzéket, valamint mintakötetet kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Singer és Wolfner Könyvkereskedése, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10.

Megrendelésnél minden számért 64 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért 12.—korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba. A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venzia: hetenként 3—6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2—3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásán közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyazintén Venziaiban és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

készpénzzel, vagy részletfizetéssel legolcsóbban
Butor EHRENTREU és FUCHS
 testvérekéi
 Budapest, VI., Teréz-körút 8.
 Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88—59.

Sajnos de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nomi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajoknál is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatású Dr. Pálóc v. kórházi orvos speciálista országos híri intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok éve óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgycső-, hólyag-, ideg- és háterinczbajokat, az önfertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, elgyengült férfi-erőt, (impotenciától) kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérhajokat, bőrbetegségeket és a női nomi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelére kimerítő választ (a levélben csak válaszbélyeget kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta: d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5 óráig, vasárnap déli 12 óráig. Ehrlich 606 kurát is végzünk.

Czím: Dr. Pálóc v. kórházi orvos speciálista, Budapest, IV., Múzeum-körút 13.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummikát, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bárhol

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
 Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészéről ingy. és bérn.

Magyar királyi államvasutak
 138253/1911. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük az érdeklődő vállalkozókat, hogy a **privigye-handlovi vasutvonal** építő munkáira a pályázati felhívást a közlebbi időben közzétenni szándékozunk. A végből, hogy a vállalkozók ajánlataiknak reális alapon való megtehetősehez szükséges helyszíni tanulmányokat már most megkezdhessék és magukat az építési viszonyok és a végzendő munkamennyiségek felől kellő módon tájékoztathassák, utasítottuk a vonalkitűzéshez kirendelt és ezidőszent ott tartozkodó műszaki közzegeinket, hogy az érdeklődő vállalkozóknak a kitűzött vonalt még a versenykiírás előtt mutassák meg és nekik a kívánt felvilágosításokat adják meg.

Budapest, 1911. évi május hó 26-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére
 Edwin Clapp & Son
 Barry
 Walk-Over
 Commonwealth

Gyermekeknek:
 Piehler
 Kérje képes árjegyzékünket.

Hölgyek részére:
 Sorosis
 Cousins
 Patrician

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturállamokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igé- nyeknek is megfelel **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző** kiállításban

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

300.000 és 50.000 koronát nyertek nálunk részletven eladott Hazai sorsjeggyel.

2 MILLIÓ

korona nyereségre játszik évente 10 huzásban

200 SORSJEGYGYEL,

ha **48** havi **5** koronás fizetés mellett

alant sorsjegytársaságba lép. A társaság 50 (ötven) tagból áll és tulajdonát képezi:

50 drb Pesti Hazai Takarékpénzt. sorsj. | 50 drb Magy. vör. kor. nyeresem.-jegy
50 drb Erzsébet szanatorium sorsj. | 50 drb Bazilika nyereseménijegy . . .

Négy év után a társaság feloszlik és minden tag a felhalmozódott nyeresemények ötvened részét és a következő négy sorsjegyet kapja:

- 1 darab Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyet
- 1 darab Erzsébet-szanatorium sorsjegyet
- 1 darab Magyar vöröskereszt nyereseménijegyét
- 1 darab Bazilika nyereseménijegyét

Nagy nyeresemények azonnal felosztatnak. Pénzt nem veszítheti el, mert: 1-szor 48 hónap alatt 200 sorsjegyszámra játszik; 2-szor 48 hónap elteltével 4 sorsjegyet kap, melyeket a napi árban készpénzért eladhat; 3-szor: ha azokat megtartja, 60 évig 500 huzas számtalan nyereseményre játszik. Ha tehát postautalványon az első ötkoronás részletet megküldi, megkapja fenti 200 számot tartalmazó részvételi ívet, mellyel a június 6 án megtartandó huzásokon már részt vesz.

Kedvezménykép INGYEN nyugtázzuk a 3-ik részletet, ha az első kettőt egyszerre fizeti be. Minden huzas után küldünk sorsolási értesítőt.

Huzások: Junius 6, július 1, szeptember 1 (2 huzás), október 5, nov. 1, február 6, márczius 1 (3 huzás).

Nyeresemények: Négyszázezer korona, 300.000, 200.000, 40.000, 30.000 stb. kor.

Játékjog **200 sorsjegyre** már az első részlet befizetésével

Központi Váltóüzlet R. T.
Budapest, V., Szabadság-tér 3. sz.

400.000 K
300.000 .
200.000 .
40.000 .
stb. nyeresemények.

Ha nem társaságban, hanem egymaga akar játszani, ajánljuk a következő sorsjegyek megvételét:

- 1 darab Konvertált Jelzalog sorsjegy
 - 1 darab Pesti Hazai Takarékp. sorsj.
 - 1 darab Olasz vöröskereszt sorsj.
 - 1 darab Jozsv sorsjegy
 - 2 darab Erzsébet sorsjegy
- Főnyeresemény: Egy millió korona
Négymillió korona össznyeresemény.
Evente 18 huzás.
Mind a hat sorsjegyet összesen 48 hónapig havonta 11 (tizenny) koronát fizet.

Hirdetések felvételnek a kladóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Falusi otthonban

könnyű mellékjövédelmet ad a fa-faragás házi ipara.

Most jelent meg:

A FA-FARAGÁS

mint házi művészet.

Utmutatás kezdők és haladóknak számára.

Ismeretelt

KARDOS ÁRPÁD.

Második bővített kiadás.

A szövegbe nyomott számos ábrával.

Ára 1 kor. 20 HIL.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál

Budapest, VI. Andrássy-út 21

valamint minden könyvkereskedésben

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összedobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klavíratúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó iradai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsserte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

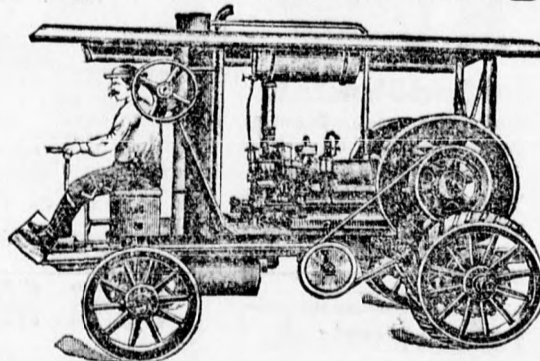
Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, küldjük nekik a Vidéki képviselők keresztetnek.

Vasipari kiállításon

BÁRDI cég AUTOMOBILJAI

▲ meglepők. ▲

A legjobb benzinmotoros magánjárókat

a világhírű angol „Campbelli” motorgyár egyedüli vezérképviselője

Korányi Viktor

szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemű.

Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi tapasztalat! Vevőket a motorkezelésben díjmentesen oktatónk ki kívánatra díjmentes költségvetéssel és felvilágosításokkal szolgál!

KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferencz-tér 9.

ALAPITTATOTT **KERBER HENRIK** TELEFONSZÁM: * 1890-ben. * 53-55 *
BUDAPEST, VIII., Nap-utca 29.

Villanyerőre berendezett mechanikai szörme-, szőnyegporló-, porszívó és megóvó, valamint szőnyeg-mosó, tisztító és javító intézet. — Ablaktisztítás, lakástakarítás, szobapadló-beeresztés, pormentesítés és féregirtási vállalat.

Telefonértesítésre azonnal házhoz küldök.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
akmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C.

Sok száz vagyonos hölgy
(fiatal vagyonos amerikai, — bécsi pékmester egyetlen leánya, — több magyar hölgy, hajadonok és özvegyek stb. stb.) óhajt férjhez menni. Komoly számdéku urak (ha vagyontalanok is) irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18.

Huszonháromeves
független urhölgy 80,000 korona készpénzhozománnyal és még sok száz hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Bővebbet Faragó Jenőnél, Rákóczi-ut 86. I. em. 1. (Diszkret, lépcsőházi bejárat.)

Akar
ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete” („Ellenállhatatlanság titka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, feljebbvalót egyaránt meghódítson. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzéket ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Pénzszekrényeket
fűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Pályázatok.
Több száz pályázatot mindenféle szakmából közel az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyen megküldjük. IX. Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 28.)

30 koronáért
készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfiöltönyök vagy felöltők finom szöveteiből László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet-körút 1. sz., I. em. Vidékre postaiutalással bementve, helyben szabászatot kívánásra házhoz küldöm. 08592

Torda mellett,
Aranyos-Polyán községben ötzetes modern lakás, egy hold gyümölcsös, 35 hold prima birók eladó. Értekezhetni ugyanott a körjegyzővel.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépre, korékpárokra és mindenféle kereskedelmi árucikre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber szöghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149—00. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 78—87. 29387

Koporsó asztalosok
részere mindennemű koporsók díszítését, összes technikai eszközökkel képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldeni a Budapesti Bontványi és Rézvényi Társ. Nagymező-utca R. 48. sz.

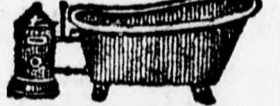
Rekedtség
biztos és kellemes orvosnő a Réthy-féle cukorka. 60 fillérért mindenütt kapható.

Hirdetmény.
Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy budapesti főigénykérségénél raktár munkások vétetnek fel havi bérrel. Jelentkezni lehet reggeli 7 órától esti 6 óráig V. ker., Ferencz József-tér 1. szám alatt. Budapest, 1911. május 24. A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Zálogcédukat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platintát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékűkiztetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8.
Telefon 54—74.

Lánczkutak
nagy vízmennyiségűek szállítására, házi és gazdasági célokra nagyon jóval olcsóbb szerkezetűek, szilárd kivitelben legelőnyösebben szállít.
Magyar Lánckutgyár
Thököly-ut 133. sz.
Tessék prospektust kérni.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégárazéknyelők, foteuil és gyermekkádk kaphatók.
Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91—20. 28793

Soványág
Az egyedüli eredménytől kísért háziáster a dr. William Hartley tanár amerikai erőtápláló. Soványak tartás, szép felt. testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jól állást. Verszegység, gyöngesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nékülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

Cseresznyét,
piszkét (nagy szeműket), tököt, zöldbabot, cukorborsót, kalarábét, csipkegombát, ugorkát, ötkilónként 250 fillérért, Wellisz, Ósograd. 6076

A t. cz. gazdaközönség
az Iparvállalatok figyelembe ajánlom 1894. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárok, szesz-főzők, kerítészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetem. — Krakauer Ármin, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94—76.

„Hungária”
beszélő-gépek
tölcsérszerűk és kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„OLLA”
a bebizonyított legjobb higiénikus GUMMI különlegessége 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.
Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon. Az elárult helyek kiutazását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámt ingyen küld az OLLA gummit gyár Wien 11/17 Praterstrasse Nr. 27.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéssel, valamint egyes butorok részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerecsen-utca 10. sz.
Diszes butoralbum 1 kor.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két héten át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyártást, helyesírást, szépírást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három órán át. Nappali és esti tanfolyamok.

Tisztviselői kölcsönt
Köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzálogkölcsönt 60 évre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósított.
Rigócz és Hartmann bankiroda, Rózsa-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Zöld mandula
befőzési utasítással ötkilós postakosár bérmentve négy korona Schönbeck Imre Esztergom. 6075

Szép uriház
300—500-éles telek öt lakással, pincoze, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Páncsár- és Rézvényi Társ. Nagymező-utca 46.

A gümőkór.
A pusztító népbetegség természetének, jelentőségének és az ellene való védekezés módjainak részletes népszerű ismertetése.
(Gümőkór — Tuberkulózis. Tüdővész — A tüdő gümőkórja.)

A művelt magyar közönség vezériróna a tuberkulózis kérdésében.
392 a mozgó képművészet képpel.
Iris O. Kuthy Dezső dr.
Ára kötet 4 korona.
Egyszerű népkiadás fűzve 60 l.
Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és fia) r.-t.-nál Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak és kor-tól feljebb. Elváltalok mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legelőnyösebb árakon.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nemi betegek Ferfiak, nők
Trippertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulától (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvos bizonyítvány tanúsítja a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utazó mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért illés Ártalgyógyezertárban, SZ. BAKA. Budapesti főraktáros: Balla Sándor Gyógyezertár, VII., Erzsébet-körút 58. Utánzatotól óvakodjunk.

Rayonképviselő
ügynökök és reprezentábilis vizontelrusítók kiknek nagy ösmerettségük van jobb ltr. körökben, egy szabadalmazott kez-eleti ujdonság értékesítéséhez keresetnek. Csakis jó megjelenésű kauzióképes acqulsteurók lesnek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 19 Mo. — Prospektusok ingyen.

Tátrai máltaszörp
5 kilós postakosárakban K 8.— Barta József konzorvgyára Palka (Szepes-megye).

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít
Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 5/a. sz.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépírási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású gépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandij igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásbajsegítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrásy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Riadó
Ismertessék az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofonja, vegyen 10 darab kétoldali Riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás drága

gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mással is kapni ingyen gépet, ha 10 kő-füzléle lemezt vesz, Deapco, Kis Magyar Diadal stb., melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemez 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban nem 2.40 koronás lemezeket.

de a legjobb
10 darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelességünk kijelentjük, hogy a pénzt azonnal visszafizetjük, ha nincs megelégedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal

lemez
árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektusával együtt. Május hó 1-től kezdve iradá-helyiségeinket
Erzsébet-körút 12. szám
ald a lélemletre helyezték át, a New-York palistával szemben.
SZENT LÁSZLÓ INTÉZET,
ezelőtt Veress Pálnó-utca 16. sz.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 lételelet. Vétel és eladás
használt és új
polgári, nrasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bór garnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak.
Telefon 82—13. 28598

Zálogcédukat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűkiztetem.
Singer Iaka
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Ajtók, Abakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódanál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62—80.
Alapított 1886-ban.

Szász királyság
Technikum
Mittweida.
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanítás az elektro- és gépészernőknél, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépészeti laboratoriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3810 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépírási és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiát tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésűnkent utazó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Halló!
Egy remekhangú hangverseny
gramofon
10 drb dupla nagy lemezzel
20 frt.
Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Czigányzongoró, Palkó, Trombitás, Buki et. Nagyrágzóknya, stb lemez, udonságok óriási raktára.
A lemezek díja 1.25 frt
Nagy raktár Patbó tül-néklül gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményű hangszerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST
József-körút 37—39.
Hangszer, gramofon és lemezjegyzék, külön-külön ingyen.